

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO PATVIRTINIMO IR ĮSIGALIOJIMO
ĮSTATYMAS

2000 m. rugsėjo 26 d. Nr. VIII-1968
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso patvirtinimas

Šiuo įstatymu Seimas patvirtina Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą.

2 straipsnis. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso įsigaliojimas

1. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas įsigalioja kartu ir tik suderintas su naujais Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu ir Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksu.

2. Konkreti visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kodeksų įsigaliojimo data nustatoma atskiru įstatymu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1168](#), 2002-10-31, Žin., 2002, Nr. 112-4973 (2002-11-22)

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso įgyvendinimo tvarka

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso įgyvendinimo tvarka nustatoma atskiru įstatymu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMASIS KODEKSAS

BENDROJI DALIS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso paskirtis

1. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas yra vientisas baudžiamasis įstatymas, kurio paskirtis – baudžiamosios teisės priemonėmis ginti žmogaus ir piliečio teises bei laisves, visuomenės ir valstybės interesus nuo nusikalstamų veikų.

2. Šis kodeksas:

1) apibrėžia, kokios veikos yra nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, bei jas uždraudžia;

2) nustato bausmes, baudžiamojo ir auklėjamojo poveikio priemones už šiame kodekse numatytas veikas bei priverčiamąsias medicinos priemones;

3) nustato baudžiamosios atsakomybės pagrindus ir sąlygas, taip pat pagrindus ir sąlygas, kuriais nusikalstamas veikas padarę asmenys gali būti atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės.

3. Šio kodekso nuostatos yra suderintos su Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio kodekso priede, nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2169](#), 2004-04-27, *Žin.*, 2004, Nr. 72-2492 (2004-04-30)

2 straipsnis. Pagrindinės baudžiamosios atsakomybės nuostatos

1. Asmuo atsako pagal šį kodeksą tik tuo atveju, jeigu jo padaryta veika buvo uždrausta baudžiamojo įstatymo, galiojusio nusikalstamos veikos padarymo metu.

2. Įstatymo nežinojimas nuo baudžiamosios atsakomybės neatleidžia.

3. Asmuo atsako pagal baudžiamąjį įstatymą tik tuo atveju, jeigu jis yra kaltas padaręs nusikalstamą veiką ir tik jeigu veikos padarymo metu iš jo galima buvo reikalauti įstatymus atitinkančio elgesio.

4. Pagal baudžiamąjį įstatymą atsako tik tas asmuo, kurio padaryta veika atitinka baudžiamojo įstatymo numatytą nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo sudėtį.

5. Bausmės, baudžiamojo ar auklėjamojo poveikio priemonės bei priverčiamosios medicinos priemonės skiriamos tik pagal įstatymą.

6. Niekas negali būti baudžiamas už tą pačią nusikalstamą veiką antrą kartą.

II SKYRIUS BAUDŽIAMOJO ĮSTATYMO GALIOJIMAS

3 straipsnis. Baudžiamojo įstatymo galiojimo laikas

1. Veikos nusikalstamumą ir asmens baudžiamumą nustato tos veikos padarymo metu galiojęs baudžiamasis įstatymas. Nusikalstamos veikos padarymo laikas yra veikimo (neveikimo) laikas arba baudžiamojo įstatymo numatytų padarinių atsiradimo laikas, jeigu asmuo norėjo, kad padariniai atsirastų kitu laiku.

2. Veikos nusikalstamumą panaikinant, bausmę švelninantis arba kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinantis baudžiamasis įstatymas turi grįžtamąją galią, t. y. taikomas iki tokio įstatymo įsigaliojimo nusikalstamą veiką padariusiems asmenims, taip pat atliekantiems bausmę bei turintiems teistumą asmenims.

3. Baudžiamasis įstatymas, nustatantis veikos nusikalstamumą, griežtinantis bausmę arba kitaip sunkinantis nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį, neturi grįžtamosios galios.

Išimtį sudaro šio kodekso normos, nustatančios atsakomybę už genocidą (99 straipsnis), tarptautinės teisės draudžiamą elgesį su žmonėmis (100 straipsnis), tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymą (101 straipsnis), okupuotos valstybės civilių trėmimą (102 straipsnis), tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žalą, kankinimą ar kitokią nežmonišką elgesį su jais (103 straipsnis), civilių ar karo belaisvių prievartinį panaudojimą prieš ginkluotuosius pajėgus (105 straipsnis), draudžiamą karo ataką (111 straipsnis).

4. Skiriamos tos baudžiamojo ar auklėjamojo poveikio priemonės bei priverčiamosios medicinos priemonės, kurias numato teismo sprendimo priėmimo metu galiojantis baudžiamasis įstatymas.

4 straipsnis. Baudžiamojo įstatymo galiojimas asmenims, padariusiems nusikalstamas veikas Lietuvos valstybės teritorijoje arba laivuose ar orlaiviuose su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais

1. Asmenys, padarę nusikalstamas veikas Lietuvos valstybės teritorijoje arba laivuose ar orlaiviuose su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais, atsako pagal šį kodeksą.

2. Nusikalstamos veikos padarymo vieta yra vieta, kurioje asmuo veikė arba turėjo ir galėjo veikti, arba vieta, kurioje atsirado baudžiamojo įstatymo numatyti padariniai. Bendrininkų nusikalstamos veikos padarymo vieta yra vieta, kurioje ši veika buvo padaryta, o jeigu vienas bendrininkų veikė kitoje vietoje, – jo veikimo vieta.

3. Kai ta pati nusikalstama veika padaryta ir Lietuvos valstybės teritorijoje, ir užsienyje, laikoma, kad ta veika padaryta Lietuvos valstybės teritorijoje, jeigu šioje teritorijoje ji buvo pradėta, baigta arba nutrūko.

4. Asmenų, kurie pagal tarptautinės teisės normas naudojasi imunitetu nuo baudžiamosios jurisdikcijos ir padarė nusikalstamą veiką Lietuvos valstybės teritorijoje, baudžiamosios atsakomybės klausimas sprendžiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir šiuo kodeksu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

5 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečių ir kitų nuolat Lietuvoje gyvenančių asmenų baudžiamoji atsakomybė už užsienyje padarytus nusikaltimus

Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti nuolat Lietuvoje gyvenantys asmenys už užsienyje padarytus nusikaltimus atsako pagal šį kodeksą.

6 straipsnis. Užsieniečių baudžiamoji atsakomybė už užsienyje padarytus nusikaltimus Lietuvos valstybei

Užsieniečiai, neturintys nuolatinės gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, jeigu jie užsienyje padarė šio kodekso 114–128 straipsniuose numatytus nusikaltimus Lietuvos valstybei.

7 straipsnis. Baudžiamoji atsakomybė už tarptautinėse sutartyse numatytus nusikaltimus

Asmenys atsako pagal šį kodeksą, nesvarbu, kokia jų pilietybė ir gyvenamoji vieta, taip pat nusikaltimo padarymo vieta bei tai, ar už padarytą veiką baudžiama pagal nusikaltimo padarymo vietos įstatymus, kai padaro nusikaltimus, atsakomybė už kuriuos numatyta tarptautinių sutarčių pagrindu:

- 1) nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus (99–113 straipsniai);
- 2) prekybą žmonėmis (147 straipsnis);
- 3) vaiko pirkimą arba pardavimą (157 straipsnis);
- 4) netikrų pinigų ar vertybinių popierių pagaminimą, laikymą arba realizavimą (213 straipsnis);
- 5) nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą (216 straipsnis);
- 6) teroro aktą (250 straipsnis);
- 7) orlaivio, laivo ar stacionarios platformos kontinentiniame šelfe užgrobimą (251 straipsnis);

- 8) žmogaus pagrobimą įkaitu (252 straipsnis);
- 9) neteisėtą elgesį su radioaktyviosiomis medžiagomis (256 ir 257 straipsniai);
- 10) nusikaltimus, susijusius su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis (259–269 straipsniai).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

8 straipsnis. Baudžiamoji atsakomybė už užsienyje padarytus nusikaltimus

1. Asmuo, padaręs užsienyje nusikaltimus, numatytus šio kodekso 5 ir 6 straipsniuose, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą tik tuo atveju, jeigu padaryta veika pripažįstama nusikaltimu ir už jos padarymą baudžiama pagal nusikaltimo padarymo vietos valstybės ir Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą. Jeigu asmuo, padaręs nusikaltimą užsienyje, teisiamas Lietuvos Respublikoje, bet abiejose valstybėse už šį nusikaltimą numatytos skirtingos bausmės, bausmė nusikaltusiam asmeniui skiriama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, tačiau ji negali viršyti nusikaltimo padarymo vietos valstybės baudžiamuosiuose įstatymuose nustatyto maksimalaus dydžio.

2. Asmuo, padaręs nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 5, 6 ir 7 straipsniuose, neatsako pagal šį kodeksą, jeigu jis:

- 1) atliko užsienio valstybės teismo paskirtą bausmę;
- 2) buvo atleistas nuo visos ar dalies užsienio valstybės teismo paskirtos bausmės atlikimo;
- 3) užsienio valstybės teismo nuosprendžiu buvo išteisintas, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės arba bausmė nebuvo paskirta dėl senaties ar kitais toje valstybėje numatytais teisiniais pagrindais.

9 straipsnis. Ekstradicija

1. Lietuvos Respublikos pilietis, padaręs nusikalstamą veiką Lietuvos Respublikoje ar kitos valstybės teritorijoje, gali būti išduotas užsienio valstybei arba perduotas Tarptautiniam baudžiamajam teismui tik remiantis Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi arba Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Tarybos rezoliucija.

2. Užsienietis, padaręs nusikalstamą veiką Lietuvos Respublikoje ar kitos valstybės teritorijoje, išduodamas atitinkamai valstybei arba perduodamas Tarptautiniam baudžiamajam teismui tik remiantis Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi arba Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Tarybos rezoliucija.

3. Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis gali būti neišduodamas, jeigu:

- 1) padaryta veika pagal šį kodeksą nelaikoma nusikaltimu ar baudžiamuoju nusižengimu;
- 2) nusikalstama veika padaryta Lietuvos valstybės teritorijoje;
- 3) asmuo persekiojamas už politinio pobūdžio nusikaltimą;
- 4) asmuo už padarytą nusikalstamą veiką buvo nuteistas, išteisintas ar atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės;
- 5) asmeniui už padarytą nusikaltimą kitoje valstybėje gali būti taikoma mirties bausmė;
- 6) suėjo apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ar vykdymo senaties terminas;
- 7) asmuo atleistas nuo bausmės pagal amnestijos aktą arba malonės tvarką;
- 8) yra kitų Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatytų pagrindų.

4. Asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra suteiktas prieglobstis, už nusikalstamas veikas, dėl kurių jie buvo persekiojami užsienyje, pagal Lietuvos Respublikos baudžiamąjį įstatymą nebaudžiami ir užsienio valstybėms neišduodami, išskyrus šio kodekso 7 straipsnyje numatytus atvejus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

9⁽¹⁾ straipsnis. Asmens perdavimas pagal Europos arešto orderį

1. Remiantis Europos arešto orderiu, Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis, Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje įtariamą nusikalstamos veikos padarymu arba šioje valstybėje nubaustas su laisvės atėmimu susijusia bausme, tačiau jos neatlikęs, perduodamas Europos arešto orderį išdavusiai valstybei.

2. Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis pagal Europos arešto orderį perduodamas tik tuo atveju, jeigu pagal šį orderį išdavusios valstybės įstatymus už jo padarytą nusikalstamą veiką yra numatyta bent vienerių metų su laisvės atėmimu susijusi bausmė, o jeigu Europos arešto orderis buvo išduotas dėl jau paskirtos su laisvės atėmimu susijusios bausmės vykdymo, – tik kai paskirtos bausmės terminas yra ne trumpesnis negu keturi mėnesiai.

3. Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis neperduodamas Europos arešto orderį išdavusiai valstybei, jeigu:

1) asmens perdavimas pagal Europos arešto orderį pažeistų pagrindines žmogaus teises ir (ar) laisves;

2) asmuo pagal amnestijos aktą ar malonės tvarka Lietuvos Respublikoje atleistas nuo bausmės už jo padarytą nusikalstamą veiką, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, atlikimo;

3) asmuo už jo padarytą nusikalstamą veiką, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, buvo nuteistas Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje ir paskirta bausmė įvykdyta, tebevykdoma ar nebegali būti vykdoma pagal nuteisusios valstybės įstatymus;

4) asmuo nusikalstamos veikos padarymo metu nebuvo sulaukęs amžiaus, nuo kurio pagal Lietuvos Respublikos baudžiamuosius įstatymus galima baudžiamoji atsakomybė už jo padarytą veiką;

5) padaryta veika pagal šį kodeksą nelaikoma nusikaltimu ar baudžiamuoju nusižengimu, išskyrus atvejus, kai Europos arešto orderis išduotas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir valstybių narių tarpusavio perdavimo procedūrų 2 straipsnio 2 dalyje numatytos nusikalstamos veikos, o Europos arešto orderį išdavusios valstybės baudžiamieji įstatymai už šią nusikalstamą veiką numato ne mažesnę negu trejų metų su laisvės atėmimu susijusią bausmę;

6) asmuo už padarytą nusikalstamą veiką, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, buvo Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje išteisintas ar atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės;

7) Europos arešto orderis yra išduotas dėl nusikalstamos veikos, dėl kurios gali būti taikomi Lietuvos Respublikos baudžiamieji įstatymai, ir yra suėję šio kodekso 95 straipsnyje numatyti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties ar 96 straipsnyje numatyti apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senaties terminai;

8) nusikalstama veika padaryta ne Europos arešto orderį išdavusios valstybės teritorijoje ir Lietuvos Respublikos baudžiamieji įstatymai negalėtų būti taikomi dėl analogiškos veikos, jeigu ji būtų buvusi padaryta ne Lietuvos valstybės teritorijoje arba ne laive ar orlaivyje su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais.

4. Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis, atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir teisingumo interesus, gali būti neperduodamas Europos arešto orderį išdavusiai valstybei, jeigu:

1) dėl asmens padarytos nusikalstamos veikos, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, Lietuvos Respublikoje yra pradėtas baudžiamasis procesas;

2) dėl asmens padarytos nusikalstamos veikos Lietuvos Respublikoje buvo atsisakyta pradėti baudžiamąjį procesą arba pradėtas baudžiamasis procesas buvo nutrauktas;

3) Europos arešto orderis yra išduotas dėl Lietuvos Respublikos piliečiui ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenančiam asmeniui paskirtos su laisvės atėmimu susijusios bausmės vykdymo ir Lietuvos Respublika perima šios bausmės vykdymą;

4) nusikalstama veika padaryta Lietuvos valstybės teritorijoje arba laive ar orlaivyje su Lietuvos valstybės vėliava ar skiriamaisiais ženklais;

5) Europos arešto orderyje trūksta informacijos, reikalingos sprendimui dėl asmens perdavimo priimti, ir Europos arešto orderį išdavusi valstybė per nustatytą terminą jos nepateikia.

5. Jeigu Europos arešto orderis išduotas dėl Lietuvos Respublikos piliečiui ar užsieniečiui paskirtos su laisvės atėmimu susijusios bausmės vykdymo, o ši bausmė buvo paskirta jam nedalyvaujant ir nepranešus apie bylos nagrinėjimo vietą bei laiką, Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis perduodamas tik tuo atveju, kai Europos arešto orderį išdavusi valstybė užtikrina, kad šio asmens prašymu byla bus išnagrinėta (peržiūrėta) ir nuosprendis priimtas jam dalyvaujant.

6. Jeigu Europos arešto orderis išduotas dėl nusikalstamos veikos, už kurią Europos arešto orderį išdavusios valstybės įstatymai numato laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, Lietuvos Respublikos pilietis ar užsienietis perduodamas su sąlyga, kad Europos arešto orderį išdavusios

valstybės įstatymai numato galimybę nuteistajam ne vėliau kaip atlikus dvidešimt metų laisvės atėmimo bausmės kreiptis dėl atleidimo nuo bausmės ar jos sušvelninimo.

7. Jeigu Europos arešto orderis išduotas baudžiamojo persekiojimo tikslais, Lietuvos Respublikos pilietis ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantis asmuo gali būti perduodamas su sąlyga, kad asmuo, dėl kurio Europos arešto orderį išdavusi valstybė priėmė nuosprendį, bus grąžintas į Lietuvos Respubliką atlikti jam paskirtą su laisvės atėmimu susijusią bausmę, jeigu to prašytų perduotasis asmuo arba to pareikalautų Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2169](#), 2004-04-27, *Žin.*, 2004, Nr. 72-2492 (2004-04-30)

III SKYRIUS

NUSIKALTIMAS IR BAUDŽIAMASIS NUSIŽENGIMAS

10 straipsnis. Nusikalstamų veikų rūšys

Nusikalstamos veikos skirstomos į nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus.

11 straipsnis. Nusikaltimas

1. Nusikaltimas yra pavojinga ir šiame kodekse uždrausta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta laisvės atėmimo bausmė.

2. Nusikaltimai yra tyčiniai ir neatsargūs. Tyčiniai nusikaltimai skirstomi į nesunkius, apysunkius, sunkius ir labai sunkius.

3. Nesunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo.

4. Apysunkis nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija šešerių metų laisvės atėmimo.

5. Sunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija šešerius metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimties metų laisvės atėmimo.

6. Labai sunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

12 straipsnis. Baudžiamasis nusižengimas

Baudžiamasis nusižengimas yra pavojinga ir šiame kodekse uždrausta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta bausmė, nesusijusi su laisvės atėmimu, išskyrus areštą.

13 straipsnis. Amžius, nuo kurio asmuo atsako pagal baudžiamuosius įstatymus

1. Pagal šį kodeksą atsako asmuo, kuriam iki nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymo buvo suėję šešiolika metų, o šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais – keturiolika metų.

2. Asmuo, kuriam iki nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymo buvo suėję keturiolika metų, atsako už nužudymą (129 straipsnis), sunkų sveikatos sutrikdymą (135 straipsnis), išžaginimą (149 straipsnis), seksualinį prievartavimą (150 straipsnis), vagystę (178 straipsnis), plėšimą (180 straipsnis), turto prievartavimą (181 straipsnis), turto sunaikinimą ar sugadinimą (187 straipsnio 2 dalis), šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų pagrobimą (254 straipsnis), narkotinių ar psichotropinių medžiagų vagystę, prievartavimą arba kitokį neteisėtą užvaldymą (263 straipsnis), transporto priemonių ar kelių, juose esančių įrenginių sugadinimą (280 straipsnio 2 dalis).

3. Asmeniui, kuriam iki šiame kodekse numatytos pavojingos veikos padarymo nebuvo suėję keturiolika metų, Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka gali būti taikomos auklėjamojo poveikio ar kitos priemonės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

14 straipsnis. Kaltės formos

Asmuo pripažįstamas kaltu padaręs nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, jeigu jis šią veiką padarė tyčia ar dėl neatsargumo.

15 straipsnis. Tyčinis nusikaltimas ir baudžiamasis nusižengimas

1. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra tyčinis, jeigu jis padarytas tiesiogine ar netiesiogine tyčia.

2. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas tiesiogine tyčia, jeigu:

- 1) jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį ir norėjo taip veikti;
- 2) jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį, numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, ir jų norėjo.

3. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas netiesiogine tyčia, jeigu jį darydamas asmuo suvokė pavojingą nusikalstamos veikos pobūdį, numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, ir nors jų nenorėjo, bet sąmoningai leido jiems atsirasti.

16 straipsnis. Neatsargus nusikaltimas ir baudžiamasis nusižengimas

1. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra neatsargus, jeigu jis padarytas dėl nusikalstamo pasitikėjimo arba nusikalstamo nerūpestingumo.

2. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas dėl nusikalstamo pasitikėjimo, jeigu jį padaręs asmuo numatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, tačiau lengvabūdiškai tikėjosi jų išvengti.

3. Nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas yra padarytas dėl nusikalstamo nerūpestingumo, jeigu jį padaręs asmuo nenumatė, kad dėl jo veikimo ar neveikimo gali atsirasti šiame kodekse numatyti padariniai, nors pagal veikos aplinkybes ir savo asmenines savybes galėjo ir turėjo tai numatyti.

4. Asmuo baudžiamas už nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymą dėl neatsargumo tik šio kodekso specialiojoje dalyje atskirai numatytais atvejais.

17 straipsnis. Nepakaltinamumas

1. Asmuo yra nepakaltinamas, jeigu darydamas šio kodekso uždraustą veiką jis dėl psichikos sutrikimo negalėjo suvokti jos pavojingumo arba valdyti savo veiksmų.

2. Asmuo, teismo pripažintas nepakaltinamu, neatsako pagal šį kodeksą už padarytą pavojingą veiką. Jam teismas gali taikyti šio kodekso 98 straipsnyje numatytas priverčiamąsias medicinos priemones.

18 straipsnis. Ribotas pakaltinamumas

1. Asmenį teismas pripažįsta ribotai pakaltinamu, jeigu darydamas šio kodekso uždraustą veiką tas asmuo dėl psichikos sutrikimo, kuris nėra pakankamas pagrindas pripažinti jį nepakaltinamu, negalėjo visiškai suvokti pavojingo nusikalstamos veikos pobūdžio ar valdyti savo veiksmų.

2. Asmuo, padaręs baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą ir teismo pripažintas ribotai pakaltinamu, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu, arba jis gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės ir jam taikomos šio kodekso 67 straipsnyje numatytos baudžiamojo poveikio priemonės arba šio kodekso 98 straipsnyje numatytos priverčiamosios medicinos priemonės.

3. Asmuo, padaręs sunkų arba labai sunkų nusikaltimą ir teismo pripažintas ribotai pakaltinamu, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu.

19 straipsnis. Asmens atsakomybė už nusikalstamą veiką, padarytą apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų

1. Asmuo, kuris nusikalstamą veiką padarė apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, nuo baudžiamosios atsakomybės neatleidžiamas.

2. Asmuo, kuris baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą padarė būdamas prieš jo valią nugirdytas ar apsvaigintas ir dėl to ne visiškai sugebėdamas suvokti pavojingo nusikalstamos veikos pobūdžio arba valdyti savo veiksmų, atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės.

3. Asmuo, kuris šio straipsnio 2 dalyje nurodytomis sąlygomis padarė sunkų arba labai sunkų nusikaltimą, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu.

20 straipsnis. Juridinio asmens baudžiamoji atsakomybė

1. Juridinis asmuo atsako tik už nusikalstamas veikas, už kurių padarymą šio kodekso specialiojoje dalyje numatyta juridinio asmens atsakomybė.

2. Juridinis asmuo atsako už fizinio asmens padarytas nusikalstamas veikas tik tuo atveju, jeigu nusikalstamą veiką juridinio asmens naudai arba interesais padarė fizinis asmuo, veikęs individualiai ar juridinio asmens vardu, jeigu jis, eidamas vadovaujančias pareigas juridiniame asmenyje, turėjo teisę:

- 1) atstovauti juridiniam asmeniui arba
- 2) priimti sprendimus juridinio asmens vardu, arba
- 3) kontroliuoti juridinio asmens veiklą.

3. Juridinis asmuo gali atsakyti už nusikalstamas veikas ir tuo atveju, jeigu jas juridinio asmens naudai padarė juridinio asmens darbuotojas ar įgaliotas atstovas dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros arba kontrolės.

4. Juridinio asmens baudžiamoji atsakomybė nepašalina fizinio asmens, kuris padarė, organizavo, kurstė arba padėjo padaryti nusikalstamą veiką, baudžiamosios atsakomybės.

5. Pagal šį kodeksą neatsako valstybė, savivaldybė, valstybės ir savivaldybės institucija ir įstaiga bei tarptautinė viešoji organizacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

IV SKYRIUS NUSIKALSTAMOS VEIKOS STADIJOS IR FORMOS

21 straipsnis. Rengimasis padaryti nusikaltimą

1. Rengimasis padaryti nusikaltimą yra priemonių ir įrankių suieškojimas ar pritaikymas, veikimo plano sudarymas, bendrininkų telkimas arba kitoks tyčinis nusikaltimo padarymą lengvinančių sąlygų sudarymas. Asmuo atsako tik už rengimąsi padaryti sunkų ar labai sunkų nusikaltimą.

2. Asmuo už rengimąsi padaryti nusikaltimą atsako pagal šio straipsnio 1 dalį ir šio kodekso straipsnį, kuris numato atitinkamą baigtą nusikaltimą. Bausmė tokiam asmeniui gali būti švelninama remiantis šio kodekso 62 straipsniu.

22 straipsnis. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką

1. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką yra tyčinis veikimas ar neveikimas, kuriais tiesiogiai pradedamas daryti nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas, jeigu veika nebuvo baigta dėl nuo kaltininko valios nepriklausančių aplinkybių.

2. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką yra ir tada, kai kaltininkas nesuvokia, jog jis veikos negali pabaigti todėl, kad kėsinasi į netinkamą objektą arba naudoja netinkamas priemones.

3. Asmuo už pasikėsinimą padaryti nusikalstamą veiką atsako pagal šio straipsnio 1 arba 2 dalį ir šio kodekso straipsnį, kuris numato atitinkamą baigtą nusikaltimą. Bausmė tokiam asmeniui gali būti švelninama remiantis šio kodekso 62 straipsniu.

23 straipsnis. Savanoriškas atsisakymas pabaigti nusikalstamą veiką

1. Savanoriškas atsisakymas pabaigti nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą yra tada, kai asmuo savo noru nutraukia pradėtą nusikalstamą veiką suvokdamas, kad gali ją pabaigti.

2. Asmuo, savo noru atsisakęs pabaigti nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, pagal šį kodeksą atsako tik tuo atveju, jeigu padarytoje veikoje yra kito nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo sudėtis.

3. Kai nusikalstamą veiką daro keli asmenys, tai savanoriškai atsisakęs ją pabaigti organizatorius ar kurstytojas pagal šį kodeksą neatsako, jeigu jis ėmėsi visų nuo jo priklausančių priemonių, kad bendrininkai nepadarytų nusikalstamos veikos, kurią jis organizavo ar sukurstė, ir ta veika nebuvo padaryta ar neatsirado jos padarinių. Be to, pagal šį kodeksą neatsako padėjėjas, jeigu jis savo noru atsisakė dalyvauti nusikalstamoje veikoje, apie tai pranešė kitiems bendrininkams ar teisėsaugos institucijoms ir ta veika nebuvo padaryta arba ji padaryta be jo pagalbos.

4. Asmuo, kuris bandė savu noru atsisakyti pabaigti nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, bet nusikalstamos veikos arba jos padarinių jam nepavyko išvengti, atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

24 straipsnis. Bendrininkavimas ir bendrininkų rūšys

1. Bendrininkavimas yra tyčinis bendras dviejų ar daugiau tarpusavyje susitarusių pakaltinamų ir sulaukusių šio kodekso 13 straipsnyje nustatyto amžiaus asmenų dalyvavimas darant nusikalstamą veiką.

2. Nusikalstamos veikos bendrininkai yra vykdytojas, organizatorius, kurstytojas ir padėjėjas.

3. Vykdytojas yra asmuo, nusikalstamą veiką padaręs pats arba pasitelkęs nepakaltinamus asmenis arba nesulaukusius šio kodekso 13 straipsnyje nustatyto amžiaus asmenis, arba kitus asmenis, kurie dėl tos veikos nėra kalti. Jeigu nusikalstamą veiką padarė keli asmenys kartu, tai kiekvienas iš jų laikomas vykdytoju (bendravykdytoju).

4. Organizatorius yra asmuo, subūręs organizuotą grupę ar nusikalstamą susivienijimą, jiems vadovavęs ar koordinavęs jų narių veiklą arba parengęs nusikalstamą veiką ar jai vadovavęs.

5. Kurstytojas yra asmuo, palenkęs kitą asmenį daryti nusikalstamą veiką.

6. Padėjėjas yra asmuo, padėjęs daryti nusikalstamą veiką duodamas patarimus, nurodymus, teikdamas priemones arba šalindamas kliūtis, saugodamas ar pridengdamas kitus bendrininkus, iš anksto pažadėjęs paslėpti nusikaltėlių, nusikalstamos veikos darymo įrankius ar priemones, šios veikos pėdsakus ar nusikalstamu būdu įgytus daiktus, taip pat asmuo iš anksto pažadėjęs realizuoti iš nusikalstamos veikos įgytus ar pagamintus daiktus.

25 straipsnis. Bendrininkavimo formos

1. Bendrininkavimo formos yra bendrininkų grupė, organizuota grupė, nusikalstamas susivienijimas.

2. Bendrininkų grupė yra tada, kai bet kurioje nusikalstamos veikos stadijoje du ar daugiau asmenų susitaria nusikalstamą veiką daryti, tęsti ar užbaigti, jei bent du iš jų yra vykdytojai.

3. Organizuota grupė yra tada, kai bet kurioje nusikalstamos veikos stadijoje du ar daugiau asmenų susitaria daryti kelis nusikaltimus arba vieną sunkų ar labai sunkų nusikaltimą ir kiekvienas grupės narys, darydamas nusikaltimą, atlieka tam tikrą užduotį ar turi skirtingą vaidmenį.

4. Nusikalstamas susivienijimas yra tada, kai bendrai nusikalstamai veiklai – vienam ar keliems sunkiems ar labai sunkiems nusikaltimams daryti – susivienija trys ar daugiau asmenų, kuriuos sieja pastovūs tarpusavio ryšiai bei vaidmenų ar užduočių pasiskirstymas. Nusikalstamam susivienijimui prilyginama antikonstitucinė grupė ar organizacija bei teroristinė grupė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

26 straipsnis. Bendrininkų baudžiamoji atsakomybė

1. Bendrininkai atsako tik už tas vykdytojo padarytas nusikalstamas veikas, kurias apėmė jų tyčia.

2. Jeigu vykdytojo nusikalstama veika nutrūko rengiantis ar pasikėsinant ją daryti, organizatorius, kurstytojas ir padėjėjas atsako už rengimąsi ar pasikėsinimą bendrininkaujant padaryti nusikalstamą veiką.

3. Jeigu yra vieno iš bendrininkų baudžiamąją atsakomybę šalinančių, lengvinančių arba sunkinančių aplinkybių, į jas neatsižvelgiama sprendžiant dėl kitų bendrininkų baudžiamosios atsakomybės.

4. Organizatorius, kurstytojas ar padėjėjas atsako pagal šio kodekso straipsnį, numatantį atsakomybę už vykdytojo padarytą veiką, ir šio kodekso 24 straipsnio 4, 5 ar 6 dalį.

5. Nusikalstamo susivienijimo dalyviai, nesvarbu, koks jų vaidmuo darant nusikalstamą veiką, kurią apėmė jų tyčia, atsako pagal šio kodekso 249 straipsnį kaip vykdytojai.

27 straipsnis. Nusikaltimų recidyvas

1. Nusikaltimų recidyvas yra tada, kai asmuo, jau teistas už tyčinio nusikaltimo padarymą, jeigu teistumas už jį neišnykęs ar nepanaikintas įstatymų nustatyta tvarka, vėl padaro vieną ar daugiau tyčinių nusikaltimų. Toks asmuo yra recidyvistas.

2. Nusikaltimų recidyvas yra pavojingas, o nusikaltimus padaręs asmuo teismo gali būti pripažintas pavojingu recidyvistu, jeigu šis asmuo:

1) turėdamas neišnykusį teistumą už labai sunkų nusikaltimą, padaro naują labai sunkų nusikaltimą;

2) būdamas recidyvistas, padaro naują labai sunkų nusikaltimą;

3) būdamas recidyvistas, jeigu bent vienas iš sudarančių recidyvą nusikaltimų yra labai sunkus, padaro naują sunkų nusikaltimą;

4) turėdamas tris teistumus už sunkius nusikaltimus, padaro naują sunkų nusikaltimą.

3. Teismas, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį už paskutinį nusikaltimą, atsižvelgęs į kaltininko asmenybę, nusikalstamų ketinimų įvykdymo laipsnį, į dalyvavimo darant nusikaltimus pobūdį ir kitas bylos aplinkybes, asmenį gali pripažinti pavojingu recidyvistu.

4. Teismas, sprenddamas dėl asmens pripažinimo pavojingu recidyvistu, neatsižvelgia į teistumą už nusikaltimus, kuriuos asmuo padarė būdamas jaunesnis negu aštuoniolika metų, neatsargius nusikaltimus, nusikaltimus, už kuriuos teistumas yra išnykęs ar panaikintas, taip pat užsienyje padarytus nusikaltimus, už kuriuos Lietuvos Respublikos baudžiamieji įstatymai atsakomybės nenumato.

5. Asmens pripažinimas pavojingu recidyvistu netenka galios, kai asmens teistumas išnyksta arba panaikinamas.

V SKYRIUS

BAUDŽIAMĄJĄ ATSAKOMYBĘ ŠALINANČIOS APLINKYBĖS

28 straipsnis. Būtinoji gintis

1. Asmuo turi teisę į būtinąją gintį. Šią teisę jis gali įgyvendinti neatsižvelgdamas į tai, ar galėjo išvengti kėsینimosi arba kreiptis pagalbos į kitus asmenis ar valdžios institucijas.

2. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą, jeigu jis, neperžengdamas būtiniosios ginties ribų, padarė baudžiamajame įstatyme numatyto nusikaltimo ar nusizengimo požymius formaliai atitinkančią veiką gindamasis ar gindamas kitą asmenį, nuosavybę, būsto neliečiamybę, kitas teises, visuomenės ar valstybės interesus nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo kėsинimosi.

3. Būtiniosios ginties ribų peržengimas yra tuo atveju, kai tiesiogine tyčia nužudoma arba sunkiai sutrikdoma sveikata, jeigu gynyba aiškiai neatitiko kėsинimosi pobūdžio ir pavojingumo. Būtiniosios ginties ribų peržengimu nelaikoma dėl didelio sumišimo ar išgąsčio, kurį sukėlė pavojingas kėsинimasis, arba ginantis nuo įsibrovimo į būstą padaryta veika.

4. Būtiniosios ginties ribas peržengęs asmuo atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 62 straipsniu.

29 straipsnis. Asmens, padariusio nusikalstamą veiką, sulaikymas

1. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą už veiksmus, kai vydamasis, stabdydamas, neleisdamas ištrūkti ar kitais veiksmais aktyviai bandančiam išvengti sulaikymo nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui padaro turtinės žalos, nesunkų sveikatos sutrikdymą arba sunkų sveikatos sutrikdymą dėl neatsargumo, o sulaikydamas nusikaltimo vietoje asmenį, tyčia nužudžiusį ar pasikėsinusį nužudyti, – sunkų sveikatos sutrikdymą, jeigu nusikalstamą veiką padariusio asmens kitaip nebuvo galima sulaikyti.

2. Asmens, atremiančio nusikalstamą veiką padariusio asmens pasipriešinimą, veikai taikomos šio kodekso 28 straipsnyje nustatytos būtiniosios ginties taisyklės.

30 straipsnis. Profesinių pareigų vykdymas

1. Asmuo pagal šį kodeksą neatsako už žalą, kurią padarė vykdydamas profesines pareigas, jeigu jis neviršijo įstatymų ar kitų teisės aktų nustatytų įgaliojimų.

2. Asmuo pagal šį kodeksą atsako už žalą, kurią padarė vykdydamas profesines pareigas, jeigu jis viršijo įstatymų ar kitų teisės aktų nustatytus įgaliojimus, tačiau bausmė jam gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu.

31 straipsnis. Būtinasis reikalingumas

1. Asmuo neatsako pagal baudžiamuosius įstatymus už veiką, kurią jis padarė siekdamas pašalinti jam pačiam, kitiems asmenims ar jų teisėms, visuomenės ar valstybės interesams gresiantį pavojų, jeigu šis pavojus negalėjo būti pašalintas kitomis priemonėmis ir padaryta žala yra mažesnė už tą, kurios siekta išvengti.

2. Asmuo, savo veiksmais sudaręs pavojingą situaciją, gali pasiremti būtiną reikalingumo nuostatomis tik tuo atveju, jeigu pavojinga situacija sudaryta dėl neatsargumo.

3. Asmuo negali pateisinti pareigos nevykdymo būtiną reikalingumo nuostatomis, jeigu jis dėl profesijos, pareigų ar kitų aplinkybių privalo veikti didesnio pavojaus sąlygomis.

32 straipsnis. Teisėsaugos institucijos užduoties vykdymas

1. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą, jeigu jis teisėtai veikė pagal nusikalstamą veiką imituojančio elgesio modelį.

2. Asmuo neatsako pagal baudžiamąjį įstatymą, jeigu jis nusikalstamo susivienijimo ar organizuotos grupės veikloje ir jos daromose nusikalstamose veikose dalyvavo vykdydamas teisėsaugos institucijos kitą teisėtą užduotį ir neperžengė šios užduoties ribų.

3. Jeigu, veikdamas pagal nusikalstamą veiką imituojančio elgesio modelį ar vykdydamas kitą teisėsaugos institucijos užduotį, asmuo peržengė šios užduoties ribas, jis atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, tačiau bausmė gali būti švelninama remiantis šio kodekso 59 straipsniu.

4. Teisėsaugos institucijos yra policija, kitos ikiteisminio tyrimo ir prokuratūros įstaigos, taip pat operatyvinės veiklos subjektai.

33 straipsnis. Įsakymo vykdymas

1. Asmuo neatsako pagal baudžiamąjį įstatymą už veiką, kurią jis padarė vykdydamas teisėtą įsakymą, potvarkį ar nurodymą.

2. Asmuo atsako pagal baudžiamąjį įstatymą, jeigu jis įvykdė žinomai nusikalstamą įsakymą, potvarkį ar nurodymą.

3. Asmuo, atsisakęs vykdyti nusikalstamą įsakymą, potvarkį ar nurodymą, neatsako pagal baudžiamąjį įstatymą. Toks asmuo gali atsakyti pagal šį kodeksą tik tuo atveju, jeigu padarytoje veikoje yra kitos nusikalstamos veikos sudėties.

34 straipsnis. Pateisinama profesinė ar ūkinė rizika

1. Asmuo neatsako pagal šį kodeksą už veiksmus, dėl kurių nors ir atsiranda baudžiamąjį įstatymą numatytų padarinių, bet jie atlikti pateisinama profesine ar ūkine rizika visuomenei naudingam tikslui.

2. Rizika laikoma pateisinama, jeigu padaryta veika atitinka šiuolaikinį mokslą ir techniką, o nurodyto tikslo nebuvo galima pasiekti nesusijusiais su rizika veiksmais ir rizikavęs asmuo ėmėsi būtinų saugumo priemonių, kad apsaugotų nuo žalos įstatymų saugomus interesus.

35 straipsnis. Mokslinis eksperimentas

1. Asmuo, kuris atlikdamas teisėtą mokslinį eksperimentą padarė žalos, pagal šį kodeksą neatsako, jeigu eksperimentuojant remtasi mokslo aprobuotomis metodikomis, sprendžiama problema turi išskirtinės reikšmės mokslui ir eksperimentuotojas ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų išvengta žalos įstatymų saugomiems interesams.

2. Mokslinis eksperimentas draudžiamas neturint apie galimus padarinius informuoto eksperimento dalyvio laisvo sutikimo.

3. Mokslinis eksperimentas draudžiamas, išskyrus įstatymų numatytus atvejus, su nėščia moterimi, jos vaisiumi, mažamečiu, sutrikusios psichikos asmeniu ir asmeniu, kuriam atimta laisvė.

VI SKYRIUS

ATLEIDIMAS NUO BAUDŽIAMOSIOS ATSAKOMYBĖS

36 straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo ar nusikalstama veika prarado pavojingumą

Padaręs nusikalstamą veiką asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu teismas pripažįsta, kad iki bylos nagrinėjimo teisme šis asmuo ar jo padaryta veika dėl aplinkybių pasikeitimo tapo nepavojingi.

37 straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės dėl nusikaltimo mažareikšmiškumo

Padaręs nusikaltimą asmuo gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu dėl padarytos žalos dydžio, nusikaltimo dalyko ar kitų nusikaltimo požymių ypatumų veika pripažįstama mažareikšme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

38 straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko

1. Asmuo, padaręs baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu:

1) jis prisipažino padaręs nusikalstamą veiką ir

2) savu noru atlygino ar pašalino fiziniam ar juridiniam asmeniui padarytą žalą arba susitarė dėl šios žalos atlyginimo ar pašalinimo, ir

3) susitaikė su nukentėjusiuoju arba juridinio asmens arba valstybės institucijos atstovu, ir

4) yra pagrindo manyti, kad jis nedarys naujų nusikalstamų veikų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytais pagrindais negali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės recidyvistas, pavojingas recidyvistas, taip pat asmuo, kuris anksčiau jau buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės kaip susitaikęs su nukentėjusiu asmeniu, jeigu nuo susitaikymo dienos iki naujos veikos padarymo praėjo mažiau nei ketveri metai.

3. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį, per vienerius metus padarė baudžiamąjį nusižengimą ar neatsargų nusikaltimą arba be pateisinamų priežasčių nevykdė teismo patvirtinto susitarimo dėl žalos atlyginimo sąlygų ir tvarkos, teismas gali panaikinti sprendimą dėl atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ir spręsti dėl tokio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas nusikalstamas veikas.

4. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį, per vienerius metus padarė naują tyčinį nusikaltimą, ankstesnis sprendimas atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės nustoja galioti ir sprendžiama dėl tokio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas nusikalstamas veikas.

39 straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai yra lengvinančių aplinkybių

Asmuo, padaręs baudžiamąjį nusižengimą arba neatsargų nusikaltimą, teismo motyvuotu sprendimu gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu:

1) jis pirmą kartą padarė nusikalstamą veiką ir

2) yra ne mažiau kaip dvi šio kodekso 59 straipsnio 1 dalyje numatytos atsakomybę lengvinančios aplinkybės, ir

3) nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

39⁽¹⁾ straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės, kai asmuo aktyviai padėjo atskleisti organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo narių padarytas nusikalstamas veikas

1. Asmuo, įtariamas dalyvavęs organizuotai grupei ar nusikalstamam susivienijimui darant nusikalstamas veikas arba priklausęs nusikalstamam susivienijimui, gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu jis prisipažino dalyvavęs darant tokią nusikalstamą veiką ar priklausęs nusikalstamam susivienijimui ir aktyviai padėjo atskleisti organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo narių padarytas nusikalstamas veikas.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma asmeniui, kuris dalyvavo tyčia nužudant arba kuris tokiais pagrindais nuo baudžiamosios atsakomybės jau buvo atleistas, taip pat organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo organizatoriui ar vadovui.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

40 straipsnis. Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą

1. Asmuo, padaręs baudžiamąjį nusižengimą, neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, teismo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu yra asmens, kuris vertas teismo pasitikėjimo, prašymas perduoti kaltininką jo atsakomybei pagal laidavimą. Laidavimas gali būti paskirtas su užstatu arba be jo.

2. Asmuo teismo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą, jeigu:

- 1) jis pirmą kartą padarė nusikalstamą veiką ir
- 2) visiškai pripažino savo kaltę ir gailisi padaręs nusikalstamą veiką, ir
- 3) bent iš dalies atlygino ar pašalino padarytą žalą arba įsipareigojo ją atlyginti, jeigu ji buvo padaryta, ir
- 4) yra pagrindo manyti, kad jis visiškai atlygins ar pašalins padarytą žalą, laikysis įstatymų ir nedarys naujų nusikalstamų veikų.

3. Laiduotojas gali būti kaltininko tėvai, artimieji giminaičiai ar kiti teismo pasitikėjimo verti asmenys. Teismas, priimdamas sprendimą, atsižvelgia į laiduotojo asmenines savybes ar veiklos pobūdį ir galimybę daryti teigiamą įtaką kaltininkui.

4. Laidavimo terminas nustatomas nuo vienerių iki trejų metų.

5. Prašydamas perduoti asmenį pagal laidavimą su užstatu, laiduotojas įsipareigoja įmokėti teismo nustatyto dydžio užstatą. Atsižvelgdamas į laiduotojo asmenines savybes ir jo turtinę padėtį, teismas nustato užstato dydį arba sprendžia dėl atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą be užstato. Užstatas grąžinamas pasibaigus laidavimo terminui, jeigu asmuo, už kurį buvo laiduota, per teismo nustatytą laidavimo terminą nepadarė naujos nusikalstamos veikos.

6. Laiduotojas turi teisę atsisakyti laidavimo. Šiuo atveju teismas, atsižvelgdamas į laidavimo atsisakymo priežastis, sprendžia dėl užstato grąžinimo, taip pat dėl asmens baudžiamosios atsakomybės už padarytą nusikalstamą veiką, kito laiduotojo paskyrimo ar asmens atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės.

7. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą, laidavimo metu padarė naują baudžiamąjį nusižengimą ar neatsargų nusikaltimą, teismas gali panaikinti sprendimą atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės ir spręsti dėl šio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas veikas.

8. Jeigu asmuo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą, laidavimo metu padarė naują tyčinį nusikaltimą, ankstesnis sprendimas atleisti jį nuo baudžiamosios atsakomybės nustoja galioti ir sprendžiama dėl šio asmens baudžiamosios atsakomybės už visas padarytas nusikalstamas veikas.

VII SKYRIUS BAUSMĖ

41 straipsnis. Bausmė ir jos paskirtis

1. Bausmė yra valstybės prievartos priemonė, skiriama teismo nuosprendžiu nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą padariusiam asmeniui.

2. Bausmės paskirtis:

- 1) sulaikyti asmenis nuo nusikalstamų veikų darymo;
- 2) nubausti nusikalstamą veiką padariusį asmenį;
- 3) atimti ar apriboti nuteistam asmeniui galimybę daryti naujas nusikalstamas veikas;
- 4) paveikti bausmę atlikusius asmenis, kad laikytųsi įstatymų ir vėl nenusikalstų;
- 5) užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą.

42 straipsnis. Bausmių rūšys

1. Padariusiam nusikaltimą asmeniui gali būti skiriamos šios bausmės:
 - 1) viešųjų teisių atėmimas;
 - 2) teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimas;
 - 3) viešieji darbai;
 - 4) bauda;
 - 5) laisvės apribojimas;
 - 6) areštas;
 - 7) terminuotas laisvės atėmimas;
 - 8) laisvės atėmimas iki gyvos galvos.
2. Padariusiam baudžiamąjį nusižengimą asmeniui gali būti skiriamos šios bausmės:
 - 1) viešųjų teisių atėmimas;
 - 2) teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimas;
 - 3) viešieji darbai;
 - 4) bauda;
 - 5) laisvės apribojimas;
 - 6) areštas.
3. Asmeniui, padariusiam vieną nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, gali būti skiriama tik viena bausmė.
4. Šio kodekso 63 ir 64 straipsniuose numatytais atvejais gali būti skiriamos dvi bausmės.
5. Jeigu už kelis padarytus nusikaltimus skiriamos daugiau negu dvi skirtingų rūšių bausmės, teismas, skirdamas galutinę subendrintą bausmę, iš paskirtų bausmių palieka dvi bausmes: vieną iš jų – griežčiausią, o kitą parenka savo nuožiūra.
6. Padariusiam nusikalstamą veiką asmeniui kartu su bausme, remiantis šio kodekso 67, 68 ir 72 straipsniais, gali būti skiriamos baudžiamojo poveikio priemonės – uždraudimas naudotis specialia teise ir (ar) turto konfiskavimas.
7. Bausmių rūšis juridiniams asmenims ir bausmių skyrimo nepilnamečiams ypatumus nustato šio kodekso 43 ir 90 straipsniai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

43 straipsnis. Bausmių rūšys juridiniams asmenims

1. Juridiniam asmeniui už padarytą nusikalstamą veiką gali būti skiriamos šios bausmės:
 - 1) bauda;
 - 2) juridinio asmens veiklos apribojimas;
 - 3) juridinio asmens likvidavimas.
2. Teismas, paskyręs bausmę juridiniam asmeniui, gali nutarti paskelbti šį nuosprendį per visuomenės informavimo priemones.
3. Juridiniam asmeniui už vieną nusikalstamą veiką gali būti skiriama tik viena bausmė.
4. Juridiniams asmenims skiriamos bausmės šio kodekso specialiosios dalies straipsnių sankcijose nenurodomos. Teismas, skirdamas bausmę juridiniam asmeniui, vadovaujasi šio straipsnio 1 dalyje nustatyta bausmių sąrašu.

44 straipsnis. Viešųjų teisių atėmimas

1. Viešųjų teisių atėmimas yra teisės būti išrinktam ar paskirtam į valstybės ar savivaldybės institucijų ir įstaigų, įmonių ar nevalstybinių organizacijų renkamas ar skiriamas pareigas atėmimas.
2. Viešųjų teisių atėmimas straipsnio sankcijoje nenustatomas. Šią bausmę teismas skiria tais atvejais, kai straipsnio sankcijoje numatyta teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimo bausmė ir nusikalstama veika padaryta piktnaudžiaujant viešosiomis teisėmis.

3. Teismas, skirdamas viešųjų teisių atėmimo bausmę, nurodo, kokia teisė atimama. Viešosios teisės gali būti atimtos nuo vienerių iki penkerių metų. Šios bausmės terminas skaičiuojamas metais ir mėnesiais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

45 straipsnis. Teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimas

1. Teismas skiria teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimą šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais, kai kaltininkas nusikalstamą veiką padaro darbinės ar profesinės veiklos srityje arba kai teismas, atsižvelgdamas į padarytos nusikalstamos veikos pobūdį, padaro išvadą, kad nuteistajam negalima palikti teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla.

2. Teisė dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla gali būti atimama nuo vienerių iki penkerių metų. Šios bausmės laikas straipsnio sankcijoje nenustatomas. Jį nustato teismas, skirdamas bausmę. Bausmės terminas skaičiuojamas metais ir mėnesiais.

3. Jeigu teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimo bausmė paskirta kartu su laisvės atėmimu arba areštu, ji taikoma visą laisvės atėmimo ar arešto atlikimo laiką ir teismo paskirtą laiką po laisvės atėmimo ar arešto atlikimo.

46 straipsnis. Viešieji darbai

1. Viešuosius darbus teismas skiria šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais. Viešieji darbai vykdomi tik tuo atveju, jeigu nuteistasis sutinka.

2. Viešieji darbai skiriami nuo vieno mėnesio iki vienerių metų. Bausmės terminas skaičiuojamas mėnesiais. Asmuo, nuteistas atlikti viešuosius darbus, įpareigojamas per teismo paskirtą laiką neatlygintinai dirbti nuo 10 iki 40 valandų per mėnesį visuomenės labui.

3. Viešųjų darbų atlikimo laikas bei darbo valandų skaičius straipsnio sankcijoje nenurodomas. Tai nustato teismas, skirdamas bausmę, tačiau šis laikas negali būti ilgesnis nei 480 valandų, kai bausmė skiriama už nusikaltimą, ir 240 valandų, kai bausmė skiriama už baudžiamąjį nusižengimą.

4. Darbą nuteistajam parenka bausmę vykdanči institucija kartu su savivaldybių vykdomosiomis institucijomis ir (ar) apskrities viršininko administracija.

5. Jeigu dėl objektyvių priežasčių asmuo negali atlikti pagal šį straipsnį jam paskirtų viešųjų darbų, teismas gali atleisti jį nuo šios bausmės vietoj jos paskirdamas šio kodekso IX skyriuje numatytą baudžiamojo poveikio priemonę.

6. Jeigu asmuo dėl pateisinamų priežasčių per teismo paskirtą laiką neišdirbo paskirtų viešųjų darbų valandų, teismas gali pratęsti viešųjų darbų laiką, kol šis asmuo išdirbs paskirtas valandas.

7. Jeigu asmuo vengia atlikti viešuosius darbus, bausmę vykdanči institucija įspėja nuteistąjį dėl galimų teisinių pasekmių. Jeigu asmuo ir po įspėjimo vengia atlikti viešųjų darbų bausmę, teismas bausmę vykdančios institucijos teikimu gali pakeisti viešuosius darbus bauda arba areštu. Viešieji darbai keičiami bauda arba areštu pagal šio kodekso 47, 49 ir 65 straipsniuose nustatytas taisykles.

8. Jeigu asmuo po nuosprendžio įsiteisėjimo nesutinka atlikti viešuosius darbus, teismas bausmę vykdančios institucijos teikimu pakeičia viešuosius darbus bauda arba areštu pagal šio kodekso 47, 49 ir 65 straipsniuose nustatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

47 straipsnis. Bauda

1. Bauda yra piniginė bausmė, teismo skiriama šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais.

2. Bauda skaičiuojama minimalaus gyvenimo lygio (MGL) dydžiais. Minimali bauda yra vieno MGL dydžio.

3. Nustatoma bauda:

1) už baudžiamąjį nusižengimą – iki 50 MGL dydžio;

2) už nesunkų nusikaltimą – iki 100 MGL dydžio;

- 3) už apysunkį nusikaltimą – iki 200 MGL dydžio;
- 4) už sunkų nusikaltimą – iki 300 MGL dydžio;
- 5) už neatsargų nusikaltimą – iki 75 MGL dydžio.
4. Juridiniam asmeniui nustatoma iki 10000 MGL dydžio bauda.
5. Baudos dydis už padarytą nusikalstamą veiką straipsnio sankcijoje nenurodomas. Jį nustato teismas, skirdamas bausmę.
6. Jeigu asmuo neturi lėšų sumokėti teismo paskirtą baudą, teismas, vadovaudamasis šio kodekso 65 straipsnyje nustatytomis taisyklėmis, nuteistojo sutikimu šią bausmę gali pakeisti viešaisiais darbais.
7. Jeigu asmuo vengia savu noru sumokėti baudą ir nėra galimybių ją išieškoti, teismas gali pakeisti baudą areštu. Keisdamas baudą areštu, teismas vadovaujasi šio kodekso 65 straipsnyje nustatytomis taisyklėmis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

48 straipsnis. Laisvės apribojimas

1. Laisvės apribojimo bausmę teismas skiria šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais.
2. Laisvės apribojimo bausmė gali būti skiriama nuo trijų mėnesių iki dvejų metų. Bausmės terminas skaičiuojamas metais ir mėnesiais.
3. Asmenys, nuteisti laisvės apribojimo bausme, privalo:
 - 1) be teismo ar bausmę vykdančios institucijos žinios nekeisti gyvenamosios vietos;
 - 2) vykdyti teismo nustatytus įpareigojimus ir laikytis teismo nustatytų draudimų;
 - 3) nustatyta tvarka atsiskaityti, kaip vykdo draudimus ir įpareigojimus.
4. Asmeniui, kuriam paskirta laisvės apribojimo bausmė, teismas gali nustatyti vieną ar kelis draudimus bei įpareigojimus.
5. Teismas gali uždrausti:
 - 1) lankytis tam tikrose vietose;
 - 2) bendrauti su tam tikrais asmenimis ar asmenų grupėmis;
 - 3) turėti, naudoti, įgyti, saugoti pačiam ar perduoti saugoti kitiems asmenims tam tikrus daiktus.
6. Teismas gali įpareigoti:
 - 1) tam tikru laiku būti namuose;
 - 2) atlyginti nusikalstama veika padarytą turtinę žalą ar jos dalį arba tokią žalą pašalinti savo darbu;
 - 3) pradėti dirbti arba užsiregistruoti darbo biržoje, mokytis;
 - 4) gydytis nuo alkoholizmo, narkomanijos, toksikomanijos ar venerinės ligos, kai nuteistasis sutinka;
 - 5) neatlygintinai išdirbti iki 200 valandų per teismo nustatytą, bet ne ilgesnį kaip laisvės apribojimo laiką sveikatos priežiūros, globos ir rūpybos įstaigose ar nevalstybinėse organizacijose, kurios rūpinasi neįgaliaisiais, nusenusiais ar kitais pagalbos reikalingais žmonėmis.
7. Teismas vietoj šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytų draudimų ar įpareigojimų asmeniui jo ar kitų baudžiamojo proceso dalyvių prašymu gali paskirti kitus baudžiamajame įstatyme nenumatytus draudimus ar įpareigojimus, jeigu, teismo nuomone, tai darytų teigiamą įtaką jo elgesiui.
8. Teismo nustatytų nuteistajam draudimų ir apribojimų skaičius nenustatomas, tačiau jie turi būti suderinami.
9. Jeigu nuteistasis dėl objektyvių priežasčių negali įvykdyti nustatytų įpareigojimų, teismas bausmę vykdančios institucijos teikimu gali atleisti jį nuo bausmės vietoj jos paskirdamas šio kodekso IX skyriuje numatytą baudžiamojo poveikio priemonę.
10. Jeigu asmuo vengia atlikti laisvės apribojimo bausmę, ši bausmė jam keičiama areštu pagal šio kodekso 49 ir 65 straipsniuose nustatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

49 straipsnis. Areštas

1. Areštą teismas skiria šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais.
2. Areštas yra trumpalaikis laisvės atėmimas, atliekamas areštinėje. Arešto terminas skaičiuojamas paromis.
3. Už nusikaltimą nustatoma nuo penkiolikos iki devyniasdešimties parų arešto, už baudžiamąjį nusižengimą – nuo dešimties iki keturiasdešimt penkių parų arešto.
4. Arešto laikas už nusikalstamą veiką straipsnio sankcijoje nenurodomas. Jį nustato teismas, skirdamas bausmę.
5. Jeigu paskirta iki keturiasdešimt penkių parų arešto, teismas gali nustatyti atlikti jį poilsio dienomis. Jeigu asmuo pažeidžia šią arešto atlikimo tvarką, ją teismas savo sprendimu gali pakeisti įprastine arešto atlikimo tvarka.
6. Areštas neskiriamas nėščioms moterims ir gali būti neskiriamas asmenims, auginantiesiems vaiką iki trejų metų, atsižvelgiant į vaiko interesus.

50 straipsnis. Terminuotas laisvės atėmimas

1. Terminuotą laisvės atėmimą teismas skiria šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais. Bausmės terminas skaičiuojamas metais, mėnesiais ir dienomis.
2. Terminuoto laisvės atėmimo bausmė gali būti skiriama nuo trijų mėnesių iki dvidešimties metų. Jeigu skiriama bausmė pagal šio kodekso 64 straipsnį, kai neatlikus bausmės padaromas naujas nusikaltimas, gali būti paskirta iki dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo bausmė.
3. Laisvės atėmimo bausmę nuteistieji atlieka atvirose kolonijose, pataisos namuose ir kalėjimuose. Bausmės atlikimo vietą parenka teismas, atsižvelgdamas į kaltininko asmenybę, padaryto nusikaltimo pobūdį ir pavojingumą. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas nustato Bausmių vykdymo kodeksas.

51 straipsnis. Laisvės atėmimas iki gyvos galvos

1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę teismas skiria šio kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais.
2. Jeigu baudžiamasis įstatymas numato galimybę švelninti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, sušvelnintos laisvės atėmimo bausmės terminas negali būti trumpesnis negu dvidešimt penkeri metai.
3. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę nuteistieji atlieka kalėjime. Pirmuosius dešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikę nuteistieji įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti perkelti į pataisos namus. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas nustato Bausmių vykdymo kodeksas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

52 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimas

1. Teismas, skirdamas juridinio asmens veiklos apribojimo bausmę, uždraudžia juridiniam asmeniui verstis tam tikra veikla ar įpareigoja uždaryti tam tikrą juridinio asmens padalinį.
2. Juridinio asmens veikla gali būti apribota nuo vienerių iki penkerių metų. Šios bausmės terminas skaičiuojamas metais ir mėnesiais.

53 straipsnis. Juridinio asmens likvidavimas

Teismas, skirdamas juridinio asmens likvidavimo bausmę, įpareigoja juridinį asmenį per teismo nustatytą terminą nutraukti visą ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą ir uždaryti visus juridinio asmens padalinius.

VIII SKYRIUS BAUSMĖS SKYRIMAS

54 straipsnis. Bendrieji bausmės skyrimo pagrindai

1. Teismas skiria bausmę pagal šio kodekso specialiosios dalies straipsnio, numatančio atsakomybę už padarytą nusikalstamą veiką, sankciją laikydamasis šio kodekso bendrosios dalies nuostatų.

2. Skirdamas bausmę, teismas atsižvelgia į:

- 1) padarytos nusikalstamos veikos pavojingumo laipsnį;
- 2) kaltės formą ir rūšį;
- 3) padarytos nusikalstamos veikos motyvus ir tikslus;
- 4) nusikalstamos veikos stadiją;
- 5) kaltininko asmenybę;
- 6) asmens kaip bendrininko dalyvavimo darant nusikalstamą veiką formą ir rūšį;
- 7) atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes.

3. Jeigu straipsnio sankcijoje numatytos bausmės paskyrimas aiškiai prieštarautų teisingumo principui, teismas, vadovaudamasis bausmės paskirtimi, gali motyvuotai paskirti švelnesnę bausmę.

55 straipsnis. Bausmės skyrimas asmeniui, pirmą kartą teisiamam už nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą

Asmeniui, pirmą kartą teisiamam už nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, teismas paprastai skiria su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes. Skirdamas laisvės atėmimo bausmę, teismas privalo motyvuoti savo sprendimą.

56 straipsnis. Bausmės skyrimas recidyvistui už tyčinio nusikaltimo padarymą

1. Recidyvistui už tyčinio nusikaltimo padarymą teismas paprastai skiria laisvės atėmimo bausmę.

2. Pavojingam recidyvistui už tyčinį nusikaltimą skiriama griežtesnė negu straipsnio sankcijoje už padarytą nusikaltimą nustatytos laisvės atėmimo bausmės vidurkis bausmė. Kitokia bausmė pavojingam recidyvistui gali būti skiriama tik šio kodekso 62 straipsnyje numatytais pagrindais.

57 straipsnis. Bausmės skyrimas už rengimąsi ir pasikėsinimą padaryti nusikalstamą veiką

1. Bausmė už rengimąsi ar pasikėsinimą padaryti nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą skiriama bendra tvarka, atsižvelgiant į kaltininko padarytų veiksmų pavojingumą, į tai, kiek nusikalstamas ketinimas įgyvendintas, ir į priežastis, dėl kurių nusikalstama veika nebuvo baigta.

2. Už rengimąsi ar pasikėsinimą padaryti nusikalstamą veiką remiantis šio kodekso 62 straipsniu gali būti paskirta švelnesnė negu už pabaigtą nusikalstamą veiką numatyta bausmė.

58 straipsnis. Bausmės skyrimas nusikalstamos veikos bendrininkams

1. Bausmė nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo bendrininkams skiriama bendra tvarka, atsižvelgiant į asmens kaip bendrininko dalyvavimo darant nusikalstamą veiką rūšį, formą, vaidmenį ir pobūdį.

2. Organizuotos grupės nariams už nusikaltimo padarymą paprastai skiriama griežtesnė bausmė negu bendrininkų grupės nariams.

59 straipsnis. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės

1. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

1) kaltininkas suteikė nukentėjusiam asmeniui pagalbą arba kitais aktyviais veiksmais išvengė ar bandė išvengti sunkesnių padarinių;

2) kaltininkas prisipažino padaręs baudžiamojo įstatymo numatytą veiką ir nuoširdžiai gailisi arba padėjo išaiškinti šią veiką ar joje dalyvavusius asmenis;

3) kaltininkas savo noru atlygino ar pašalino padarytą žalą;

4) nusikalstama veika padaryta dėl labai sunkios turtinės arba beviltiškos kaltininko padėties;

5) veika padaryta dėl psichinės ar fizinės prievartos, jeigu tokia prievarta nepašalina baudžiamosios atsakomybės;

6) veikos padarymui įtakos turėjo provokuojantis ar rizikingas nukentėjusio asmens elgesys;

7) veika padaryta nukentėjusio asmens, kurio būklė beviltiška, prašymu;

8) veika padaryta pažeidžiant nusikalstamą veiką padariusio asmens sulaikymo, būtinojo reikalingumo, profesinės pareigos arba teisėsaugos institucijų užduoties vykdymo, gamybinės ar ūkinės rizikos, mokslinio eksperimento teisėtumo sąlygas;

9) veika padaryta peržengiant būtinąsias ginties ribas, kai baudžiamasis įstatymas numato atsakomybę už būtinąsias ginties ribų peržengimą;

10) veika padaryta dėl didelio susijaudinimo, kurį nulėmė neteisėti nukentėjusio asmens veiksmai;

11) veiką padarė ribotai pakaltinamas asmuo;

12) veiką padarė prieš jo valią nugirdytas ar apsvaigintas asmuo;

13) nepavykęs savanoriškas atsisakymas padaryti nusikalstamą veiką.

2. Teismas gali pripažinti atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis ir kitas šio straipsnio 1 dalyje nenurodytas aplinkybes.

3. Skirdamas bausmę, teismas neatsižvelgia į tokią atsakomybę lengvinančią aplinkybę, kuri įstatyme numatyta kaip nusikaltimo sudėties požymis.

60 straipsnis. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

1. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) veiką padarė bendrininkų grupė. Teismas, atsižvelgdamas į kiekvieno bendrininko dalyvavimo darant nusikalstamą veiką pobūdį ir laipsnį, gali nepripažinti šios aplinkybės atsakomybę sunkinančia;

2) veiką padarė organizuota grupė;

3) veika padaryta dėl chuliganiškų ar savanaudiškų paskatų;

4) veika padaryta kankinant nukentėjusį asmenį ar tyčiojantis iš jo;

5) veika padaryta mažamečiui;

6) veika padaryta asmeniui, kuris dėl ligos, neįgalumo, senatvės ar kitų priežasčių buvo bejėgiškos būklės, be jo prašymo;

7) veika padaryta nėsčiai moteriai, kai akivaizdu kad ji nėsčia;

8) veika padaryta pasinaudojant visuomenine ar kito asmens nelaime;

9) veiką padarė asmuo, apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, jeigu šios aplinkybės turėjo įtakos nusikalstamos veikos padarymui;

10) veika padaryta visuotinai pavojingu būdu arba naudojant sprogmenis, sprogstamąsias medžiagas arba šaunamuosius ginklus;

11) dėl padarytos veikos atsirado sunkių padarinių.

2. Skirdamas bausmę, teismas neatsižvelgia į tokią atsakomybę sunkinančią aplinkybę, kuri įstatyme numatyta kaip nusikaltimo sudėties požymis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

61 straipsnis. Bausmės skyrimas, kai yra atsakomybę lengvinančių ir (ar) sunkinančių aplinkybių

1. Teismas, skirdamas bausmę, atsižvelgia į tai, ar yra nustatyta tik atsakomybę lengvinančių ar tik atsakomybę sunkinančių aplinkybių, ar yra ir atsakomybę lengvinančių, ir atsakomybę sunkinančių aplinkybių, ir įvertina kiekvienos aplinkybės reikšmę.

2. Teismas, įvertinęs atsakomybę lengvinančias ir (ar) atsakomybę sunkinančias aplinkybes, jų kiekį, pobūdį ir tarpusavio santykį, taip pat kitas 54 straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes, motyvuotai parenka švelnesnę ar griežtesnę bausmės rūšį, taip pat skiriamos bausmės dydį, skaičiuodamas nuo jos vidurkio.

3. Nustatant įstatyme numatytos bausmės vidurkį, sudedamas minimalus ir maksimalus straipsnio sankcijoje numatytas bausmės dydis ir gautas rezultatas padalijamas pusiau. Jeigu straipsnio sankcijoje minimalus bausmės dydis už padarytą nusikalstamą veiką nenurodytas, nustatant bausmės vidurkį, vadovaujamas tos rūšies bausmės minimaliu dydžiu.

4. Jeigu kaltininkas savo noru prisipažino padaręs nusikaltimą, nuoširdžiai gailisi, aktyviai padėjo išaiškinti nusikaltimą ir nėra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, teismas skiria jam ne

didesnę kaip straipsnio sankcijoje už padarytą nusikaltimą numatytos bausmės vidurkis laisvės atėmimo bausmę arba su laisvės atėmimu nesusijusią bausmę.

5. Ne didesnę kaip straipsnio sankcijoje už padarytą nusikaltimą numatytos bausmės vidurkis laisvės atėmimo bausmę teismas gali skirti asmeniui, dalyvavusiam tyčia nužudant, jeigu jis prisipažino dėl visų savo padarytų nusikalstamų veikų ir aktyviai padėjo atskleisti organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo narių padarytą tyčinį nužudymą.

6. Šio straipsnio 5 dalis netaikoma tyčinio nužudymo, organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo organizatoriui ar vadovui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

62 straipsnis. Švelnesnės, negu įstatymo numatyta, bausmės skyrimas

1. Teismas, atsižvelgęs į visas bylos aplinkybes, už kiekvieną nusikalstamą veiką gali paskirti švelnesnę, negu įstatymo numatyta, bausmę, jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo pats savo noru atvyko ar pranešė apie šią veiką, prisipažino ją padaręs ir nuoširdžiai gailisi, ir (ar) padėjo ikiteisminiam tyrimui bei teismui išaiškinti nusikalstamą veiką, ir visiškai ar iš dalies atlygino arba pašalino padarytą turtinę žalą.

2. Teismas, atsižvelgęs į visas bylos aplinkybes, gali už kiekvieną nusikalstamą veiką paskirti švelnesnę, negu įstatymo numatyta, bausmę ir tuo atveju, kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bent iš dalies atlyginta ar pašalinta turtinė žala, jeigu ji buvo padaryta, ir:

1) kaltininkas išlaiko asmenis, kurie serga sunkia liga ar yra neįgalūs ir nėra kam juos prižiūrėti, arba

2) kaltininkas išlaiko mažamečius vaikus, kurių dėl paskirtos įstatyme numatytos bausmės nebūtų kam prižiūrėti, arba

3) kaltininko kaip bendrininko vaidmuo darant nusikalstamą veiką buvo antraeilis, arba

4) veika nutrūko rengiantis padaryti nusikaltimą ar pasikėsinant daryti nusikalstamą veiką, arba

5) veika padaryta peržengiant būtiniosios ginties ribas, arba

6) veika padaryta pažeidus nusikalstamą veiką padariusio asmens sulaikymo, būtinojo reikalingumo, profesinės pareigos arba teisės saugos institucijų užduoties vykdymo, gamybinės ar ūkinės rizikos, mokslinio eksperimento teisėtumo sąlygas.

3. Kai yra šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos sąlygos, teismas gali:

1) paskirti mažesnę bausmę, negu straipsnio sankcijoje už padarytą nusikalstamą veiką numatyta mažiausia bausmė, arba

2) paskirti mažesnę bausmę, negu nustatyta šio kodekso 56 straipsnio 2 dalyje, arba

3) paskirti švelnesnę bausmės rūšį, negu numatyta straipsnio sankcijoje už padarytą nusikalstamą veiką.

4. Teismas taip pat gali pagal šio straipsnio 3 dalį paskirti švelnesnę, negu įstatymo numatyta, bausmę asmeniui, dalyvavusiam tyčia nužudant, jeigu jis prisipažino dėl visų savo padarytų nusikalstamų veikų ir aktyviai padėjo atskleisti organizuotos grupės ar nusikalstamo susivienijimo narių padarytą tyčinį nužudymą, ir:

1) nužudymas padarytas dėl grasinimo ar prievartos arba

2) kaltininko kaip bendrininko vaidmuo nužudant buvo antraeilis, arba

3) veika nutrūko rengiantis nužudyti ar kėsinantis nužudyti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

63 straipsnis. Bausmės skyrimas už kelias nusikalstamas veikas

1. Jeigu padarytos kelios nusikalstamos veikos, teismas paskiria bausmę už kiekvieną nusikalstamą veiką atskirai, po to paskiria galutinę subendrintą bausmę. Skirdamas galutinę subendrintą bausmę, teismas gali bausmės apimti arba visiškai ar iš dalies jas sudėti.

2. Kai bausmės apimamos, griežtesnė bausmė apima švelnesnės ir galutinę subendrinta bausmė prilygsta griežčiausiai iš paskirtų už atskiras nusikalstamas veikas bausmei.

3. Kai bausmės visiškai sudedamos, prie griežčiausios bausmės, paskirtos už vieną iš padarytų nusikalstamų veikų, pridedamos visos paskirtos švelnesnės bausmės.

4. Kai bausmės iš dalies sudedamos, prie griežčiausios bausmės, paskirtos už vieną iš padarytų nusikalstamų veikų, iš dalies pridedamos švelnesnės bausmės.

5. Bausmių apėmimą teismas taiko, kai:

1) yra ideali nusikalstamų veikų sutaptis;

2) padarytos nusikalstamos veikos labai skiriasi pagal pavojingumą ir priskiriamos skirtingoms nusikalstamų veikų rūšims ar kategorijoms pagal šio kodekso 10 ar 11 straipsnius;

3) už vieną nusikalstamą veiką paskirta dvidešimt metų laisvės atėmimo arba laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

6. Jeigu skiriant galutinę bausmę dalis paskirtų bausmių gali būti apimamos, o kitos – tik visiškai ar iš dalies sudedamos, teismas pirmiau taiko bausmių apėmimą, po to šiuo būdu paskirtą bausmę visiškai ar iš dalies sudeda su kitomis paskirtomis bausmėmis.

7. Kai bausmė skiriama vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, galutinė subendrinta bausmė negali viršyti dvidešimties metų laisvės atėmimo, o jeigu skiriama kitos rūšies bausmė, – šio kodekso nustatyto tos rūšies bausmės maksimalaus dydžio.

8. Negalima skirti tokios subendrintos bausmės rūšies, kuri nebuvo paskirta už atskiras nusikalstamas veikas.

9. Pagal šio straipsnio taisyklės skiriama bausmė ir tais atvejais, kai po nuosprendžio priėmimo nustatoma, kad asmuo iki nuosprendžio pirmojoje byloje priėmimo dar padarė kitą nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą. Šiuo atveju į bausmės laiką įskaitoma bausmė, visiškai ar iš dalies atlikta pagal ankstesnį nuosprendį.

10. Nelaikoma, kad asmuo padarė kelias nusikalstamas veikas, jeigu jis padarė tęstinę nusikalstamą veiką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

64 straipsnis. Bausmės skyrimas, kai neatlikus bausmės padaryta nauja nusikalstama veika

1. Jeigu nuteistasis, neatlikęs paskirtos bausmės, padaro naują nusikalstamą veiką arba naują nusikalstamą veiką bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpiu padaro asmuo, kuriam bausmės vykdymas atidėtas, arba naują nusikalstamą veiką neatliktos bausmės laikotarpiu padaro asmuo, lygtinai atleistas nuo bausmės prieš terminą, teismas, paskyręs bausmę už naują nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, bausmės subendrina. Skirdamas subendrintą bausmę, teismas gali bausmės visiškai ar iš dalies sudėti.

2. Kai bausmės visiškai sudedamos, prie nauju nuosprendžiu paskirtos bausmės pridedama visa neatliktos bausmės dalis.

3. Kai bausmės iš dalies sudedamos, prie nauju nuosprendžiu paskirtos bausmės pridedama neatliktos bausmės dalis. Jeigu neatliktos bausmės dalis yra didesnė, tai prie jos pridedama nauju nuosprendžiu paskirtos bausmės dalis.

4. Kai bausmė skiriama vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, subendrinta bausmė negali viršyti dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo, o jeigu skiriama kitos rūšies bausmė, – šio kodekso nustatyto tos rūšies bausmės maksimalaus dydžio.

5. Jeigu už vieną iš padarytų nusikaltimų buvo paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė, bausmės subendrinamos apėmimo būdu ir subendrinta bausmė yra laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

65 straipsnis. Bausmių sudėjimo ir keitimo taisyklės

1. Paskirtos bausmės sudedamos, taip pat vienos bausmės keičiamos kitomis bausmėmis pagal šias taisykles:

1) viena laisvės atėmimo diena prilyginama:

a) vienai arešto parai (1:1);

b) dviem laisvės apribojimo dienoms (1:2);

2) viena arešto para prilyginama:

a) dviejų MGL dydžio baudai (1:2);

b) šešioms viešųjų darbų valandoms (1:6);

c) dviem laisvės apribojimo dienoms (1:2);

3) viena laisvės apribojimo diena prilyginama:

- a) trims viešųjų darbų valandoms (1:3);
- b) vieno MGL dydžio baudai (1:1);
- 4) vieno MGL dydžio bauda prilyginama šešioms viešųjų darbų valandoms.

2. Teismas, subendrindamas bausmes šio kodekso 63 ir 64 straipsniuose numatytais atvejais, švelnesnę bausmę keičia griežtesne bausme. Bauda nekeičiama ir skiriama kartu su kita bausme. Draudžiamas dvigubas bausmių keitimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

66 straipsnis. Kardomojo kalinimo įskaitymas į paskirtą bausmę

1. Teismas, skirdamas bausmę asmeniui, kuriam buvo taikytas kardomasis kalinimas (suėmimas), privalo jį įskaityti į paskirtą bausmę.

2. Kardomasis kalinimas (suėmimas) į paskirtą bausmę įskaitomas pagal šio kodekso 65 straipsnio 1 dalies taisyklės vieną kardomojo kalinimo (suėmimo) dieną prilyginant vienai laisvės atėmimo ar arešto parai.

IX SKYRIUS

BAUDŽIAMOJO POVEIKIO PRIEMONĖS IR JŲ SKYRIMAS

67 straipsnis. Baudžiamojo poveikio priemonių paskirtis ir rūšys

1. Baudžiamojo poveikio priemonės turi padėti įgyvendinti bausmės paskirtį.

2. Pilnamečiui asmeniui, atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės šio kodekso VI skyriuje numatytais pagrindais arba atleistam nuo bausmės šio kodekso X skyriuje numatytais pagrindais, gali būti skiriamos šios baudžiamojo poveikio priemonės:

- 1) uždraudimas naudotis specialia teise;
- 2) turtinės žalos atlyginimas ar pašalinimas;
- 3) nemokami darbai;
- 4) įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą;
- 5) turto konfiskavimas.

3. Uždraudimas naudotis specialia teise ir turto konfiskavimas gali būti skiriami kartu su bausme.

4. Nepilnamečiui, atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės šio kodekso VI ar XI skyriuje numatytais pagrindais arba atleistam nuo bausmės šio kodekso X skyriuje numatytais pagrindais, gali būti skiriamas turto konfiskavimas.

5. Juridiniui asmeniui gali būti skiriamas turto konfiskavimas.

6. Kai skiriamos dvi ar daugiau baudžiamojo poveikio priemonių, atsižvelgiama į jų suderinamumą ir galimybes taisomai veikti nuteistąjį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

68 straipsnis. Uždraudimas naudotis specialia teise

1. Teismas gali uždrausti asmeniui naudotis specialiomis teisėmis (teise vairuoti kelių, oro ar vandens transporto priemones, teise laikyti ir nešioti ginklą, teise medžioti, teise žvejoti ir pan.) tais atvejais, kai naudodamasis šiomis teisėmis asmuo padarė nusikalstamą veiką.

2. Teismas uždraudžia naudotis specialiomis teisėmis nuo vienerių iki trejų metų. Šis terminas skaičiuojamas metais, mėnesiais ir dienomis.

3. Teismas, uždrausdamas asmeniui naudotis specialiomis teisėmis, konkrečiai nurodo, kokia teise ar teisėmis naudotis uždrausta, ir šio draudimo terminą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

69 straipsnis. Turtinės žalos atlyginimas ar pašalinimas

1. Teismas skiria turtinės žalos atlyginimą ar pašalinimą, kai dėl nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo buvo padaryta žalos asmeniui, nuosavybei ar gamtai.

2. Į atlyginamos žalos dydį neįskaičiuojamos sumos, nukentėjusio asmens gautos iš draudimo ar kitų institucijų patirtai žalai padengti.
3. Žala turi būti atlyginta ar pašalinta per teismo nustatytą terminą.

70 straipsnis. Nemokami darbai

1. Teismas skiria nuo 20 iki 100 valandų nemokamų darbų sveikatos priežiūros, globos ir rūpybos ar kitose valstybinėse ar nevalstybinėse įstaigose bei organizacijose.
2. Nemokami darbai vykdomi tik tuo atveju, jeigu asmuo sutinka.

71 straipsnis. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą

Teismas gali paskirti nuo 5 iki 25 MGL dydžio įmoką į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą. Įmoka turi būti sumokėta per teismo nustatytą terminą.

72 straipsnis. Turto konfiskavimas

1. Turto konfiskavimas yra priverstinis neatlygintinas konfiskuotino bet kokio pavidalo turto, esančio pas kaltininką, jo bendrininką ar kitus asmenis, paėmimas valstybės nuosavybėn.
2. Konfiskuojamas tik tas turtas, kuris buvo nusikaltimo įrankis, priemonė ar nusikalstamos veikos rezultatas. Teismas privalo konfiskuoti:
 - 1) perduotus kaltininkui ar jo bendrininkui nusikalstamai veikai padaryti pinigus ar kitus materialią vertę turinčius daiktus;
 - 2) darant nusikalstamą veiką panaudotus pinigus ir kitus materialią vertę turinčius daiktus;
 - 3) iš nusikalstamos veikos gautus pinigus ir kitus materialią vertę turinčius daiktus.
3. Kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims perduotas turtas konfiskuojamas nepaisant to, ar tie asmenys patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jeigu:
 - 1) turtas jiems buvo suteiktas nusikalstamai veikai daryti;
 - 2) įgydami turtą, jie žinojo arba turėjo ir galėjo žinoti, jog šis turtas, pinigai ar už juos naujai įgytos vertybės yra gautos iš nusikalstamos veikos.
4. Kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims perduotas turtas gali būti konfiskuojamas neatsižvelgiant į tai, ar turtą perdavęs asmuo yra patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, jeigu šis asmuo turėjo ir galėjo žinoti, kad tas turtas gali būti panaudotas darant sunkų ar labai sunkų nusikaltimą.
5. Kai konfiskuotinas turtas yra paslėptas, suvartotas, priklauso tretiesiems asmenims ar jo negalima paimti dėl kitų priežasčių, teismas iš kaltininko, jo bendrininkų ar kitų šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų asmenų išieško konfiskuotino turto vertę atitinkančią pinigų sumą.
6. Nepilnamečiams taikomas tik šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytas privalomas turto konfiskavimas.
7. Teismas, skirdamas turto konfiskavimą, turi nurodyti konfiskuojamus daiktus arba konfiskuojamo turto vertę pinigais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

73 straipsnis. Baudžiamojo poveikio priemonių skyrimas

1. Teismas baudžiamojo poveikio priemones skiria laikydamasis šio skyriaus nuostatų.
2. Baudžiamojo poveikio priemonės nesubendrinamos su bausmėmis ir vykdomos atskirai.

74 straipsnis. Baudžiamojo poveikio priemonių nevykdymo teisinės pasekmės

1. Bet kokia teismo paskirta šio kodekso 67 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 4 punktuose numatyta baudžiamojo poveikio priemonė, kurios asmuo negali įvykdyti dėl pateisinamų priežasčių, jo prašymu gali būti pakeista kita baudžiamojo poveikio priemone. Jeigu asmuo po teismo sprendimo įsiteisėjimo nesutinka atlikti nemokamus darbus, teismas baudžiamąją poveikio priemonę vykdančios institucijos teikimu pakeičia nemokamus darbus kita baudžiamojo poveikio priemone.
2. Asmeniui, kuris vengia įvykdyti jam paskirtą baudžiamojo poveikio priemonę (išskyrus turto konfiskavimą), teismas bausmę vykdančios institucijos teikimu gali paskirti bausmę pagal šio kodekso 243 straipsnį. Šiuo atveju nubaudimas neatleidžia nuteistojo nuo pareigos įvykdyti paskirtą baudžiamojo poveikio priemonę.

X SKYRIUS

BAUSMĖS VYKDYMO ATIDĖJIMAS IR ATLEIDIMAS NUO BAUSMĖS

75 straipsnis. Bausmės vykdymo atidėjimas

1. Asmeniui, nuteistam laisvės atėmimu už vieną ar kelis nesunkius ar apysunkius tyčinius nusikaltimus ne daugiau kaip trejiems metams arba ne daugiau kaip šešeriems metams už dėl neatsargumo padarytus nusikaltimus, teismas gali atidėti paskirtos bausmės vykdymą nuo vienerių iki trejų metų. Bausmės vykdymas gali būti atidėtas, jeigu teismas nusprendžia, kad yra pakankamas pagrindas manyti, jog bausmės tikslai bus pasiekti be realaus bausmės atlikimo.

2. Atidėdamas bausmės vykdymą, teismas paskiria nuteistajam vieną ar kelis iš šių įpareigojimų:

- 1) atlyginti arba pašalinti nusikaltimu padarytą turtinę žalą;
- 2) atsiprašyti nukentėjusio asmens;
- 3) teikti nukentėjusiam asmeniui pagalbą, kol šis gydomi;
- 4) pradėti dirbti ar užsiregistruoti darbo biržoje, be teismo sutikimo nekeisti darbo vietos;
- 5) pradėti mokytis, tęsti mokslą ar įgyti specialybę;
- 6) gydytis nuo alkoholizmo, narkomanijos, toksikomanijos ar venerinės ligos, kai nuteistasis sutinka;
- 7) be institucijos, prižiūrinčios bausmės vykdymo atidėjimą, sutikimo neišvykti iš gyvenamosios vietos ilgiau kaip septynioms paroms.

3. Skirdamas šio straipsnio 2 dalyje numatytus įpareigojimus, teismas nustato laiką, per kurį nuteistasis privalo juos įvykdyti.

4. Jeigu nuteistasis bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpiu:

1) įvykdė teismo paskirtus įpareigojimus, nepadarė šios dalies 3 punkte numatytų pažeidimų ir yra pagrindas manyti, kad jis laikysis įstatymų, nedarys naujų nusikalstamų veikų, teismas atleidžia nuteistąjį nuo bausmės, kai sueina bausmės vykdymo atidėjimo terminas;

2) vykdo teismo paskirtus įpareigojimus, tačiau padaro kitų teisės pažeidimų, už kuriuos jam taikytos administracinės nuobaudos ar drausminio poveikio priemonės, teismas gali vieneriems metams pratęsti bausmės vykdymo atidėjimo terminą;

3) be pateisinamų priežasčių neįvykdo teismo paskirtų įpareigojimų arba pažeidinėja viešąją tvarką, girtauja ar padaro kitų teisės pažeidimų, už kuriuos jam ne mažiau kaip du kartus taikytos administracinės nuobaudos ar drausminio poveikio priemonės, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu įspėja nuteistąjį, kad bausmės vykdymo atidėjimas gali būti panaikintas. Jeigu nuteistasis toliau nevykdo teismo įpareigojimų ar daro teisės pažeidimus, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu priima sprendimą panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą ir vykdyti pagal nuosprendį paskirtą bausmę;

4) padaro naują nusikalstamą veiką, teismas skiria jam bausmę pagal šio kodekso 64 straipsnyje numatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

76 straipsnis. Atleidimas nuo bausmės dėl ligos

1. Nusikalstamą veiką padaręs asmuo gali būti atleistas nuo bausmės, jeigu iki teismo nuosprendžio priėmimo jis suserga sunkia nepagydoma liga, dėl kurios bausmę atlikti būtų per sunku. Šiuo atveju teismas, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį, paskiria tokiam asmeniui bausmę ir atleidžia jį nuo bausmės atlikimo. Spręsdamas šį klausimą, teismas atsižvelgia į padarytos nusikalstamos veikos sunkumą, nuteistojo asmenybę ir ligos pobūdį.

2. Asmuo, kuris po nuosprendžio priėmimo suserga sunkia nepagydoma liga, gali būti atleistas nuo tolesnio bausmės atlikimo. Spręsdamas šį klausimą, teismas atsižvelgia į padarytos nusikalstamos veikos sunkumą, nuteistojo asmenybę, jo elgesį bausmės atlikimo metu, ligos pobūdį ir atliktos bausmės laiką.

3. Asmuo, kuriam po nusikalstamos veikos padarymo ar bausmės paskyrimo sutrinka psichika ir dėl to jis negali suvokti savo veiksmų esmės ar jų valdyti, atleidžiamas nuo tolesnio bausmės atlikimo. Atleisdamas tokį asmenį nuo bausmės, teismas nusprendžia dėl priverčiamųjų medicinos priemonių skyrimo. Jeigu toks asmuo pasveiksta, jis gali būti siunčiamas toliau atlikti bausmę. Tokiu atveju laikas, kurį buvo taikomos priverčiamosios medicinos priemonės, įskaitomas į laisvės atėmimo laiką diena už dieną.

77 straipsnis. Lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą ir neatliktos laisvės atėmimo bausmės dalies pakeitimas švelnesne bausme

1. Asmenį, atliekantį laisvės atėmimo bausmę, teismas gali lygtinai atleisti nuo bausmės prieš terminą arba neatliktą laisvės atėmimo bausmės dalį pakeisti švelnesne bausme (išskyrus baudą), jeigu šis asmuo:

1) atliko:

a) ne mažiau kaip pusę paskirtos bausmės už neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą arba

b) ne mažiau kaip du trečdalius paskirtos bausmės už sunkų nusikaltimą, arba

c) ne mažiau kaip tris ketvirtadalius paskirtos bausmės už labai sunkų nusikaltimą, arba jeigu asmuo yra recidyvistas, arba

d) ne mažiau kaip vieną trečdalį paskirtos bausmės už neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, kurį padarė nėščia moteris, taip pat vienišas tėvas (motina), turintis vaiką iki 7 metų arba du ar daugiau nepilnamečių vaikų, kai jam (jai) tėvų valdžia nėra teismo apribota šių vaikų atžvilgiu;

2) visiškai atlygino nusikaltimu padarytą turtinę žalą arba iš dalies ją atlygino ar pašalino ir įsipareigojo per neatliktos bausmės laiką visiškai ją atlyginti ar pašalinti;

3) savo elgesiu ir darbu laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu įrodė, kad jį galima lygtinai atleisti nuo bausmės prieš terminą arba laisvės atėmimo bausmę pakeisti švelnesne.

2. Teismas, lygtinai atleisdamas asmenį nuo bausmės prieš terminą, gali paskirti vieną arba kelis šio kodekso 75 straipsnio 2 dalyje numatytus įpareigojimus. Kartu teismas nustato laiką, per kurį nuteistasis privalo įvykdyti paskirtus įpareigojimus. Šis laikas negali būti ilgesnis už neatliktos bausmės laiką.

3. Lygtinis atleidimas nuo bausmės prieš terminą ir neatliktos laisvės atėmimo bausmės dalies pakeitimas švelnesne bausme netaikomas:

1) pavojingam recidyvistui;

2) laisvės atėmimu iki gyvos galvos nuteistam asmeniui;

3) asmeniui, kuris jau buvo lygtinai atleistas nuo bausmės prieš terminą ir per neatliktos bausmės dalies laiką padarė naują tyčinį nusikaltimą.

4. Jeigu asmuo, lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, įvykdė teismo paskirtus įpareigojimus ir nepadarė šio straipsnio 5 dalyje numatytų pažeidimų, kai sueina laisvės atėmimo bausmės terminas, jis laikomas atlikęs bausmę.

5. Jeigu asmuo, lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, be pateisinamų priežasčių neįvykdo teismo paskirtų įpareigojimų arba pažeidinėja viešąją tvarką, girtauja ar padaro kitų teisės pažeidimų, už kuriuos jam ne mažiau kaip du kartus buvo taikytos administracinės nuobaudos ar drausminio poveikio priemonės, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu įspėja nuteistąjį, kad gali būti panaikintas lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą. Jeigu įspėtas nuteistasis toliau nevykdo teismo paskirtų įpareigojimų ar daro teisės pažeidimus, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu priima sprendimą panaikinti lygtinį atleidimą nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą ir vykdyti neatliktą bausmės dalį.

6. Jeigu asmuo, lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, arba asmuo, kuriam laisvės atėmimo bausmė pakeista švelnesne, per neatliktos bausmės laiką padaro naują nusikalstamą veiką, teismas skiria jam bausmę pagal šio kodekso 64 straipsnyje numatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

78 straipsnis. Amnestija

1. Nusikalstamą veiką padaręs asmuo gali būti atleistas nuo visos ar dalies bausmės atlikimo Seimo priimtu amnestijos aktu.
2. Amnestijos pagrindus, sąlygas ir tvarką nustato amnestijos aktas.

79 straipsnis. Malonė

1. Nuteistasis gali būti atleistas nuo visos ar dalies bausmės atlikimo, jeigu Respublikos Prezidentas patenkina jo malonės prašymą.
2. Malonės suteikimo tvarką nustato Respublikos Prezidentas.

XI SKYRIUS NEPILNAMEČIŲ BAUDŽIAMOSIOS ATSAKOMYBĖS YPATUMAI

80 straipsnis. Nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės ypatumų paskirtis

Nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės ypatumų, numatytų šiame skyriuje ir šio kodekso 13 straipsnio 2, 3 dalyse, 27 straipsnio 4 dalyje ir 97 straipsnio 4 dalyje, paskirtis:

- 1) užtikrinti, kad atsakomybė atitiktų šių asmenų amžių ir socialinę brandą;
- 2) riboti laisvės atėmimo bausmės ir didinti auklėjamojo poveikio priemonių taikymo šiems asmenims galimybes;
- 3) padėti nepilnamečiui pakeisti gyvenimo būdą ir elgesį derinant baudimą už padarytą nusikalstamą veiką su jo asmenybės ugdymu, auklėjimu, neteisėto elgesio priežasčių šalinimu;
- 4) sulaukyti nepilnametį nuo naujų nusikalstamų veikų padarymo.

81 straipsnis. Skyriaus nuostatų taikymas

1. Šio skyriaus nuostatos taikomos asmenims, kuriems nusikalstamos veikos padarymo metu nebuvo suėję aštuoniolika metų.
2. Šio kodekso 90–94 straipsnių nuostatos, taip pat 82 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 5 punktuose numatytos auklėjamojo poveikio priemonės gali būti taikomos asmeniui, kuriam nusikalstamos veikos padarymo metu buvo suėję aštuoniolika metų, tačiau nebuvo suėję dvidešimt vieneri metai, jeigu teismas, atsižvelgęs į padarytos nusikalstamos veikos pobūdį, motyvus bei kitas bylos aplinkybes, o prireikus – į specialisto paaiškinimus ar išvadą, nusprendžia, kad toks asmuo pagal socialinę brandą prilygsta nepilnamečiui ir baudžiamosios atsakomybės ypatumų taikymas jam atitiktų šio kodekso 80 straipsnyje numatytą paskirtį.

82 straipsnis. Auklėjamojo poveikio priemonės nepilnamečiams

1. Nepilnamečiui, padariusiam baudžiamąjį nusižengimą, skiriamos, o nusikaltimą padariusiam ir nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės atleistam nepilnamečiui gali būti skiriamos šios auklėjamojo poveikio priemonės:

- 1) įspėjimas;
- 2) turtinės žalos atlyginimas arba jos pašalinimas;
- 3) nemokami auklėjamojo pobūdžio darbai;
- 4) atidavimas tėvams ar kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, kurie rūpinasi vaikais, ugdyti ir prižiūrėti;
- 5) elgesio apribojimas;
- 6) atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą.

2. Teismas nepilnamečiui gali paskirti ne daugiau kaip tris tarpusavyje suderintas auklėjamojo poveikio priemones.

3. Jeigu padaryti du ar daugiau baudžiamųjų nusižengimų, teismas nepilnamečiui gali skirti bausmę. Skirdamas bausmę, teismas privalo motyvuoti savo sprendimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

83 straipsnis. Įspėjimas

1. Įspėjimas gali būti skiriamas nepilnamečiui kaip savarankiška auklėjamojo poveikio priemonė arba kartu su kitomis tokiomis priemonėmis.

2. Teismas, skirdamas nepilnamečiui šią auklėjamojo poveikio priemonę, raštu išaiškina galimas teises pasekmes, jeigu jis padarytų naujų nusikalstamų veikų.

84 straipsnis. Turtinės žalos atlyginimas arba jos pašalinimas

1. Turtinės žalos atlyginimas arba jos pašalinimas skiriamas tik tuo atveju, kai nepilnametis turi lėšų, kuriomis savarankiškai disponuoja, arba padarytą žalą gali pašalinti savo darbu.

2. Turtinė žala turi būti atlyginta arba pašalinta savo darbu per teismo nustatytą terminą.

85 straipsnis. Nemokami auklėjamojo pobūdžio darbai

1. Nemokami auklėjamojo pobūdžio darbai skiriami nuo 20 iki 100 valandų sveikatos priežiūros, globos ir rūpybos ar kitose valstybinėse ar nevalstybinėse įstaigose bei organizacijose, kuriose darbas gali turėti auklėjamąjį pobūdį.

2. Nemokami auklėjamojo pobūdžio darbai vykdomi, jeigu nepilnametis sutinka.

3. Nemokamų darbų nepilnamečiui negalima skirti, jeigu jis atiduodamas į specialią auklėjimo įstaigą.

86 straipsnis. Atidavimas tėvams arba kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, kurie rūpinasi vaikais, ugdyti ir prižiūrėti

1. Atidavimas tėvams ar kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, kurie rūpinasi vaikais, ugdyti ir prižiūrėti nustatomas nuo šešių mėnesių iki trejų metų, bet ne ilgiau kaip iki nepilnamečiui sueis aštuoniolika metų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta priemonė gali būti skiriama tais atvejais, kai:

1) tėvai ar kiti asmenys sutinka ugdyti bei prižiūrėti nepilnametį, patys nedaro neigiamos įtakos nepilnamečiui, turi galimybių sudaryti jo asmenybei ugdyti tinkamas sąlygas, sutinka teikti būtiną informaciją šios priemonės vykdymą kontroliuojančioms institucijoms;

2) nepilnametis sutinka, kad jį ugdytų bei prižiūrėtų nurodyti asmenys, ir pasižada jų klausyti bei tinkamai elgtis.

3. Atidavimas tėvams ar kitiems asmenims ugdyti ir prižiūrėti gali būti skiriamas nepilnamečiui kaip savarankiška poveikio priemonė ar su kitomis auklėjamojo poveikio priemonėmis. Ši priemonė negali būti skiriama, jeigu nepilnametis atiduodamas į specialią auklėjimo įstaigą.

87 straipsnis. Elgesio apribojimas

1. Elgesys gali būti apribojamas nuo trisdešimties dienų iki dvylikos mėnesių. Šios poveikio priemonės terminas skaičiuojamas dienomis ir mėnesiais.

2. Teismas nepilnametį gali įpareigoti:

1) būti namuose nustatytu laiku;

2) mokytis, tęsti mokslą arba dirbti;

3) įgyti tam tikrų žinių ar išmokti draudimus (saugaus eismo, mokinio taisyklės ir pan.);

4) atlikti visą gydymosi nuo alkoholizmo, narkomanijos, toksikomanijos ar venerinės ligos kursą. Šis įpareigojimas skiriamas tėvų ar globėjų prašymu, jeigu nepilnametis sutinka;

5) dalyvauti valstybinių ar nevalstybinių įstaigų bei organizacijų rengiamose socialinio ugdymo ar reabilitacijos priemonėse.

3. Teismas nepilnamečiui gali uždrausti:

1) žaisti azartinius žaidimus;

2) užsiimti tam tikra veikla;

3) vairuoti motorinę transporto priemonę (motociklą, savaeigę mašiną ir pan.);

4) lankytis vietose, kuriose daroma neigiama įtaka nepilnamečio elgesiui, arba bendrauti su žmonėmis, darančiais jam neigiamos įtakos;

5) be šios priemonės vykdymą kontroliuojančių institucijų žinios keisti gyvenamąją vietą.

4. Nepilnametis privalo nustatyta tvarka atsiskaityti apie įpareigojimų ir draudimų vykdymą.

5. Nepilnamečio elgesio apribojimas gali būti skiriamas nepilnamečiui kaip savarankiška poveikio priemonė ar su kitomis auklėjamojo poveikio priemonėmis. Ši priemonė negali būti skiriama, jeigu nepilnametis atiduodamas į specialią auklėjimo įstaigą.

88 straipsnis. Atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą

1. Atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą nustatomas nuo šešių mėnesių iki trejų metų, bet ne ilgiau kaip iki nepilnamečiui sueis aštuoniolika metų.

2. Konkretų buvimo specialioje auklėjimo įstaigoje laiką nustato teismas, atsižvelgdamas į nepilnamečio asmenybę, tai, ar jo nusikalstamas elgesys kartojasi, kokios poveikio priemonės jau taikytos, ir kitas bylos aplinkybes.

3. Atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą gali būti skiriamas nepilnamečiui kaip savarankiška poveikio priemonė arba kartu su įspėjimu ar turtinės žalos atlyginimu arba pašalinimu.

89 straipsnis. Auklėjamojo poveikio priemonių nevykdymo pasekmės

1. Jeigu nepilnametis, kuriam paskirta viena auklėjamojo poveikio priemonė, jos nevykdo ar netinkamai ją vykdo ir dėl to buvo ne mažiau kaip du kartus įspėtas, teismas, remdamasis šios priemonės vykdymą kontroliuojančių institucijų teikimu, gali pakeisti tą poveikio priemonę bet kokia kita auklėjamojo poveikio priemone, išskyrus atidavimą į specialią auklėjimo įstaigą.

2. Jeigu nepilnametis, kuriam yra paskirtos dvi ar trys auklėjamojo poveikio priemonės, jų nevykdo ar netinkamai jas vykdo ir dėl to buvo ne mažiau kaip du kartus įspėtas, teismas, remdamasis šių priemonių vykdymą kontroliuojančių institucijų teikimu, gali pakeisti jas kitomis auklėjamojo poveikio priemonėmis, įskaitant atidavimą į specialią auklėjimo įstaigą.

90 straipsnis. Bausmių ypatumai nepilnamečiams

1. Nepilnamečiui gali būti skiriamos tik šios bausmės:

- 1) viešieji darbai;
- 2) bauda;
- 3) laisvės apribojimas;
- 4) areštas;
- 5) terminuotas laisvės atėmimas.

2. Nepilnamečiams negali būti paskirta daugiau nei 240 valandų viešųjų darbų.

3. Bauda gali būti skiriama tik dirbančiam ar savo turto turinčiam nepilnamečiui.

Nepilnamečiui gali būti skiriama iki 50 MGL dydžio bauda.

4. Nepilnamečiui gali būti skiriama nuo penkių iki keturiasdešimt penkių parų arešto.

5. Laisvės atėmimo bausmė nepilnamečiui negali viršyti dešimties metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

91 straipsnis. Bausmės skyrimo nepilnamečiui ypatumai

1. Teismas nepilnamečiui skiria bausmę vadovaudamasis bendrais bausmių skyrimo pagrindais ir šiame skyriuje numatytais ypatumais.

2. Teismas, skirdamas bausmę nepilnamečiui, be šio kodekso 54 straipsnio 2 dalyje išvardytų aplinkybių, atsižvelgia į:

- 1) nepilnamečio gyvenimo ir auklėjimo sąlygas;
- 2) nepilnamečio sveikatos būklę ir socialinę brandą;
- 3) anksčiau taikytas poveikio priemones ir jų veiksmingumą;
- 4) nepilnamečio elgesį po nusikalstamos veikos padarymo.

3. Terminuotą laisvės atėmimą nepilnamečiui teismas gali skirti, jeigu yra pagrindas manyti, kad kitos rūšies bausmių nepilnamečio nusikalstamiems polinkiams pakeisti nepakanka, arba jeigu nepilnametis padarė sunkų ar labai sunkų nusikaltimą. Kai skiriama laisvės atėmimo bausmė nepilnamečiui, jos minimumą sudaro pusė minimalios bausmės, numatytos šio kodekso straipsnio, pagal kurį teisiama nepilnametis, sankcijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

92 straipsnis. Bausmės vykdymo atidėjimas nepilnamečiui

1. Nepilnamečiui, nuteistam laisvės atėmimu už vieną ar kelis neatsargius nusikaltimus arba laisvės atėmimu ne daugiau kaip ketveriems metams už vieną ar kelis tyčinius nusikaltimus, teismas gali atidėti paskirtos bausmės vykdymą nuo vienerių iki trejų metų. Bausmės vykdymas gali būti atidėtas, jeigu teismas nusprendžia, jog yra pakankamas pagrindas manyti, kad bausmės tikslai bus pasiekti be realaus bausmės atlikimo.

2. Atidėdamas bausmės vykdymą, teismas nepilnamečiui paskiria vieną ar kelias auklėjamojo poveikio priemones, išskyrus atidavimą į specialią auklėjimo įstaigą.

3. Jeigu nuteistas nepilnametis bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpiu:

1) vykdė teismo paskirtas auklėjamojo poveikio priemones, nepadarė šios dalies 3 punkte numatytų pažeidimų ir yra pagrindas manyti, kad jis laikysis įstatymų, nedarys naujų nusikalstamų veikų, teismas atleidžia nuteistąjį nuo bausmės, kai sueina bausmės vykdymo atidėjimo terminas;

2) vykdo teismo paskirtas auklėjamojo poveikio priemones, tačiau padaro kitų teisės pažeidimų, už kuriuos jam taikytos administracinės nuobaudos ar drausminio poveikio priemonės, teismas gali vieneriems metams pratęsti bausmės vykdymo atidėjimo terminą;

3) be pateisinamų priežasčių nevykdo teismo paskirtų auklėjamojo poveikio priemonių arba pažeidinėja viešąją tvarką, girtauja ar padaro kitų teisės pažeidimų, už kuriuos jam ne mažiau kaip du kartus taikytos administracinės nuobaudos ar drausminio poveikio priemonės, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu įspėja nuteistąjį, kad bausmės vykdymo atidėjimas gali būti panaikintas. Jeigu įspėtas nuteistasis toliau nevykdo teismo paskirtų auklėjamojo poveikio priemonių ar daro teisės pažeidimus, teismas nuteistojo elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu priima sprendimą panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą ir vykdyti pagal nuosprendį paskirtą bausmę;

4) padaro naują nusikalstamą veiką, teismas skiria jam bausmę pagal šio kodekso 64, 90 ir 91 straipsniuose numatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

93 straipsnis. Nepilnamečio atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės

1. Nepilnametis, pirmą kartą padaręs neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą, teismo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu jis:

1) nukentėjusio asmens atsiprašė ir visiškai ar iš dalies savo darbu ar pinigais atlygino arba pašalino padarytą turtinę žalą arba

2) pripažintas ribotai pakaltinamu, arba

3) pripažino savo kaltę ir gailisi padaręs nusikalstamą veiką arba yra kitų pagrindų manyti, kad nepilnametis laikysis įstatymų ir nedarys naujų nusikalstamų veikų.

2. Teismas, atleidęs nepilnametį nuo baudžiamosios atsakomybės šio straipsnio 1 dalyje numatytais pagrindais, skiria jam šio kodekso 82 straipsnyje numatytas auklėjamojo poveikio priemones.

94 straipsnis. Asmens, kuriam nusikalstamos veikos padarymo metu nebuvo suėję aštuoniolika metų, lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą arba laisvės atėmimo bausmės jam pakeitimas švelnesne bausme

1. Asmenį, atliekantį laisvės atėmimo bausmę už nusikalstamą veiką, kurios padarymo metu jam nebuvo suėję aštuoniolika metų, arba asmenį, kuriam remiantis šio kodekso 81 straipsnio 2 dalimi buvo taikyti nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės ypatumai, teismas gali lygtinai atleisti nuo bausmės prieš terminą arba šią bausmę pakeisti švelnesne bausme (išskyrus baudą), jeigu:

1) asmuo atliko:

a) ne mažiau kaip pusę paskirtos bausmės už neatsargų arba nesunkų ar apysunkį tyčinį nusikaltimą arba

b) ne mažiau kaip du trečdalius paskirtos bausmės už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą;

2) asmuo visiškai atlygino ar pašalino arba iš dalies atlygino ar pašalino ir įsipareigojo per neatliktos ar paskirtos švelnesnės bausmės laiką visiškai atlyginti ar pašalinti padarytą turtinę žalą;

3) asmens elgesys, mokymasis ir (ar) darbas laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu rodo, kad jį galima lygtinai atleisti nuo bausmės prieš terminą arba laisvės atėmimo bausmę pakeisti švelnesne.

2. Teismas, lygtinai atleisdamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytą asmenį nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, gali paskirti vieną arba kelis šio kodekso 87 straipsnyje numatytus įpareigojimus ar draudimus. Kartu teismas nustato terminą, per kurį asmuo privalo įvykdyti nurodytus įpareigojimus ir laikytis nurodytų draudimų. Šis terminas negali būti ilgesnis už neatliktos bausmės laiką.

3. Jeigu asmuo, lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, įvykdė teismo nustatytus įpareigojimus ir nepažeidė nustatytų draudimų, kai sueina laisvės atėmimo bausmės terminas, jis laikomas atlikęs bausmę.

4. Jeigu asmuo, lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą, be pateisinamų priežasčių neįvykdo teismo paskirtų įpareigojimų arba pažeidžia paskirtus draudimus, teismas asmens elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu jį įspėja, kad gali būti panaikintas lygtinis atleidimas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą. Jeigu įspėtas asmuo toliau nevykdo teismo paskirtų įpareigojimų arba pažeidinėja paskirtus draudimus, teismas to asmens elgesį kontroliuojančios institucijos teikimu priima sprendimą panaikinti lygtinį atleidimą nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą ir vykdyti neatliktą bausmės dalį.

5. Jeigu asmuo, kuris lygtinai atleistas nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą arba kuriam laisvės atėmimo bausmė pakeista švelnesne, per neatliktos bausmės laiką padaro naują nusikalstamą veiką, teismas skiria jam bausmę pagal šio kodekso 64 straipsnyje nustatytas taisykles.

XII SKYRIUS

BAUDŽIAMOSIOS ATSAKOMYBĖS SENATIS

95 straipsnis. Apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis

1. Asmeniui, padariusiam nusikalstamą veiką, negali būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis, jeigu:

1) praėję:

a) dveji metai, kai padarytas baudžiamasis nusižengimas;

b) penkeri metai, kai padarytas neatsargus arba nesunkus tyčinis nusikaltimas;

c) aštuoneri metai, kai padarytas apysunkis tyčinis nusikaltimas;

d) dešimt metų, kai buvo padarytas sunkus nusikaltimas;

e) penkiolika metų, kai buvo padarytas labai sunkus nusikaltimas;

f) dvidešimt metų, kai buvo padarytas nusikaltimas, susijęs su tyčiniu kito žmogaus gyvybės atėmimu;

2) per šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą laiką asmuo nesislėpė nuo ikiteisminio tyrimo ar teismo ir nepadarė naujos nusikalstamos veikos.

2. Senaties terminas skaičiuojamas nuo nusikalstamos veikos padarymo iki nuosprendžio priėmimo dienos.

3. Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo pasislėpė nuo ikiteisminio tyrimo ar teismo, senaties eiga sustoja. Senaties eiga atsinaujina nuo tos dienos, kurią asmuo sulaikomas arba kurią jis pats atvyksta ir prisipažįsta padaręs nusikaltimą. Tačiau apkaltinamasis nuosprendis negali būti priimtas, jeigu nuo to laiko, kai asmuo padarė nusikaltimą, praėjo penkiolika metų, o nuo to laiko, kai padarė nusikaltimą, susijusį su tyčiniu kito žmogaus gyvybės atėmimu, – dvidešimt metų ir senaties eiga nenutrūko dėl naujo nusikaltimo padarymo.

4. Jeigu asmuo iki šio straipsnyje nurodytų terminų pabaigos padaro naują nusikalstamą veiką, senaties eiga nutrūksta. Šiuo atveju senaties eiga už pirmą nusikalstamą veiką pradedama skaičiuoti nuo tos dienos, kurią buvo padarytas naujas nusikaltimas ar baudžiamasis nusižengimas.

5. Nėra senaties šiems nusikaltimams, numatytiems šiame kodekse:

1) genocidui (99 straipsnis);

2) tarptautinės teisės draudžiamam elgesiui su žmonėmis (100 straipsnis);

3) tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymui (101 straipsnis);

4) okupuotos valstybės civilių trėmimui ar okupavusios valstybės civilių gyventojų perkėlimui (102 straipsnis);

5) tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žalojimui, kankinimui ar kitokiam nežmoniškam elgesiui su jais (103 straipsnis);

6) tarptautinės humanitarinės teisės normų dėl civilių ir jų turto apsaugos karo metu pažeidimui (104 straipsnis);

7) civilių ar karo belaisvių prievartiniam panaudojimui prieš ginkluotose pajėgose (105 straipsnis);

8) saugomų objektų naikinimui ar nacionalinių vertybių grobstymui (106 straipsnis);

9) agresijai (110 straipsnis);

10) draudžiamai karo atakai (111 straipsnis);

11) uždraustų karo priemonių naudojimui (112 straipsnis).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 39

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

96 straipsnis. Apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senatis

1. Apkaltinamasis nuosprendis nevykdomas, jeigu:

1) jis nebuvo įvykdytas:

a) per dvejus metus, kai paskirta bausmė už baudžiamąjį nusižengimą, arba

b) per trejus metus, kai paskirta ne laisvės atėmimo bausmė, arba kai paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija dvejų metų, arba

c) per penkerius metus, kai paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija penkerių metų, arba

d) per dešimt metų, kai paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija dešimt metų, arba

e) per penkiolika metų, kai paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų ar paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos, ir

2) per šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą laiką nuteistasis nevengia atlikti paskirtos bausmės ir nepadarо naujos nusikalstamos veikos.

2. Apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senaties terminas skaičiuojamas nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos iki nuosprendžio vykdymo pradžios.

3. Jeigu nuteistasis po nuosprendžio įsiteisėjimo vengia atlikti bausmę, senaties eiga sustoja. Šiuo atveju ji atsinaujina nuo tos dienos, kurią nuteistasis pats atvyko atlikti bausmės ar buvo sulaikytas. Tačiau nuosprendis negali būti vykdomas, jeigu po jo įsiteisėjimo dienos praėjo penkiolika metų, o kai paskirtas laisvės atėmimas daugiau kaip dešimčiai metų arba laisvės atėmimas iki gyvos galvos, – dvidešimt metų ir senaties eiga nenutrūko dėl naujos nusikalstamos veikos padarymo.

4. Jeigu nuteistasis iki apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senaties termino pabaigos padarо naują nusikalstamą veiką, senaties eiga nutrūksta. Šiuo atveju apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo naujo nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo padarymo.

5. Skirdamas bausmę už naują nusikalstamą veiką, teismas vadovaujasi šio kodekso 64 straipsnyje nustatytais taisyklėmis.

XIII SKYRIUS TEISTUMAS

97 straipsnis. Teistumas

1. Turinčiais teistumą laikomi už nusikaltimo padarymą nuteisti asmenys, kuriems įsiteisėjo Lietuvos Respublikos teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Į teistumą teismas atsižvelgia skirdamas bausmę už naujos nusikalstamos veikos padarymą, spręsdamas dėl kaltininko atleidimo nuo bausmės ar baudžiamosios atsakomybės, lygtinio atleidimo nuo bausmės prieš terminą ar bausmės pakeitimo švelnesne bausme, taip pat pripažindamas asmenį pavojingu recidyvistu.

2. Atsižvelgiant į teistumą, gali būti varžomos tik tos piliečių teisės ir laisvės, kurių apribojimą numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Turinčiais teistumą laikomi:

1) asmenys, kuriems bausmės vykdymas buvo atidėtas, – laikotarpiu, kuriam buvo atidėtas bausmės vykdymas;

- 2) asmenys, nuteisti už neatsargius nusikaltimus, – bausmės atlikimo laikotarpiu;
 - 3) asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus ir realiai atlikę paskirtą bausmę, – bausmės atlikimo laikotarpiu ir po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo:
 - a) trejus metus, jeigu jie nuteisti už nesunkų ar apysunkį nusikaltimą;
 - b) penkerius metus, jeigu jie nuteisti už sunkų nusikaltimą;
 - c) aštuonerius metus, jeigu jie nuteisti už labai sunkų nusikaltimą;
 - d) dešimt metų, jeigu jie yra pavojingi recidyvistai.
 4. Nepilnamečiams, nuteistiems už šio straipsnio 3 dalies 3 punkte numatytus nusikaltimus, teistumo terminai po bausmės atlikimo ar atleidimo nuo bausmės atlikimo mažinami per pusę.
 5. Šio straipsnio 3 dalies 3 punkte ir 4 dalyje nustatyti terminai skaičiuojami nuo paskirtos bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo.
 6. Kai sueina šiame straipsnyje nustatyti terminai, teistumas išnyksta ir asmenys laikomi neteistais.
 7. Kai sueina ne mažiau kaip pusė teistumo termino, teismas nuteistojo prašymu gali sutrumpinti teistumo laiką arba panaikinti teistumą.
 8. Jeigu turintis teistumą asmuo padaro naują nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, teistumo išnykimo eiga nutrūksta. Šiuo atveju teistumo už ankstesnę nusikalstamą veiką išnykimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo bausmės už naują nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą atlikimo. Asmuo laikomas teistu už kiekvieną nusikalstamą veiką tol, kol išnyksta teistumas už sunkiausią iš jų.
- Straipsnio pakeitimai:*
Nr. IX-1495, 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)
Nr. IX-2314, 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XIV SKYRIUS PRIVERČIAMOSIOS MEDICINOS PRIEMONĖS

98 straipsnis. Priverčiamosios medicinos priemonės

1. Asmenims, teismo pripažintiems nepakaltinamais ar ribotai pakaltinamais, taip pat asmenims, kuriems po nusikalstamos veikos padarymo ar bausmės paskyrimo sutriko psichika ir dėl to jie negali suvokti savo veiksmų esmės ar jų valdyti, teismas gali taikyti šias priverčiamąsias medicinos priemones:
 - 1) ambulatorinį stebėjimą pirminės psichikos sveikatos priežiūros sąlygomis;
 - 2) stacionarinį stebėjimą bendro stebėjimo sąlygomis psichikos sveikatos priežiūros įstaigose;
 - 3) stacionarinį stebėjimą sustiprinto stebėjimo sąlygomis specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose;
 - 4) stacionarinį stebėjimą griežto stebėjimo sąlygomis specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose.
2. Ambulatorinį stebėjimą teismas taiko asmeniui, kurio dėl padarytos veikos pavojingumo ir jo psichikos sutrikimo nereikia stebėti ir gydyti stacionare arba kuris gali toliau ambulatoriškai gydytis, kai po stacionarinio gydymo jo psichikos būklė pagerėja.
3. Stacionarinį stebėjimą bendro stebėjimo sąlygomis teismas taiko asmeniui, kurį dėl jo psichikos sutrikimo reikia stebėti ir gydyti stacionare.
4. Stacionarinį stebėjimą sustiprinto stebėjimo sąlygomis teismas taiko asmeniui, kurį dėl padarytos veikos pavojingumo ir jo psichikos sutrikimo reikia stebėti ir gydyti specializuotame stacionare.
5. Stacionarinį stebėjimą griežto stebėjimo sąlygomis teismas taiko asmeniui, kuris kėsinosi į žmogaus gyvybę ar sveikatą, dėl psichikos sutrikimo yra ypač pavojingas aplinkiniams ir turi būti stebimas bei gydomas specializuotame stacionare.
6. Teismas nenustato priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo laiko. Jos taikomos, kol asmuo pasveiksta arba pagerėja jo psichikos būklė bei išnyksta jo pavojingumas. Teismas ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą privalo spręsti klausimą dėl priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo pratęsimo, rūšies pakeitimo ar jų taikymo panaikinimo.

7. Jeigu priverčiamąsias medicinos priemones taikyti asmeniui nebūtina, taip pat jeigu teismas panaikina šių priemonių taikymą, asmuo gali būti teismo perduodamas giminaičių ar kitų asmenų globai ar rūpybai ir kartu jam gali būti nustatomas medicininis stebėjimas.

SPECIALIOJI DALIS

XV SKYRIUS

NUSIKALTIMAI ŽMONIŠKUMUI IR KARO NUSIKALTIMAI

99 straipsnis. Genocidas

Tas, kas siekdamas fiziškai sunaikinti visus ar dalį žmonių, priklausančių bet kuriai nacionalinei, etninei, rasinei, religinei, socialinei ar politinei grupei, organizavo, vadovavo ar dalyvavo juos žudant, kankinant, žalojant, trikdant jų protinį vystymąsi, deportuojant, kitaip sudarant tokias gyvenimo sąlygas, kad jos lėmė visų jų ar dalies žūtį, ribojo toms grupėms priklausančių žmonių gimstamumą ar prievarta perdavė jų vaikus kitoms grupėms,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

100 straipsnis. Tarptautinės teisės draudžiamas elgesys su žmonėmis

Tas, kas tyčia, vykdydamas ar remdamas valstybės ar organizacijos politiką, dideliu mastu arba sistemingai užpuolė civilius ir juos žudė arba sunkiai sutrikdė jų sveikatą; sudarė tokias gyvenimo sąlygas, kad jos lėmė žmonių žūtį; prekiaavo žmonėmis; deportavo gyventojus; kankino, žagino, įtraukė į seksualinę vergovę, vertė užsiimti prostitucija, priverstinai apvaisino ar sterilizavo; persekiojo kurią nors žmonių grupę ar bendriją dėl politinių, rasinių, nacionalinių, etninių, kultūrinių, religinių, lyties ar kitų motyvų, kuriuos draudžia tarptautinė teisė; žmones sulaikė, areštavo ar kitaip atėmė jų laisvę, kai toks laisvės atėmimas nepripažįstamas, ar nepranešė apie žmonių likimą arba buvimo vietą; vykdė apartheido politiką,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

101 straipsnis. Tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymas

Tas, kas karo, tarptautinio ginkluoto konflikto, okupacijos ar aneksijos metu pažeisdamas tarptautinės humanitarinės teisės normas įsakė žudyti ar žudė: asmenis, kurie kapituliavo sudėdami ginklus arba neturėdami kuo priešintis; sužeistus asmenis, ligonius ar žūvančio karo laivo jūreivius; karo belaisvius; okupuotoje, aneksuotoje, užgroboje ar karo veiksmų teritorijoje buvusius civilius ar kitus asmenis, kuriems karo metu suteikiama tarptautinė apsauga,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

102 straipsnis. Okupuotos valstybės civilių trėmimas ar okupavusios valstybės civilių gyventojų perkėlimas

Tas, kas karo, tarptautinio ginkluoto konflikto metu arba okupacijos ar aneksijos sąlygomis įsakė tremti ar trėmė civilius gyventojus iš okupuotos ar aneksuotos teritorijos į okupavusios ar aneksavusios arba trečiosios šalies teritoriją; įsakė perkelti ar perkėlė okupavusios valstybės civilius gyventojus į okupuotos šalies teritoriją,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

103 straipsnis. Tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žalojimas, kankinimas ar kitoks nežmoniškas elgesys su jais

Tas, kas karo ar tarptautinio ginkluoto konflikto metu arba okupacijos ar aneksijos sąlygomis pažeisdamas tarptautinės humanitarinės teisės normas sunkiai sužalojo ar susargdino arba kankino sužeistus asmenis, ligonius, žūvančio karo laivo jūreivius, karo belaisvius, civilius ar kitus tarptautinės humanitarinės teisės saugomus asmenis, atliko su jais biologinį ar medicininį eksperimentą, neteisėtai paėmė persodinti jų organą ar audinį, neteisėtai ėmė jų kraują arba kitaip

nežmoniskai su jais elgėsi, baudė kriminalinėmis bausmėmis be nepriklausomo ir nešališko teismo sprendimo ar be gynybos garantijų teisme arba išniekino nukautųjų palaikus, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.

104 straipsnis. Tarptautinės humanitarinės teisės normų dėl civilių ir jų turto apsaugos karo metu pažeidimas

Tas, kas karo, tarptautinio ginkluoto konflikto metu arba okupacijos ar aneksijos sąlygomis pažeisdamas tarptautinės humanitarinės teisės normas prievarta išvarė iš gyvenamosios vietos ar perkeldino civilius gyventojus, ar privertė juos pereiti į kitą tikėjimą; žagino moteris, įtraukė jas į seksualinę vergovę ar vertė jas užsiimti prostitucija; priverstinai sterilizavo arba apvaisino; naudojo bauginimo ir teroro priemones; ėmė įkaitus; taikė kolektyvines bausmes; uždarė į koncentracijos stovyklą; atskyrė vaikus nuo tėvų ar globėjų; sukėlė jiems mirties nuo bado grėsmę; baudė kriminalinėmis bausmėmis be nepriklausomo ir nešališko teismo sprendimo arba be gynybos garantijų teisme; konfiskavo jų turtą ar vykdė didelio masto jo nusavinimą, nepateisinamą kariniu būtinumu; nustatė nepagrįstai dideles kontribucijas bei rekvizicijas, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki penkiolikos metų.

105 straipsnis. Civilių ar karo belaisvių prievartinis panaudojimas prieš ginkluotuosiose pajėgose

1. Tas, kas karo, ginkluoto tarptautinio konflikto, okupacijos ar aneksijos metu pažeisdamas tarptautinę humanitarinę teisę vertė civilius ar karo belaisvius tarnauti jų prieš ginkluotuosiose pajėgose, naudojo juos kaip gyvąjį skydą karo operacijoje, ėmė ar verbavo vaikus iki aštuoniolikos metų į ginkluotąsias pajėgas arba panaudojo juos karo operacijoje, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

2. Tas, kas ėmė arba verbavo vaikus iki aštuoniolikos metų į karo tarnybą valstybės ginkluotosioms pajėgoms nepriklausančiose ginkluotose grupėse arba panaudojo juos karo operacijoje, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

106 straipsnis. Saugomų objektų naikinimas ar nacionalinių vertybių grobstymas

Tas, kas davė karo būtinumu nepateisinamą įsakymą naikinti arba naikino tarptautinių sutarčių ar valstybės vidaus teisės aktų saugomus istorinius paminklus, kultūros, meno, švietimo, auklėjimo, mokslo ar religijos objektus, grobstė nacionalines vertybes okupuotoje ar aneksuotoje teritorijoje ir padarė didelės žalos, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.

107 straipsnis. Vilkinimas repatrijuoti karo belaisvius

Tas, kas po taikos sutarties sudarymo ar karo veiksmų nutraukimo, nepateisinamai vilkino paleisti ar repatrijuoti karo belaisvius, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų arba bauda.

108 straipsnis. Vilkinimas paleisti internuotus civilius ar trukdymas repatrijuoti kitiems civiliams

Tas, kas po karo veiksmų nutraukimo nepateisinamai vilkino paleisti internuotus civilius ar neleido kitiems to pageidaujantiems civiliams repatrijuoti į Tėvynę iš ginkluoto konflikto teritorijos, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų arba bauda.

109 straipsnis. Neteisėtas Raudonojo Kryžiaus, Raudonojo Pusmėnulio ir Jungtinių Tautų Organizacijos emblemos (ženklų) panaudojimas

1. Tas, kas taikos metu neteisėtai panaudojo Raudonojo Kryžiaus, Raudonojo Pusmėnulio ir Jungtinių Tautų Organizacijos emblemą ar kitą visuotinai pripažintą emblemą (ženklą), baudžiamas laisvės atėmimu iki vienerių metų arba bauda.

2. Tas, kas karo ar tarptautinio ginkluoto konflikto metu neteisėtai panaudojo Raudonojo Kryžiaus, Raudonojo Pusmėnulio ir Jungtinių Tautų Organizacijos emblemą ar kitą visuotinai pripažintą karo metu naudojamą emblemą (ženklą),
baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų arba bauda.

110 straipsnis. Agresija

Tas, kas sukėlė agresiją prieš kitą valstybę ar jai vadovavo,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

111 straipsnis. Draudžiama karo ataka

1. Tas, kas įsakė vykdyti ar vykdė tarptautinės humanitarinės teisės draudžiamą karo ataką prieš civilius, medicinos ar civilinės gynybos personalą, karo ar civilinę ligoninę, medicinos punktą, sužeistus asmenis ar ligonius vežančią transporto priemonę, Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto ar nacionalinės Raudonojo Kryžiaus ar Raudonojo Pusmėnulio draugijos personalą, karo ataką prieš neginamą gyvenvietę ar demilitarizuotą zoną, karo ataką, nepasirinkęs konkretaus taikinio ir žinodamas, kad dėl jos gali žūti civiliai ar būti sunaikintas civilinis objektas, arba karo ataką prieš aiškiai iš mūšio pasitraukusius ir nesipriešinančius kombatantus,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

2. Tas, kas įsakė vykdyti ar vykdė prieštaraujančią tarptautinei humanitarinei teisei karo ataką prieš didelį pavojų aplinkai ir žmonėms keliantį objektą – atominę elektrinę, užtvanką, nuodingųjų medžiagų saugyklą ar kitą panašų objektą, žinodamas, kad dėl jos gali atsirasti labai sunkių padarinių, arba karo ataką naudojant masinio naikinimo ginklą,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

112 straipsnis. Uždraustų karo priemonių naudojimas

Tas, kas pažeisdamas Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar visuotinai pripažintų tarptautinių papročių dėl karo priemonių ar kariavimo būdų nuostatas įsakė karo veiksmuose panaudoti arba panaudojo uždraustas karo priemones ar kariavimo būdus,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

113 straipsnis. Marodieravimas

Tas, kas įsakė grobti ar grobė kautynių lauke turtą iš nukautų ar sužeistų asmenų,
baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

XVI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBEI, TERITORIJOS VIENTISUMUI IR KONSTITUCINEI SANTVARKAI

114 straipsnis. Valstybės perversmas

1. Tas, kas organizavo ar dalyvavo sąmoksle valstybės perversmui įvykdyti arba dalyvavo perversme,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki dvidešimties metų.

2. Tas, kas darydamas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką panaudojo ginkluotą jėgą arba jeigu dėl jo veikos atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

3. Nuo baudžiamosios atsakomybės atleidžiamas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytaime sąmoksle dalyvavęs asmuo, jeigu jis savo noru valstybės institucijai suteikė svarbią informaciją apie rengiamą valstybės perversmą.

115 straipsnis. Kėsinimasis į Lietuvos Respublikos Prezidento gyvybę

Tas, kas kėsinosi į Lietuvos Respublikos Prezidento gyvybę,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

116 straipsnis. Kėsinimasis į kitos valstybės ar tarptautinės viešosios organizacijos atstovo gyvybę

Tas, kas kėsinosi į oficialiai Lietuvos Respublikoje esančio kitos valstybės ar tarptautinės viešosios organizacijos atstovo gyvybę,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

117 straipsnis. Išdavystė

Lietuvos Respublikos pilietis, karo metu ar po karo padėties paskelbimo perėjęs į priešų pusę arba padėjęs priešui veikti prieš Lietuvos valstybę,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

118 straipsnis. Padėjimas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką

Tas, kas padėjo kitai valstybei ar jos organizacijai veikti prieš Lietuvos Respubliką – jos konstitucinę santvarką, suverenitetą, teritorijos vientisumą, gynybos ar ekonomikos galią,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

119 straipsnis. Šnipinėjimas

1. Tas, kas turėdamas tikslą perduoti užsienio valstybei, jos organizacijai pagrobė, pirkė ar kitaip rinko informaciją, kuri yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis, arba šią informaciją perdavė užsienio valstybei, jos organizacijai ar jų atstovui,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

2. Tas, kas vykdydamas kitos valstybės ar jos organizacijos užduotį pagrobė, pirkė ar kitaip rinko arba perdavė informaciją, kuri yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis, arba kitą užsienio valstybės žvalgybą dominančią informaciją,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki penkiolikos metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

120 straipsnis. Kolaboravimas

Lietuvos Respublikos pilietis, okupacijos ar aneksijos sąlygomis padėjęs neteisėtos valdžios struktūroms įtvirtinti okupaciją ar aneksiją, slopinti Lietuvos gyventojų pasipriešinimą arba kitaip talkinęs neteisėtai valdžiai veikti prieš Lietuvos Respubliką,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

121 straipsnis. Antikonstitucinių grupių ar organizacijų kūrimas ir veikla

Tas, kas kūrė organizacijas ar ginkluotas grupes, turinčias tikslą neteisėtu būdu pakeisti Lietuvos valstybės konstitucinę santvarką, kėsintis į jos nepriklausomybę, pažeisti teritorijos vientisumą, arba dalyvavo tokių organizacijų ar grupių veikloje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

122 straipsnis. Vieši raginimai smurtu pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą

Tas, kas viešai ragino smurtu pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą – pakeisti jos konstitucinę santvarką, nuversti teisėtą valdžią, kėsintis į jos nepriklausomybę arba pažeisti teritorijos vientisumą, šiems tikslams kurti ginkluotas grupes arba daryti kitus šiame skyriuje numatytus nusikaltimus, kuriais kėsinamasi į Lietuvos valstybę,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

123 straipsnis. Piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais

Tas, kas būdamas įgaliotas atstovauti Lietuvos Respublikai palaikant santykius su kita valstybe ar kitos valstybės organizacija ar tarptautinėje viešojoje organizacijoje viršijo įgaliojimus arba sąmoningai neatliko pareigų, arba netinkamai jas atliko ir dėl to padarė Lietuvos Respublikos interesams prieštaraujančią veiką, dėl kurios padaryta ar galėjo būti padaryta didelės žalos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

123⁽¹⁾ straipsnis. Tarptautinių sankcijų pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė Lietuvos Respublikoje įgyvendinamas tarptautines sankcijas ir dėl to padarė didelės žalos Lietuvos Respublikos interesams,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2169](#), 2004-04-27, *Žin.*, 2004, Nr. 72-2492 (2004-04-30)

124 straipsnis. Neteisėtas disponavimas informacija, kuri yra valstybės paslaptis

Tas, kas neteisėtai įgijo ar perleido informaciją, kuri yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis, arba neteisėtai laikė materialius objektus, kurių turinys ar informacija apie juos yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis, jeigu nebuvo šnipinėjimo požymių,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

125 straipsnis. Valstybės paslapties atskleidimas

1. Tas, kas atskleidė informaciją, kuri yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis, jeigu jam ta informacija buvo patikėta arba jis ją sužinojo dėl savo tarnybos, darbo ar atlikdamas viešąsias funkcijas, bet nebuvo šnipinėjimo požymių,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta veika yra nusikaltimas ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

126 straipsnis. Valstybės paslapties praradimas

1. Tas, kas sunaikino, sugadino ar prarado dėl tarnybos, darbo ar viešųjų funkcijų atlikimo jam patikėtą dokumentą, daiktą ar kitą materialų objektą, kurio turinys ar informacija apie jį yra Lietuvos Respublikos valstybės paslaptis,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta veika yra nusikaltimas ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

127 straipsnis. Valstybės simbolių išniekinimas

Tas, kas viešai nuplėšė, sudraskė, sulaužė, sunaikino, subjaurojo ar kitaip išniekino Lietuvos valstybės vėliavą ar herbą arba viešai pasityčiojo iš Lietuvos valstybės himno,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

128 straipsnis. Užsienio valstybės, Europos Sąjungos ar tarptautinės viešosios organizacijos simbolių išniekinimas

Tas, kas nuplėšė, sudraskė, sulaužė, sunaikino, subjaurojo ar kitaip išniekino oficialiai išskabtą užsienio valstybės herbą ar vėliavą, Europos Sąjungos arba tarptautinės viešosios organizacijos vėliavą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XVII SKYRIUS NUSIKALTIMAI ŽMOGAUS GYVYBEI

129 straipsnis. Nužudymas

1. Tas, kas nužudė kitą žmogų,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

2. Tas, kas nužudė:

- 1) mažametį;
- 2) bejėgiškos būklės žmogų;
- 3) savo motiną, tėvą ar vaiką;
- 4) nėščią moterį;
- 5) du ar daugiau žmonių;
- 6) kankindamas ar kitaip itin žiauriai;
- 7) kitų žmonių gyvybei pavojingu būdu;
- 8) dėl chuliganiškų paskatų;
- 9) dėl savanaudiškų paskatų;
- 10) dėl nukentėjusio asmens tarnybos ar piliečio pareigų vykdymo;
- 11) siekdamas nuslėpti kitą nusikaltimą;
- 12) siekdamas įgyti nukentėjusio asmens organą ar audinį transplantavimui,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

130 straipsnis. Nužudymas labai susijaudinus

Tas, kas nužudė žmogų staiga labai susijaudinęs dėl neteisėto ar itin įžeidžiančio jį ar jo artimą asmenį nukentėjusio asmens poelgio, baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

131 straipsnis. Naujagimio nužudymas

Motina, dėl gimdymo nulemtos būsenos nužudžiusi savo naujagimį, baudžiama areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

132 straipsnis. Neatsargus gyvybės atėmimas

1. Tas, kas dėl neatsargumo atėmė gyvybę kitam žmogui, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.
2. Tas, kas dėl neatsargumo atėmė gyvybę dviem ar daugiau žmonių, baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.
3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 ar 2 dalyje numatytą veiką pažeisdamas teisės aktų nustatytas specialias elgesio saugumo taisykles, baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.
4. Už šio straipsnio 3 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

133 straipsnis. Sukurstymas nusižudyti ar privedimas prie savižudybės

Tas, kas sukurstė žmogų nusižudyti arba žiauriu ar klasingu elgesiu privedė žmogų prie savižudybės, baudžiamas laisvės apribojimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

134 straipsnis. Padėjimas nusižudyti

Tas, kas beviltiškai sergančio žmogaus prašymu padėjo jam nusižudyti, baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba viešaisiais darbais, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

XVIII SKYRIUS NUSIKALTIMAI ŽMOGAUS SVEIKATAI

135 straipsnis. Sunkus sveikatos sutrikdymas

1. Tas, kas sužalojo ar susargdino žmogų, jeigu dėl to nukentėjęs asmuo neteko regos, klausos, kalbos, vaisingumo, nėštumo ar kitaip buvo sunkiai suluošintas, susirgo sunkia nepagydoma ar ilgai trunkančia liga, realiai gresiančia gyvybei ar stipriai sutrikdančia žmogaus psichiką, arba prarado didelę dalį profesinio ar bendro darbingumo, arba buvo nepataisomai subjaurotas nukentėjusio asmens kūnas, baudžiamas laisvės atėmimu iki dešimties metų.

2. Tas, kas sunkiai sužalojo ar susargdino:

- 1) mažametį;
- 2) bejėgiškos būklės žmogų;
- 3) savo motiną, tėvą ar vaiką;
- 4) nėščią moterį;
- 5) du ar daugiau žmonių;
- 6) kankindamas ar kitaip itin žiauriai;
- 7) kitų žmonių gyvybei pavojingu būdu;
- 8) dėl chuliganiškų paskatų;
- 9) dėl savanaudiškų paskatų;
- 10) dėl nukentėjusio asmens tarnybos ar piliečio pareigų vykdymo;
- 11) siekdamas nuslėpti kitą nusikaltimą;
- 12) siekdamas įgyti nukentėjusio asmens organą ar audinį transplantavimui, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dvylikos metų.

136 straipsnis. Sunkus sveikatos sutrikdymas labai susijaudinus

Tas, kas sunkiai sužalojo žmogų staiga labai susijaudinęs dėl neteisėto ar itin įžeidžiančio jį ar jo artimą asmenį nukentėjusio asmens poelgio, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

137 straipsnis. Sunkus sveikatos sutrikdymas dėl neatsargumo

1. Tas, kas dėl neatsargumo sunkiai sužalojo ar susargdino žmogų, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Tas, kas dėl neatsargumo sunkiai sužalojo ar susargdino du ar daugiau žmonių, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.
3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 ar 2 dalyje numatytą veiką pažeisdamas teisės aktų nustatytas specialias elgesio saugumo taisykles, baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.
4. Už šio straipsnio 3 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

138 straipsnis. Nesunkus sveikatos sutrikdymas

1. Tas, kas sužalojo ar susargdino žmogų, jeigu dėl to nukentėjęs asmuo prarado nedidelę dalį profesinio ar bendro darbingumo arba ilgai sirgo, bet jam nebuvo šio kodekso 135 straipsnio 1 dalyje nurodytų padarinių, baudžiamas laisvės apribojimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Tas, kas nesunkiai sužalojo ar susargdino:
 - 1) mažametį;
 - 2) bejėgiškos būklės žmogų;
 - 3) savo motiną, tėvą ar vaiką;
 - 4) nėščią moterį;
 - 5) du ar daugiau žmonių;
 - 6) kankindamas ar kitaip itin žiauriai;
 - 7) kitų žmonių gyvybei pavojingu būdu;
 - 8) dėl chuliganiškų paskatų;
 - 9) dėl savanaudiškų paskatų;
 - 10) dėl nukentėjusio asmens tarnybos ar piliečio pareigų vykdymo;
 - 11) siekdamas nuslėpti kitą nusikaltimą;
 - 12) siekdamas įgyti nukentėjusio asmens organą ar audinį transplantavimui, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

139 straipsnis. Nesunkus sveikatos sutrikdymas dėl neatsargumo

1. Tas, kas dėl neatsargumo sužalojo ar susargdino žmogų, jeigu dėl to nukentėjęs asmuo prarado nedidelę dalį profesinio ar bendro darbingumo arba ilgai sirgo, bet jam nebuvo šio kodekso 135 straipsnio 1 dalyje nurodytų padarinių, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas dėl neatsargumo nesunkiai sužalojo ar susargdino du ar daugiau žmonių, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

140 straipsnis. Fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sveikatos sutrikdymas

1. Tas, kas mušdamas ar kitaip smurtaudamas sukėlė žmogui fizinį skausmą arba nežymiai jį sužalojo ar trumpam susargdino,

baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje nurodytą veiką padarė mažamečiui arba kankindamas nukentėjusį asmenį,

baudžiamas laisvės atėmimu iki dvejų metų.

3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2003, Nr. 76

141 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

Šio skyriaus 135, 138 ir 140 straipsniuose numatytų sveikatos sutrikdymų požymius apibūdina Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklės.

XIX SKYRIUS

NUSIKALTIMAI, PAVOJINGI ŽMOGAUS SVEIKATAI IR GYVYBEI

142 straipsnis. Neteisėtas abortas

1. Gydytojas, turintis teisę daryti aborto operacijas, padaręs abortą pacientės prašymu, jeigu buvo kontraindikacijų arba tai padaryta ne sveikatos priežiūros įstaigoje,

baudžiamas viešaisiais darbais arba teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Sveikatos priežiūros specialistas, neturintis teisės daryti aborto operacijas, sveikatos priežiūros įstaigoje padaręs abortą pacientės prašymu,

baudžiamas viešaisiais darbais arba teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Tas, kas neturėdamas teisės daryti aborto operacijas nutraukė nėštumą pačios moters prašymu,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

143 straipsnis. Privertimas daryti neteisėtą abortą

Tas, kas panaudodamas psichinę prievartą nukentėjusiajai ar jos artimiesiems privertė nėščią moterį daryti neteisėtą abortą,

baudžiamas laisvės apribojimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

144 straipsnis. Palikimas be pagalbos, kai gresia pavojus žmogaus gyvybei

Tas, kas sukėlęs pavojų ar turėdamas pareigą rūpintis nukentėjusiu asmeniu jam nepagelbėjo, kai grėsė pavojus šio žmogaus gyvybei, nors turėjo galimybę suteikti jam pagalbą,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

145 straipsnis. Grasinimas nužudyti ar sunkiai sutrikdyti žmogaus sveikatą arba žmogaus terorizavimas

1. Tas, kas grasino nužudyti žmogų ar sunkiai sutrikdyti jo sveikatą, jeigu buvo pakankamas pagrindas manyti, kad grasinimas gali būti įvykdytas,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bausia, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas terorizavo žmogų grasinamas susprogdinti, padegti ar padaryti kitokią pavojingą gyvybei, sveikatai ar turtui veiką arba sistemingai baugino žmogų naudodamas psichinę prievartą,

baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

**XX SKYRIUS
NUSIKALTIMAI ŽMOGAUS LAISVEI**

146 straipsnis. Neteisėtas laisvės atėmimas

1. Tas, kas neteisėtai atėmė žmogui laisvę, jeigu nebuvo žmogaus pagrobimo kaip įkaito požymių,

baudžiamas bausia arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką panaudodamas smurtą arba sukeldamas pavojų nukentėjusio asmens gyvybei ar sveikatai, arba laikydamas nukentėjusį asmenį nelaisvėje ilgiau nei 48 valandas,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Tas, kas neteisėtai atėmė žmogui laisvę uždarydamas jį į psichiatrijos ligoninę ne dėl ligos,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

147 straipsnis. Prekyba žmonėmis

1. Tas, kas pardavė, pirkė ar kitaip perleido arba įgijo asmenį, arba verbavo, gabeno ar laikė nelaisvėje žmogų panaudodamas fizinį smurtą ar grasinimus arba kitaip atimdamas galimybę priešintis, arba pasinaudodamas nukentėjusio asmens priklausomumu ar pažeidžiamumu, arba panaudodamas apgaulę, arba sumokėdamas pinigus ar suteikdamas kitokią turtinę naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį, jeigu kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo būtų įtrauktas į prostituciją ar būtų pelnomasi iš šio asmens prostitucijos arba jis būtų išnaudojamas pornografijai ar priverstiniam darbui, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarė dviem ar daugiau nukentėjusiems asmenims, arba dalyvaudamas organizuotoje grupėje, arba siekdamas įgyti nukentėjusio asmens organą, audinį arba ląstelių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki dvylikos metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

147⁽¹⁾ straipsnis. Išnaudojimas priverstiniam darbui

1. Tas, kas panaudodamas fizinį smurtą ar grasinimus arba kitaip atimdamas galimybę priešintis, arba pasinaudodamas žmogaus priklausomumu neteisėtai vertė jį dirbti tam tikrą darbą,

baudžiamas bausia arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką versdamas žmogų dirbti vergovės ar kitokiomis nežmoniškomis sąlygomis,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.
Kodeksas papildytas straipsniu:
Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

148 straipsnis. Žmogaus veiksmų laisvės varžymas

1. Tas, kas reikalavo iš žmogaus atlikti neteisėtus veiksmus ar susilaikyti nuo teisėtų veiksmų atlikimo, ar kitaip elgtis pagal kaltininko nurodymą panaudodamas psichinę prievartą nukentėjusiam asmeniui ar jo artimiesiems,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

3. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XXI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI ŽMOGAUS SEKSUALINIO APSISPRENDIMO LAISVEI IR NELIEČIAMUMUI

149 straipsnis. Išžaginimas

1. Tas, kas lytiškai santykiavo su žmogumi prieš šio valią panaudodamas fizinį smurtą ar grasindamas tuoj pat jį panaudoti, ar kitaip atimdamas galimybę priešintis, ar pasinaudodamas bejėgiška nukentėjusio asmens būkle,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

2. Tas, kas su bendrininkų grupe išžagino žmogų, baudžiamas laisvės atėmimu iki dešimties metų.

3. Tas, kas išžagino nepilnametį asmenį, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

4. Tas, kas išžagino mažametį asmenį, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

5. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

6. Už šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

150 straipsnis. Seksualinis prievartavimas

1. Tas, kas tenkino lytinę aistrą su žmogumi prieš šio valią analiniu, oraliniu ar kitokio fizinio sąlyčio būdu panaudodamas fizinį smurtą ar grasindamas tuoj pat jį panaudoti, ar kitaip atimdamas galimybę priešintis, ar pasinaudodamas bejėgiška nukentėjusio asmens būkle,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.

2. Tas, kas su bendrininkų grupe atliko šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus, baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus atliko nepilnamečiui asmeniui, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

4. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus atliko mažamečiui asmeniui, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki trylikos metų.

5. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

6. Už šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

151 straipsnis. Privertimas lytiškai santykiuoti

1. Tas, kas grasindamas panaudoti smurtą, panaudodamas kitokią psichinę prievartą arba pasinaudodamas asmens priklausomumu privertė jį lytiškai santykiuoti ar kitaip tenkinti lytinę aistrą su kaltininku ar kitu asmeniu,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus atliko nepilnamečiui asmeniui, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

4. Už šio straipsnio 2 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

151⁽¹⁾ straipsnis. Lytinės aistros tenkinimas pažeidžiant nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvę ir (ar) neliečiamumą

1. Tas, kas lytiškai santykiavo ar kitaip tenkino lytinę aistrą su nepilnamečiu asmeniu pasiūlęs, pažadėjęs suteikti ar suteikęs jam už tai pinigų ar kitokios formos atlygį, jeigu nebuvo išžaginimo, seksualinio prievartavimo ar privertimo lytiškai santykiuoti požymių,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tėvas, motina, globėjas, rūpintojas ar kitas teisėtas vaiko atstovas arba kitas asmuo, turintis įstatymuose nustatytų įgaliojimų nepilnamečio asmens atžvilgiu, lytiškai santykiavęs ar kitaip tenkinęs lytinę aistrą su tuo nepilnamečiu asmeniu, jeigu nebuvo išžaginimo, seksualinio prievartavimo ar privertimo lytiškai santykiuoti požymių,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

152 straipsnis. Seksualinis priekabiavimas

1. Tas, kas siekdamas seksualinio bendravimo ar pasitenkinimo vulgariais ar panašiais veiksmais, pasiūlymais ar užuominomis priekabiavo prie pagal tarnybą ar kitaip priklausomo asmens, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu.

2. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

153 straipsnis. Mažamečio asmens tvirkinimas

Tas, kas atliko mažamečio asmens tvirkinimo veiksmus,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

XXII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI ASMENS GARBEI IR ORUMUI

154 straipsnis. Šmeižimas

1. Tas, kas paskleidė apie kitą žmogų tikrovės neatitinkančią informaciją, galinčią paniekinti ar pažeminti tą asmenį arba pakirsti pasitikėjimą juo,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas šmeižė asmenį, neva šis padarė sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, arba per visuomenės informavimo priemonę ar spaudinyje,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

155 straipsnis. Įžeidimas

1. Tas, kas viešai veiksniu, žodžiu ar raštu užgauliai pažemino žmogų, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.
2. Tas, kas neviešai įžeidė žmogų, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

XXIII SKYRIUS**NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI VAIKUI IR ŠEIMAI****156 straipsnis. Vaiko pagrobimas arba vaikų sukeitimas**

1. Tas, kas pagrobė svetimą mažametį vaiką arba sukeitė naujagimius, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.
2. Tėvas, motina ar artimasis giminaitis, pagrobęs savo ar savo artimųjų mažametį vaiką iš vaikų įstaigos arba asmens, pas kurį vaikas teisėtai gyveno, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

157 straipsnis. Vaiko pirkimas arba pardavimas

1. Tas, kas siūlė pirkti ar kitaip įgyti vaiką arba pardavė, pirkto ar kitaip perleido arba įgijo vaiką, arba verbavo, gabenjo ar laikė nelaisvėje vaiką žinodamas arba siekdamas, kad jis būtų įtrauktas į prostituciją ar būtų pelnomasi iš jo prostitucijos arba jis būtų išnaudojamas pornografijai ar priverstiniam darbui, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.
2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarė dviem ar daugiau vaikų arba mažamečiui, arba dalyvaudamas organizuotoje grupėje, arba siekdamas įgyti nukentėjusio asmens organą, audinį arba ląstelių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

158 straipsnis. Vaiko palikimas

- Tėvas, motina ar globėjas arba kitas teisėtas vaiko atstovas, palikęs negalintį savimi pasirūpinti mažametį vaiką be būtinos priežiūros norėdamas juo atsikratyti, baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

159 straipsnis. Vaiko įtraukimas į nusikalstamą veiką

- Tas, kas įtikinėdamas, prašydamas, papirkdamas, grasindamas, apgaule ar kitokiu būdu įtraukė vaiką į nusikalstamą veiką, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

160 straipsnis. Vaiko įtraukimas vartoti vaistus ar kitas apkvaišinančias priemones

- Tas, kas įtraukė vaiką ne gydymo tikslais vartoti vaistus ar kitas apkvaišinančias nenarkotines priemones, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

161 straipsnis. Vaiko įtraukimas girtauti

1. Tas, kas įtraukė vaiką girtauti, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas nugirdė vaiką, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

162 straipsnis. Vaiko išnaudojimas pornografijai

1. Tas, kas įtraukė vaiką dalyvauti pornografinio pobūdžio renginiuose arba išnaudojo vaiką pornografiniai produkcijai gaminti, arba pelnėsi iš tokios vaiko veiklos, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, Žin., 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

163 straipsnis. Piktnaudžiavimas tėvų, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis

- Tas, kas piktnaudžiavo tėvo, motinos, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis fiziškai ar psichiškai gniuždydamas vaiką, palikdamas jį ilgą laiką be priežiūros ar panašiai žiauriai elgdamasis su vaiku, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

164 straipsnis. Vengimas išlaikyti vaiką

- Tas, kas vengė pareigos pagal teismo sprendimą išlaikyti vaiką, mokėti lėšas vaikui išlaikyti ar teikti kitą būtiną materialią paramą vaikui, baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

XXIV SKYRIUS

NUSIKALTIMAI ASMENS PRIVATAUS GYVENIMO NELIEČIAMUMUI

165 straipsnis. Neteisėtas asmens būsto neliečiamumo pažeidimas

1. Tas, kas neteisėtai slapta ar atvirai, panaudodamas apgaulę ar smurtą arba kitokiu būdu prieš savininko ar jo įgaliotų asmenų valią įsibrovė į kito žmogaus gyvenamąjį namą, butą ar kitą gyvenamąją patalpą arba jos priklausinius, įskaitant saugomą būsto teritoriją, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

166 straipsnis. Neteisėtas susirašinėjimo, kitokių pranešimų, siuntų ar pokalbių telefonu slaptumo pažeidimas

1. Tas, kas neteisėtai pažeidė asmens susirašinėjimo ar kitokių paštų ar techninėmis priemonėmis siunčiamų pranešimų, siuntų slaptumą arba klausėsi pokalbių telefonu, arba naudojo kitas jų perėmimo formas, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

167 straipsnis. Neteisėtas informacijos apie privatų asmens gyvenimą rinkimas

1. Tas, kas neteisėtai rinko informaciją apie privatų asmens gyvenimą, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

168 straipsnis. Neteisėtas informacijos apie asmens privatų gyvenimą atskleidimas ar panaudojimas

1. Tas, kas be asmens sutikimo viešai paskelbė, pasinaudojo ar kitų asmenų labai panaudojo informaciją apie kito žmogaus privatų gyvenimą, jeigu tą informaciją jis sužinojo dėl

savo tarnybos ar profesijos arba atlikdamas laikiną užduotį, arba ją surinko darydamas šio kodekso 165–167 straipsniuose numatytą veiką,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

3. Už šiame straipsnyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

XXV SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI ASMENS LYGIATEISIŠKUMUI IR SAŽINĖS LAISVEI

169 straipsnis. Diskriminavimas dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, religijos ar kitos grupinės priklausomybės

Tas, kas atliko veiksmus, kuriais siekta žmonių grupei ar jai priklausančiam asmeniui dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų sutrukdyti lygiomis teisėmis su kitais dalyvauti politinėje, ekonominėje, socialinėje, kultūrinėje, darbo ar kitoje veikloje arba suvaržyti tokios žmonių grupės ar jai priklausančio asmens teises ir laisves,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

170 straipsnis. Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę

1. Tas, kas viešais pareiškimais žodžiu, raštu ar panaudodamas visuomenės informavimo priemonę tyčiojosi, niekino, skatino neapykantą ar kurstė diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausančią asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas viešai kurstė smurtauti, fiziškai susidoroti su žmonių grupe ar jai priklausančiu asmeniu dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų arba finansavo ar kitaip materialiai rėmė tokią veiklą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

171 straipsnis. Trukdymas atlikti religines apeigas ar religines iškilmes

Tas, kas necenzūriniais žodžiais, įžūliais veiksmais, grasinimais, patyčiomis ar kitais nepadoriais veiksmais sutrikdė valstybės pripažintos religinės bendruomenės ar bendrijos pamaldas ar kitas apeigas arba iškilmes, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

XXVI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI PILIEČIŲ RINKIMŲ TEISĖMS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO, SEIMO BEI SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ AR REFERENDUMŲ TVARKAI

172 straipsnis. Trukdymas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise

Tas, kas naudodamas psichinę prievartą arba papirkdamas, arba apgaulės būdu trukdė Lietuvos Respublikos piliečiui realizuoti savo teisę rinkti, būti išrinktam arba dalyvauti referendume,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

173 straipsnis. Rinkimų ar referendumo dokumento suklastojimas arba suklastoto rinkimų ar referendumo dokumento panaudojimas

1. Tas, kas siekdamas paveikti rinkimų ar referendumo rezultatus suklastojo rinkėjų sąrašą, turinčių teisę dalyvauti referendume piliečių sąrašą, balsų skaičiavimo protokolą, rinkimų ar referendumo biuletenį, pagamino didelį kiekį rinkimų ar referendumo netikrų biuletenių arba panaudojo suklastotą ar netikrą rinkimų ar referendumo dokumentą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to rinkimai ar referendumas buvo pripažinti negaliojančiais arba tai turėjo reikšmingos įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams,

baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų.

174 straipsnis. Neteisingas rinkimų balsų suskaičiavimas

1. Tas, kas siekdamas paveikti rinkimų ar referendumo rezultatus neteisingai suskaičiuoja ir užfiksavo rinkėjų ar referendume dalyvavusių piliečių balsus,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to rinkimai ar referendumas buvo pripažinti negaliojančiais arba tai turėjo reikšmingos įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

175 straipsnis. Rinkimų ar referendumo dokumento sunaikinimas, sugadinimas, pagrobimas arba paslėpimas

Tas, kas sunaikino, sugadino, pagrobė arba paslėpė rinkėjų ar turinčių teisę dalyvauti referendume piliečių sąrašą, rinkimų ar referendumo biuletenį ar balsų skaičiavimo protokolą, jeigu dėl to rinkimai ar referendumas buvo pripažinti negaliojančiais arba tai turėjo reikšmingos įtakos rinkimų ar referendumo rezultatams,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

XXVII SKYRIUS
NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI ASMENS SOCIALINĖMS TEISĖMS

176 straipsnis. Darbų saugos ir sveikatos apsaugos darbe reikalavimų pažeidimas

1. Darbdavys ar jo įgaliotas asmuo, pažeidęs darbų saugos įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytus darbų saugos ar sveikatos apsaugos darbe reikalavimus, jeigu dėl to įvyko nelaimingas atsitikimas žmonėms, avarija ar atsirado kitokių sunkių padarinių,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

2. Darbdavys ar jo įgaliotas asmuo, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas žmonėms, avarija ar atsirasti kitokių sunkių padarinių, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

3. Šiame straipsnyje numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

177 straipsnis. Trukdymas profesinių sąjungų veiklai

Tas, kas trukdė profesinės sąjungos ar jos nario teisėtai veiklai, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu.

XXVIII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI NUOSAVYBEI, TURBINĖMS TEISĖMS IR TURTINIAMS INTERESAMS

178 straipsnis. Vagystė

1. Tas, kas pagrobė svetimą turtą, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas pagrobė svetimą turtą įsibrovęs į patalpą, saugyklą ar saugomą teritoriją arba pagrobė automobilį, arba viešoje vietoje pagrobė svetimą turtą iš asmens drabužių, rankinės ar kitokio nešulio (kišenvagystė),

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Tas, kas pagrobė didelės vertės svetimą turtą, baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

4. Tas, kas pagrobė nedidelės vertės svetimą turtą, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

5. Už šio straipsnio 1 ir 4 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

179 straipsnis. Neteisėtai naudojimasis energija ir ryšių paslaugomis

1. Tas, kas neteisėtai prisijungęs prie energijos tiekimo arba ryšių tinklo ar saugyklos, iškraipydamas skaitiklių rodmenis arba kitais neteisėtais būdais naudojosi elektros ar šilumos energija, dujomis, vandeniu, telekomunikacijomis ar kitais ekonominę vertę turinčiais dalykais ir dėl to kitam asmeniui padarė turtinės žalos,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką ir dėl to kitam asmeniui padarė didelės turtinės žalos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką ir dėl to kitam asmeniui padarė nedidelės turtinės žalos, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

5. Už šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

180 straipsnis. Plėšimas

1. Tas, kas panaudodamas fizinį smurtą ar grasindamas tuoj pat jį panaudoti arba kitaip atimdamas galimybę nukentėjusiam asmeniui priešintis pagrobė svetimą turtą,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2. Tas, kas apiplėšė įsibrovęs į patalpą arba panaudojęs nešaunamąjį ginklą, peilį ar kitą specialiai žmogui sužaloti pritaikytą daiktą,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

3. Tas, kas apiplėšė panaudojęs šaunamąjį ginklą ar sprogmenį arba apiplėšęs pagrobė didelės vertės turtą, arba apiplėšė dalyvaudamas organizuotoje grupėje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

181 straipsnis. Turto prievartavimas

1. Tas, kas neturėdamas teisėto pagrindo atvirai ar užmaskuotai savo ar kitų asmenų naudai vertė kitą asmenį perduoti turtą, suteikti turtinę teisę ar atleisti nuo turtinės pareigos arba atlikti kitus turtinio pobūdžio veiksmus, arba nuo jų susilaikyti grasindamas prieš nukentėjusį ar kitą asmenį panaudoti fizinį smurtą, sunaikinti ar sugadinti jo turtą, paskelbti kompromituojančią ar kitokią informaciją, kurios atskleidimas nepageidautinas, arba panaudodamas kitokią psichinę prievartą,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2. Tas, kas prievartaudamas turtą panaudojo fizinį smurtą, atėmė asmeniui laisvę, sunaikino ar sugadino jo turtą arba kitokiu būdu padarė jam didelės turtinės žalos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Tas, kas prievartavo didelės vertės turtą arba prievartavo turtą dalyvaudamas organizuotoje grupėje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

182 straipsnis. Sukčiavimas

1. Tas, kas apgaule savo ar kitų naudai įgijo svetimą turtą ar turtinę teisę, išvengė turtinės prievolės arba ją panaikino,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas apgaule savo ar kitų naudai įgijo didelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę, išvengė didelės vertės turtinės prievolės arba ją panaikino,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Tas, kas apgaule savo ar kitų naudai įgijo nedidelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę, išvengė nedidelės vertės turtinės prievolės arba ją panaikino, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

4. Už šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

5. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridiniai asmenys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

183 straipsnis. Turto pasisavinimas

1. Tas, kas pasisavino jam patikėtą ar jo žinioje buvusį svetimą turtą ar turtinę teisę, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas pasisavino jam patikėtą ar jo žinioje buvusį didelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę,

baudžiamas laisvės atėmimu iki dešimties metų.

3. Tas, kas pasisavino jam patikėtą ar jo žinioje buvusį nedidelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.

4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridiniai asmenys.

5. Už šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

184 straipsnis. Turto iššvaistymas

1. Tas, kas iššvaistė jam patikėtą ar jo žinioje buvusį svetimą turtą ar turtinę teisę, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas iššvaistė jam patikėtą ar jo žinioje buvusį didelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

3. Tas, kas iššvaistė jam patikėtą ar jo žinioje buvusį nedidelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

5. Už šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

185 straipsnis. Radinio pasisavinimas

Tas, kas pasisavino rastą lobį, kitą didelės vertės radinį ar atsitiktinai jam patekusį didelės vertės svetimą turtą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

186 straipsnis. Turtinės žalos padarymas apgaule

1. Tas, kas apgaule vengė atsiskaityti už atliktus darbus, gautas prekes, suteiktas paslaugas ar vengė privalomų įmokų ir dėl to kitam asmeniui padarė turtinės žalos,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas apgaule kitam asmeniui padarė nedidelės turtinės žalos, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

187 straipsnis. Turto sunaikinimas ar sugadinimas

1. Tas, kas sunaikino ar sugadino svetimą turtą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas sunaikino ar sugadino svetimą turtą visuotinai pavojingu būdu arba išardydamas ar sugadinamas įrenginį ar agregatą, jeigu dėl to galėjo nukentėti žmonės, arba sunaikino ar sugadino didelės vertės svetimą turtą ar didelės mokslinės, istorinės ar kultūrinės reikšmės turinčias vertybes,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Tas, kas sunaikino ar sugadino nedidelės vertės svetimą turtą, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

4. Už šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

188 straipsnis. Turto sunaikinimas ar sugadinimas dėl neatsargumo

1. Tas, kas dėl neatsargumo sunaikino ar sugadino svetimą turtą ir padarė didelės turtinės žalos nukentėjusiam asmeniui arba sunaikino ar sugadino didelės mokslinės, istorinės ar kultūrinės reikšmės turinčias vertybes,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką pažeisdamas teisės aktų nustatytas specialias elgesio saugumo taisykles,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

4. Už šio straipsnio 2 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

189 straipsnis. Nusikalstamu būdu gauto turto įgijimas arba realizavimas

1. Tas, kas įgijo, naudojosi arba realizavo turtą žinodamas, kad tas turtas gautas nusikalstamu būdu,
baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas įgijo, naudojosi arba realizavo didelės vertės turtą žinodamas, kad tas turtas gautas nusikalstamu būdu,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.
3. Tas, kas įgijo, naudojosi arba realizavo nedidelės vertės turtą, žinodamas, kad tas turtas gautas nusikalstamu būdu, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir
baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.
4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

190 straipsnis. Turto vertės išaiškinimas

Šiame skyriuje numatytas turtas yra didelės vertės, kai jo vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, ir nedidelės vertės – kai jo vertė viršija 1 MGL, bet neviršija 3 MGL dydžio sumos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

XXIX SKYRIUS

NUSIKALTIMAI INTELEKTINEI IR PRAMONINEI NUOSAVYBEI

191 straipsnis. Autorystės pasisavinimas

1. Tas, kas savo vardu išleido arba viešai paskelbė svetimą literatūros, mokslo, meno ar kitokį kūrinių arba jo dalį,
baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas pasinaudodamas tarnybos padėtimi arba panaudodamas psichinę prievartą privertė literatūros, mokslo, meno ar kitokio kūrinių ar jo dalies autorių pripažinti kitą asmenį bendraautoriumi ar autoriaus teisių perėmėju arba atsisakyti autorystės teisės,
baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

192 straipsnis. Literatūros, mokslo, meno ar kitokio kūrinių neteisėtas atgaminimas, neteisėtų kopijų platinimas, gabenimas ar laikymas

1. Tas, kas neteisėtai atgamino literatūros, mokslo, meno ar kitokį kūrinių ar jo dalį arba importavo, eksportavo, platino, gabeno ar laikė komercijos tikslais neteisėtas jų kopijas, jeigu kopijų bendra vertė pagal teisėtų kopijų mažmenines kainas viršijo 100 MGL dydžio sumą,
baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

193 straipsnis. Informacijos apie autorių teisių ar gretutinių teisių valdymą sunaikinimas arba pakeitimas

1. Tas, kas be autorių teisių ar gretutinių teisių subjekto leidimo komercijos tikslais sunaikino arba pakeitė informaciją apie autorių teisių ar gretutinių teisių valdymą, jeigu pagal tą informaciją identifikuojamas kūrinys, kūrinių autorius, kitas autorių teisių subjektas arba atlikėjas, kūrinio atlikimas, fonograma, fonogramos gamintojas, kitas gretutinių teisių subjektas, taip pat informaciją apie kūrinio, jo atlikimo ar fonogramos naudojimo sąlygas ir tvarką, įskaitant visus

skaičius ar kodus, perteikiančius kūrinio, atlikimo įrašo ar fonogramos egzemplioriuose pažymėtą arba jų viešo paskelbimo metu pateikiamą informaciją,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

194 straipsnis. Neteisėtai autorių teisių ar gretutinių teisių techninių apsaugos priemonių pašalinimas

1. Tas, kas neteisėtai pašalino bet kokiais technines apsaugos priemones, kurias autorių teisių ar gretutinių teisių subjektai naudoja savo teisėms įgyvendinti ar apsaugoti, arba komercijos tikslais gamino, importavo, eksportavo, laikė, gabenavo ar platino galimybę pašalinti tas technines apsaugos priemones suteikiančius prietaisus (dekoderius, dekodavimo korteles ar kitokius prietaisus) arba kompiuterines programas, slaptažodžius, kodus ar kitokius panašius duomenis,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

195 straipsnis. Pramoninės nuosavybės teisių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė išimties patentą savininko ar dizaino savininko teises arba juridinio asmens teisę į juridinio asmens pavadinimą,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XXX SKYRIUS NUSIKALTIMAI INFORMATIKAI

196 straipsnis. Kompiuterinės informacijos sunaikinimas ar pakeitimas

1. Tas, kas neteisėtai sunaikino, sugadino, pašalino ar pakeitė kompiuterinę informaciją arba įrenginiais ar kompiuterinėmis programomis apribojo naudojimąsi tokia informacija padarydamas didelės žalos,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

197 straipsnis. Kompiuterinės programos sunaikinimas ar pakeitimas ir kompiuterinio tinklo, duomenų banko ar informacinės sistemos darbo sutrikdymas

1. Tas, kas neteisėtai sunaikino, sugadino, pašalino ar pakeitė kompiuteryje esančią programą arba sutrikdė ar pakeitė kompiuterinio tinklo, duomenų banko ar informacinės sistemos darbą padarydamas didelės žalos,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

198 straipsnis. Kompiuterinės informacijos pasisavinimas ir skleidimas

1. Tas, kas pasisavino įstatymų saugomą kompiuterinę informaciją apie juridinį ar fizinį asmenį,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas viešai paskleidė, paskelbė, platino ar kitaip panaudojo informaciją, kurią gavo darydamas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

198⁽¹⁾ straipsnis. Neteisėtas prisijungimas prie kompiuterio ar kompiuterinio tinklo

1. Tas, kas neteisėtai prisijungė prie kompiuterio ar kompiuterinio tinklo pažeisdamas kompiuterio ar kompiuterinio tinklo apsaugos priemones,
baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

198⁽²⁾ straipsnis. Neteisėtas disponavimas įrenginiais, kompiuterinėmis programomis, slaptažodžiais, prisijungimo kodais ir kitokiais duomenimis, skirtais nusikaltimams daryti

1. Tas, kas neteisėtai gamino, gabenio, pardavė ar kitaip platino šio Kodekso 166, 198 ir 198⁽¹⁾ straipsniuose numatytiems nusikaltimams daryti tiesiogiai skirtus ar pritaikytus įrenginius ar kompiuterines programas, taip pat slaptažodžius, prisijungimo kodus ar kitokius panašius duomenis arba turėdamas tikslą daryti tuos nusikaltimus juos įgijo ar laikė,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas neteisėtai gamino, gabenio, pardavė ar kitaip platino šio Kodekso 196 ar 197 straipsniuose numatytiems nusikaltimams daryti tiesiogiai skirtus ar pritaikytus įrenginius ar kompiuterines programas, taip pat slaptažodžius, prisijungimo kodus ar kitokius panašius duomenis arba turėdamas tikslą daryti tuos nusikaltimus juos įgijo ar laikė,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

XXXI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI EKONOMIKAI IR VERSLO TVARKAI

199 straipsnis. Kontrabanda

1. Tas, kas per Lietuvos Respublikos valstybės sieną gabendamas privalomus pateikti muitinei daiktus, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, nepateikė jų muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

2. Tas, kas nepateikdamas muitinės kontrolei ar kitaip jos išvengdamas arba neturėdamas leidimo per Lietuvos Respublikos valstybės sieną gabeno šaunamuosius ginklus, šaudmenis, sprogmenis, sprogstamąsias, radioaktyvias medžiagas ar kitas strategines prekes, nuodingąsias, stipriai veikiančias, narkotines, psichotropines medžiagas arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius),

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

199⁽¹⁾ straipsnis. Muitinės apgaulė

1. Tas, kas iš Europos Sąjungos valstybės narės į Lietuvos Respubliką įvežė privalomus pateikti muitinei daiktus, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, ir jų nepateikė Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

199⁽²⁾ straipsnis. Neteisėtas disponavimas akcizais apmokestinamomis prekėmis

1. Tas, kas pažeisdamas nustatytą tvarką įgijo, laikė, gabenė, siuntė, naudojo ar realizavo akcizais apmokestinamas prekes, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

200 straipsnis. Neteisėtas prekių ar produkcijos neišvežimas iš Lietuvos Respublikos

1. Tas, kas neteisėtai neišvežė per Lietuvos Respublikos valstybės sieną prekių ar produkcijos, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą ir kurios pagal tranzito arba eksporto dokumentus turėjo būti išvežtos iš Lietuvos Respublikos, baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

201 straipsnis. Neteisėtas namų gamybos stiprių alkoholinių gėrimų, nedenatūruoto, denatūruoto ar techninio etilo alkoholio, jų skiedinių (mišinių) ir aparatų jiems gaminti gaminimas, laikymas, gabenimas ar realizavimas

1. Tas, kas turėdamas tikslą realizuoti neteisėtai gamino, laikė, gabenė namų gamybos stiprius alkoholinius gėrimus, nedenatūruotą, denatūruotą ar techninį etilo alkoholį, jų skiedinius (mišinius) arba juos realizavo, arba gamino, laikė, gabenė ar realizavo aparatus namų gamybos stipriems alkoholiniams gėrimams gaminti, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas turėdamas tikslą realizuoti neteisėtai pagamino, laikė, gabenė penkiasdešimt arba daugiau litrų namų gamybos stiprių alkoholinių gėrimų, nedenatūruoto, denatūruoto ar techninio etilo alkoholio, jų skiedinių (mišinių) arba juos realizavo, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
3. Tas, kas neturėdamas tikslo realizuoti neteisėtai pagamino, laikė, gabenė dešimt arba daugiau litrų namų gamybos stiprių alkoholinių gėrimų arba nedenatūruoto, denatūruoto ar techninio etilo alkoholio, jų skiedinių (mišinių), padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

202 straipsnis. Neteisėtas vertimasis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla

1. Tas, kas versliškai ar stambiu mastu ėmėsi ūkinės, komercinės, finansinės ar profesinės veiklos neturėdamas licencijos (leidimo) veiklai, kuriai ji (jis) reikalinga, ar kitokiu neteisėtu būdu, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas vertėsi uždrausta ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, baudžiamas laisvės atėmimu iki dvejų metų.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

203 straipsnis. Neteisėta juridinio asmens veikla

1. Tas, kas stambiu mastu vertėsi viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose nenumatyta veikla, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.
2. Tas, kas įsteigė ar vadovavo juridiniam asmeniui, naudojamam neteisėtai veiklai nuslėpti, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

204 straipsnis. Svetimo prekių ar paslaugų ženklo naudojimas

1. Tas, kas neturėdamas leidimo svetimu prekių ženklu pažymėjo didelį prekių kiekį ar pateikė jas realizuoti arba pasinaudojo svetimu paslaugų ženklu ir dėl to padarė didelės žalos, baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas neturėdamas leidimo svetimu prekių ženklu pažymėjo nedidelį prekių kiekį ar pateikė jas realizuoti arba pasinaudojo svetimu paslaugų ženklu ir dėl to padarė žalą, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba viešaisiais darbais, arba bauda, arba laisvės apribojimu.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

205 straipsnis. Apgaulingas pareiškimas apie juridinio asmens veiklą

1. Tas, kas juridinio asmens vardu oficialioje ataskaitoje ar paraiškoje pateikė apgaulingus duomenis apie juridinio asmens veiklą ar turtą ir šiuo pareiškimu suklaidino valstybės instituciją, tarptautinę viešąją organizaciją, kreditorių, juridinio asmens dalyvį ar kitą asmenį, kuris dėl to patyrė didelės turtinės žalos,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

206 straipsnis. Kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimas ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką

1. Tas, kas gavęs 150 MGL dydžio ar didesnės vertės kreditą, paskolą ar tikslinę paramą panaudojo juos ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas gavęs kreditą ar paskolą panaudojo jį ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką ir negrąžino jo laiku, ir dėl to kreditoriui, laiduotojui arba kitam asmeniui padarė didelės turtinės žalos,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

207 straipsnis. Kreditinis sukčiavimas

1. Tas, kas apgaule gavo kreditą, paskolą, subsidiją, laidavimo ar banko garantijos raštus arba kitus kreditinius įsipareigojimus,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

208 straipsnis. Skolininko nesąžiningumas

1. Tas, kas dėl savo sunkios ekonominės padėties ar nemokumo, kai akivaizdžiai grėsė bankrotas, neturėdamas galimybės patenkinti visų kreditorių reikalavimų patenkino tik vieno ar keleto iš jų reikalavimus arba užtikrino vieno ar kelių kreditorių reikalavimus ir dėl to padarė turtinės žalos likusiems kreditoriams,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas dėl savo sunkios ekonominės padėties ar nemokumo, kai akivaizdžiai grėsė bankrotas, paslėpė, iššvaistė, perleido, pervedė į užsienį ar nepateisinamai pigiai pardavė turtą, kuris galėjo būti pateiktas skoloms padengti, ir dėl to padarė turtinės žalos kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

209 straipsnis. Nusikalstamas bankrotas

Tas, kas sąmoningai blogai valdydamas įmonę nulėmė jos bankrotą ir dėl to padarė didelės turtinės žalos kreditoriams, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų.

210 straipsnis. Komercinis šnipinėjimas

Tas, kas neteisėtai įgijo komercine paslaptimi laikomą informaciją arba šią informaciją perdavė kitam asmeniui,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

211 straipsnis. Komercinės paslapties atskleidimas

Tas, kas atskleidė komercine paslaptimi laikomą informaciją, kuri jam buvo patikėta ar kurią jis sužinojo dėl savo tarnybos ar darbo, jeigu ši veika padarė didelės turtinės žalos nukentėjusiam asmeniui,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba viešaisiais darbais, arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

212 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Šiame skyriuje nurodyta didelė turtinė žala yra 150 MGL dydžio sumą viršijanti žala.

2. Šio skyriaus 199, 199¹, 199² ir 200 straipsniuose nurodytų daiktų (prekių) vertė apskaičiuojama pagal jų muitinę vertę, įskaitant privalomus sumokėti mokesčius.

3. Šio skyriaus 201 straipsnyje nurodyti namų gamybos stiprūs alkoholiniai gėrimai yra alkoholiniai gėrimai, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija viršija 18 procentų.

4. Šiame skyriuje nurodyti juridiniai asmenys yra bet kokie juridiniai asmenys, išskyrus valstybę, savivaldybę, valstybės ir savivaldybės instituciją ir įstaigą bei tarptautinę viešąją organizaciją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

XXXII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI FINANSŲ SISTEMAI

213 straipsnis. Netikrų pinigų ar vertybinių popierių pagaminimas, laikymas arba realizavimas

1. Tas, kas pagamino netikrus ar klastoto tikrus Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančius ar oficialiai patvirtintus, bet į apyvartą dar neišleistus pinigus arba vertybinius popierius arba įgijo, laikė ar realizavo netikrus arba suklastotus Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančius ar oficialiai patvirtintus, bet į apyvartą dar neišleistus pinigus arba vertybinius popierius, arba gamino, įgijo, laikė ar realizavo įrangą, kompiuterines programas ar specialiąsias medžiagas netikriems pinigams ar vertybiniams popieriams gaminti ar tikriems pinigams ar vertybiniams popieriams klastoti,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Tas, kas pagamino, suklastojo, įgijo, laikė arba realizavo didelį kiekį arba didelės vertės netikrų ar suklastotų Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančių ar oficialiai patvirtintų, bet į apyvartą dar neišleistų pinigų arba vertybinių popierių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

3. Tas, kas gavęs kaip tikrus realizavo nedidelį kiekį žinomai netikrų ar suklastotų Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančių pinigų ar vertybinių popierių,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

4. Tas, kas turėdamas teisę gaminti tikrus pinigus, tačiau pažeisdamas nustatytą pinigų gamybos tvarką ar sąlygas pagamino Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančius ar oficialiai pavirtintus, bet į apyvartą dar neišleistus pinigus, taip pat tas, kas laikė, įgijo ar realizavo tokius pinigus, žinodamas, kad jie pagaminti pažeidžiant nustatytą pinigų gamybos tvarką ar sąlygas,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

214 straipsnis. Netikrų mokėjimo instrumentų, skirtų atsiskaityti ne grynais pinigais, gaminimas ar neteisėtas disponavimas jais

1. Tas, kas gamino, įgijo, laikė ar realizavo netikrą ar suklastotą mokėjimo instrumentą arba jį panaudojo finansinei operacijai inicijuoti, arba gamino, įgijo, laikė ar realizavo įrangą, kompiuterines programas ar kitokias priemones, tiesiogiai skirtas ar pritaikytas netikriems mokėjimo instrumentams ar jų dalims gaminti ar tikriems mokėjimo instrumentams klastoti, arba pagrobė ar kitaip neteisėtai įgijo, laikė, realizavo ar panaudojo svetimą mokėjimo instrumentą finansinei operacijai inicijuoti,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

215 straipsnis. Neteisėto mokėjimo instrumento ar jo duomenų panaudojimas

1. Tas, kas žinomai neteisėtą mokėjimo instrumento panaudojimą pripažino teisėtu arba neteisėtai perdavė mokėjimo instrumento identifikavimo duomenis, arba neteisėtai panaudojo tikrus identifikavimo duomenis, arba panaudojo žinomai netikrus identifikavimo duomenis inicijuodamas ar nustatyta tvarka atlikdamas finansinę operaciją mokėjimo instrumentu,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

216 straipsnis. Nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas

1. Tas, kas siekdamas nuslėpti ar įteisinti savo paties ar kito asmens pinigus ar turtą, žinodamas, kad jie įgyti nusikalstamu būdu, atliko su tuo turtu ar pinigais ar jų dalimi susijusias finansines operacijas, sudarė sandorius ar naudojo juos ūkinėje, komercinėje veikloje ar melagingai nurodė, kad tai gauta iš teisėtos veiklos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

217 straipsnis. Prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija

1. Tas, kas žinodamas viešai neatskleistą informaciją apie esminius emitentui įvykius arba kitą viešai neatskleistą su emitentu ar jo vertybiniais popieriais susijusią informaciją tiesiogiai arba per vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkus sudarė sandorį dėl šio emitento vertybinių popierių arba perdavė tokią informaciją tretiesiems asmenims, arba rekomendavo ar pasiūlė tretiesiems asmenims įsigyti ar perleisti emitento, su kuriuo buvo susijusi viešai neatskleista informacija, vertybinius popierius, jeigu dėl to buvo padaryta didelės turtinės žalos, baudžiamas laisvės apribojimu arba bauda, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

218 straipsnis. Manipuliavimas vertybinių popierių kaina

1. Tas, kas siekdamas dirbtinai padidinti ar sumažinti vertybinių popierių rinkos kainą skleidė tikrovės neatitinkančią ar neišsamią informaciją apie emitentą ar jo vertybinius popierius ir dėl to padarė didelės turtinės žalos, baudžiamas laisvės apribojimu arba bauda, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

219 straipsnis. Mokesčių nesumokėjimas

1. Tas, kas pateikęs deklaraciją arba nustatyta tvarka patvirtintą ataskaitą ar kitą dokumentą laiku nesumokėjo pagal juos apskaičiuotų mokesčių po to, kai valstybės įgaliota institucija priminė apie pareigą sumokėti mokesčius, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.
2. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką nesumokėjo jam apskaičiuotų daugiau kaip 500 MGL dydžio mokesčių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki šešerių metų.
3. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką nesumokėjo jam apskaičiuotų ne daugiau kaip 10 MGL dydžio mokesčių, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu.
4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

220 straipsnis. Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas

1. Tas, kas siekdamas išvengti mokesčių įrašė į deklaraciją arba į nustatyta tvarka patvirtintą ataskaitą ar kitą dokumentą žinomai neteisingus duomenis apie asmens pajamas, pelną, turtą ar jų naudojimą ir pateikė juos valstybės įgaliotai institucijai, baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, siekdamas išvengti mokesčių, kurių suma neviršijo 10 MGL, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

221 straipsnis. Deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimas

1. Tas, kas teisės aktų nustatyta tvarka laiku nepateikė valstybės įgaliotai institucijai deklaracijos arba nustatyta tvarka patvirtintos ataskaitos ar kito dokumento apie asmens pajamas, pelną ar turtą po to, kai ši valstybės institucija raštu priminė apie pareigą juos pateikti, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.
2. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką siekdamas išvengti daugiau kaip 500 MGL dydžio mokesčių ar kitokių įmokų, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)
Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

222 straipsnis. Apgaulingas apskaitos tvarkymas

1. Tas, kas apgaulingai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą arba paslėpė, sunaikino ar sugadino apskaitos dokumentus, jeigu dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

223 straipsnis. Aplaidus apskaitos tvarkymas

1. Tas, kas privalėjo tvarkyti, bet netvarkė teisės aktų reikalaujamos buhalterinės apskaitos arba aplaidžiai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą, arba įstatymų nustatytą laiką nesaugojo buhalterinės apskaitos dokumentų, jeigu dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros,
baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

224 straipsnis. Netikrų ar suklastotų pašto ženklų, važiavimo ar kitokių bilietų, banderolių ar kitų oficialių žymėjimo ženklų pagaminimas, laikymas ar realizavimas

1. Tas, kas pagamino, laikė ar realizavo netikrus ar suklastotus pašto ženklus, važiavimo ar kitokius bilietus, banderoles ar kitus oficialius žymėjimo ženklus,
baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas pagamino, laikė ar realizavo didelį kiekį ar didelės vertės netikrų ar suklastotų pašto ženklų, važiavimo ar kitokių bilietų, banderolių ar kitų oficialių žymėjimo ženklų,
baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų.

XXXIII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI VALSTYBĖS TARNYBAI IR VIEŠIESIEMS INTERESAMS

225 straipsnis. Kyšininkavimas

1. Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, savo ar kitų naudai tiesiogiai ar netiesiogiai priėmęs, pažadėjęs ar susitaręs priimti kyšį, reikalavęs ar provokavęs jį duoti už teisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus,
baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, savo ar kitų naudai tiesiogiai ar netiesiogiai priėmęs, pažadėjęs ar susitaręs priimti kyšį, reikalavęs ar provokavęs jį duoti už neteisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus,
baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
3. Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, savo ar kitų naudai tiesiogiai ar netiesiogiai priėmęs, pažadėjęs ar susitaręs priimti didesnės negu 250 MGL vertės kyšį, reikalavęs ar provokavęs jį duoti už teisėtą ar neteisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.
4. Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, savo ar kitų naudai tiesiogiai ar netiesiogiai priėmęs, pažadėjęs ar susitaręs priimti mažesnės negu 1 MGL vertės kyšį, reikalavęs

ar provokavęs jį duoti už teisėtą ar neteisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

226 straipsnis. Tarpininko kyšininkavimas

1. Tas, kas pasinaudodamas savo visuomenine padėtimi, tarnyba, įgaliojimais, giminyste, pažintimis ar kita tikėtina įtaka valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai, tarptautinei viešajai organizacijai, jų tarnautojui ar jam prilygintam asmeniui už kyšį pažadėjo paveikti atitinkamą instituciją, įstaigą ar organizaciją, valstybės tarnautoją ar jam prilygintą asmenį, kad jie atitinkamai teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką už nedidelės vertės kyšį, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas bauda arba areštu.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

227 straipsnis. Papirkimas

1. Tas, kas tiesiogiai arba netiesiogiai pasiūlė, pažadėjo duoti arba davė kyšį valstybės tarnautojui ar jam prilygintam asmeniui už pageidaujamą teisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus, arba tarpininkui siekdamas tų pačių rezultatų,

baudžiamas laisvės apribojimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus, siūlydamas, pažadėdamas duoti arba duodamas didesnės negu 250 MGL vertės kyšį arba tokius veiksmus padarė siekdamas neteisėtos paperkamo valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veikos vykdant įgaliojimus,

baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Tas, kas atliko šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus, pasiūlydamas, pažadėdamas arba duodamas mažesnės negu 1 MGL vertės kyšį, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas laisvės apribojimu arba bauda, arba areštu.

4. Asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės už papirkimą, jeigu kyšio iš jo buvo reikalaujama, provokuojama jį duoti ir jis, pasiūlęs, pažadėjęs ar davęs kyšį, nedelsdamas apie tai pranešė teisėsaugos institucijai arba kyšį jis pasiūlė, pažadėjo ar davė su teisėsaugos institucijos žinia.

5. Už šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

228 straipsnis. Piktnaudžiavimas

1. Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, piktnaudžiuodamas tarnybine padėtimi arba viršijęs įgaliojimus, jeigu dėl to didelės žalos patyrė valstybė, tarptautinė viešoji organizacija, juridinis ar fizinis asmuo,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką siekdamas turtinės ar kitokios asmeninės naudos, jeigu nebuvo kyšininkavimo požymių,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

228⁽¹⁾ straipsnis. Neteisėtas teisių į daiktą įregistravimas

Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, kuris atlikdamas registratoriaus funkcijas viešame registre neteisėtai įregistravo teises į daiktą,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

229 straipsnis. Tarnybos pareigų neatlikimas⁽

Valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo, dėl neatsargumo neatlikęs savo pareigų ar jas netinkamai atlikęs, jeigu dėl to valstybė, juridinis ar fizinis asmuo patyrė didelės žalos,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

230 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Šiame skyriuje nurodyti valstybės tarnautojai yra asmenys, dirbantys valstybės tarnyboje, – valstybės politikai, viešojo administravimo valstybės tarnautojai pagal Valstybės tarnybos įstatymą bei kiti asmenys, kurie dirbdami valstybės ar savivaldybių institucijose ar įstaigose, teisminėse, teisėsaugos, valstybės kontrolės bei priežiūros ir joms prilygintose institucijose atlieka valdžios atstovo funkcijas arba turi administracinius įgaliojimus, taip pat oficialūs kandidatai į tokias pareigas.

2. Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo, turintis atitinkamus įgaliojimus užsienio valstybės institucijoje, tarptautinėje viešojoje organizacijoje ar tarptautinėse teisminėse institucijose, taip pat oficialūs kandidatai į tokias pareigas.

3. Be to, valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo, kuris dirba bet kokioje valstybinėje, nevalstybinėje ar privačioje įstaigoje, įmonėje ar organizacijoje ar verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus arba turi teisę veikti šios įstaigos, įmonės ar organizacijos vardu, ar teikia viešąsias paslaugas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XXXIV SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI TEISINGUMUI

231 straipsnis. Trukdymas teisėjo, prokuroro, ikiteisminio tyrimo pareigūno, advokato ar teismo antstolio veiklai

1. Tas, kas bet koku būdu trukdė teisėjui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo pareigūnui, advokatui ar Tarptautinio baudžiamojo teismo pareigūnui atlikti su baudžiamosios, civilinės arba administracinės bylos tyrimu ar nagrinėjimu susijusias pareigas arba trukdė antstoliui vykdyti teismo sprendimą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką panaudodamas smurtą ar kitokią prievartą,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

232 straipsnis. Nepagarba teismui

Tas, kas viešai veiksmu, žodžiu ar raštu užgauliai pažemino teisingumą vykdančius teismą ar teisėją dėl jų veiklos,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

233 straipsnis. Poveikis liudytojui, nukentėjusiam asmeniui, ekspertui, specialistui ar vertėjui

1. Tas, kas bet koku būdu siekė paveikti liudytoją, nukentėjusį asmenį, ekspertą, specialistą ar vertėją, kad šie ikiteisminio tyrimo metu, teisme ar Tarptautiniame baudžiamajame teisme duotų melagingus parodymus, išvadas, paaiškinimus ar neteisingai išverstų, arba trukdė jiems pagal šaukimą atvykti pas ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą, į teismą ar į Tarptautinį baudžiamąjį teismą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas bet koku būdu siekė paveikti liudytoją, ekspertą, specialistą ar vertėją, kad šie apkaltos proceso metu Seimo specialiajai tyrimo komisijai ar Seimui duotų melagingus parodymus, išvadas, paaiškinimus ar neteisingai išverstų, arba trukdė jiems pagal šaukimą atvykti į Seimo specialiąją tyrimo komisiją ar Seimą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas, panaudodamas smurtą ar kitokią prievartą,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2093](#), 2004-03-30, Žin., 2004, Nr. 54-1835 (2004-04-15)

234 straipsnis. Poveikis nukentėjusiam asmeniui, kad šis susitaikytų su kaltininku

Tas, kas siekė paveikti nukentėjusį asmenį, valstybės ar juridinio asmens atstovą, kad šie susitaikytų su kaltininku, jeigu tai padaryta panaudojant smurtą ar kitokią prievartą,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

235 straipsnis. Melagingi parodymai, išvados ir vertimas

1. Tas, kas ikiteisminio tyrimo metu, teisme ar Tarptautiniame baudžiamajame teisme būdamas liudytoju ar nukentėjusiu asmeniu davė melagingus parodymus, būdamas ekspertu ar specialistu pateikė melagingą išvadą ar paaiškinimą arba būdamas vertėju melagingai ar žinomai neteisingai išvertė,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas apkaltos proceso metu Seimo specialiajai tyrimo komisijai ar Seimui būdamas liudytoju davė melagingus parodymus, būdamas ekspertu ar specialistu pateikė melagingą išvadą ar paaiškinimą arba būdamas vertėju melagingai ar žinomai neteisingai išvertė,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, kaltindamas asmenį, neva šis padarė sunkų ar labai sunkų nusikaltimą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

4. Nukentėjęs asmuo ar liudytojas neatsako už melagingų parodymų davimą, jeigu pagal įstatymus turėjo teisę atsisakyti duoti parodymus, tačiau prieš apklausą nebuvo su šia teise supažindintas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2093](#), 2004-03-30, Žin., 2004, Nr. 54-1835 (2004-04-15)

236 straipsnis. Melagingas įskundimas ar pranešimas apie nebūtą nusikaltimą

1. Tas, kas melagingai įskundė įstaigai ar pareigūnui, turinčiam teisę pradėti baudžiamąjį persekiojimą, nekaltą asmenį kaip padariusį nusikalstamą veiką, jeigu dėl to šis asmuo pradėtas persekioti, arba pranešė apie žinomai nebūtą nusikaltimą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus ir suklastojo įrodymus asmens baudžiamajam persekiojimui pradėti,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

237 straipsnis. Nusikaltimo ar nusikaltimą padariusio asmens slėpimas

1. Tas, kas iš anksto nepažadėjęs paslėpė, sunaikino ar sugadino kito asmens padaryto sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo pėdsakus, įrankius ar priemones, nusikalstamu būdu įgytus daiktus, kitus su slėpiamu nusikaltimu susijusius dalykus, turinčius įrodomosios reikšmės, arba slėpė nusikaltimą padariusį asmenį,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas neatsako nusikaltimą padariusio asmens artimieji giminaičiai ir šeimos nariai.

238 straipsnis. Nepranešimas apie nusikaltimą

1. Tas, kas be svarbios priežasties nepranešė teisėsaugos įstaigai arba teismui apie jam žinomą daromą ar padarytą labai sunkų nusikaltimą,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Už nepranešimą apie nusikaltimą neatsako tą nusikaltimą padariusio asmens artimieji giminaičiai ir šeimos nariai.

239 straipsnis. Laisvės atėmimo įstaigos darbo dezorganizavimas

1. Tas, kas būdamas sulaikytas, suimtas ar atlikdamas arešto, laisvės atėmimo ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terorizavo kitą laisvės atėmimo vietoje laikomą asmenį ar asmenis,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2. Tas, kas būdamas sulaikytas, suimtas ar atlikdamas arešto, laisvės atėmimo ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę organizavo kitų laisvės atėmimo vietoje laikomų asmenų riaušes, jeigu jų metu buvo sunkiai sužalotas ar žuvo žmogus arba buvo padaryta didelės turtinės žalos, arba atsirado kitokių sunkių padarinių, taip pat tas, kas aktyviai dalyvavo tokiose riaušėse,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki penkiolikos metų.

240 straipsnis. Kalinio išlaisvinimas

Tas, kas panaudodamas smurtą prieš sargybą arba piktnaudžiaudamas pasitikėjimu, arba apgaule išlaisvino sulaikytą, suimtą ar atliekantį arešto ar laisvės atėmimo, ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę asmenį,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

241 straipsnis. Kalinio pabėgimas

1. Tas, kas būdamas sulaikytas, suimtas ar atlikdamas arešto, laisvės atėmimo ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pabėgo iš jo laikymo vietos,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus pavartodamas smurtą prieš sargybą ar kitus asmenis arba padarydamas didelės turtinės žalos jo laikymo įstaigai,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

242 straipsnis. Vengimas atlikti arešto, laisvės atėmimo bausmę arba sugrįžti į kardomojo kalnimo vietą

Tas, kas būdamas nuteistas arešto ar laisvės atėmimo bausme, tačiau dar nesuimtas vengė atlikti paskirtą bausmę arba būdamas laikinai išleistas iš areštinės ar įkalnimo arba kardomojo kalnimo vietos be svarbios priežasties nustatytu laiku negrįžo,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

243 straipsnis. Vengimas atlikti su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes arba baudžiamojo poveikio priemones

Tas, kas vengė atlikti teismo paskirtą su laisvės atėmimu nesusijusią bausmę arba baudžiamojo poveikio priemonę (išskyrus turto konfiskavimą), padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas bauda arba areštu.

244 straipsnis. Juridiniams asmeniui paskirtos bausmės nevykdymas

Juridinio asmens darbuotojas, atsakingas už šiam juridiniams asmeniui paskirtos bausmės vykdymą, jos nevykdęs, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.

245 straipsnis. Teismo sprendimo, nesusijusio su bausme, nevykdymas

Tas, kas nevykdė teismo sprendimo, nesusijusio su bausmėmis, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

246 straipsnis. Aprašyto ar areštuoto turto arba turto, kuriam nustatytas laikinas nuosavybės teisės apribojimas, perleidimas, paslėpimas, sunaikinimas ar sugadinimas

1. Tas, kas paslėpė, sunaikino ar sugadino aprašytą, areštuotą ir jam patikėtą turtą arba turtą, kuriam nustatytas laikinas nuosavybės teisės apribojimas, arba šį turtą neteisėtai perleido kitam asmeniui,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas paslėpė, sunaikino ar sugadino aprašytą, areštuotą ir jam patikėtą didelės vertės turtą arba didelės vertės turtą, kuriam nustatytas laikinas nuosavybės teisės apribojimas, arba šį turtą neteisėtai perleido kitam asmeniui,

baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

247 straipsnis. Ikiteisminio tyrimo duomenų atskleidimas be leidimo

Tas, kas iki bylos nagrinėjimo teisiamajame posėdyje be šią bylą tiriančio teisėjo, prokuroro, ikiteisminio tyrimo pareigūno leidimo atskleidė ikiteisminio tyrimo duomenis, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

248 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Artimieji giminaičiai yra tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai, seserys, seneliai ir vaikaičiai.

2. Nusikaltimą padariusio asmens šeimos nariai yra kartu su juo gyvenantys tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai, seserys ir jų sutuoktiniai, taip pat nusikaltimą padariusio asmens sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo nusikaltimą padaręs asmuo bendrai gyvena neįregistravęs santuokos (partnerystė), sutuoktinio tėvai.

3. Teisėsaugos institucijos yra policija, kitos ikiteisminio tyrimo ir prokuratūros įstaigos, taip pat operatyvinės veiklos subjektai.

4. Šiame skyriuje numatytas turtas yra didelės vertės, kai jo vertė viršija 250 MGL dydžio sumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

XXXV SKYRIUS NUSIKALTIMAI VISUOMENĖS SAUGUMUI

249 straipsnis. Nusikalstamas susivienijimas

1. Tas, kas dalyvavo nusikalstamo susivienijimo veikloje, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki penkiolikos metų.

2. Tas, kas dalyvavo šaunamaisiais ginklais, sprogmenimis ar sprogstamosiomis medžiagomis ginkluoto nusikalstamo susivienijimo veikloje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo šešerių iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

3. Tas, kas organizavo šio straipsnio 1 ar 2 dalyje numatytus nusikalstamus susivienijimus arba jiems vadovavo,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)
Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)
Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

250 straipsnis. Teroro aktas

1. Tas, kas žmonių gyvenamojoje, darbo, susibūrimo ar viešojoje vietoje padėjo sprogmenų siekdamas sukelti sprogimą, sprogdino arba padegė, baudžiamas laisvės atėmimu iki dešimties metų.
2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus, jeigu tai sutrikdė nukentėjusiojo sveikatą arba dėl to buvo sunaikinta ar sugadinta transporto priemonė arba statinys ar statinyje buvusi įranga, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.
3. Tas, kas sprogdino, padegė arba kitaip sunaikino ar sugadino pastatą ar įrenginį, jeigu tai sukėlė pavojų daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, arba paskleidė radioaktyvias, biologines ar chemines kenksmingas medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.
4. Tas, kas padarė šio straipsnio 3 dalyje numatytus veiksmus, jeigu tai buvo nukreipta prieš strateginės reikšmės objektą arba dėl to atsirado sunkių padarinių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.
5. Tas, kas kūrė bendrininkų arba organizuotą grupę šiame straipsnyje numatytiems veiksmams atlikti arba dalyvavo jos veikloje, taip pat finansavo arba teikė materialinę ar kitokią paramą tokiai grupei, baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki dešimties metų.
6. Tas, kas kūrė teroristinę grupę, kurios tikslas – šiame straipsnyje numatytais veiksmais bauginti žmones arba neteisėtai reikalauti iš valstybės, jos institucijos ar tarptautinės organizacijos atlikti tam tikrus veiksmus arba susilaikyti nuo jų, arba dalyvavo jos veikloje, taip pat finansavo arba teikė materialinę ar kitokią paramą tokiai grupei, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų.
7. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

250⁽¹⁾ straipsnis. Terorizmo kurstymas

1. Tas, kas viešais pareiškimais žodžiu, raštu ar panaudodamas visuomenės informavimo priemonę skatino ar kurstė teroro aktą ar kitus su terorizmu susijusius nusikaltimus arba niekino teroro aukas, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2570](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6318 (2004-11-26)

251 straipsnis. Orlaivio, laivo arba stacionarios platformos kontinentiniame šelfe užgrobimas

1. Tas, kas užgrobė orlaivį, laivą arba stacionarią platformą kontinentiniame šelfe, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
2. Tas, kas panaudodamas fizinį smurtą ar grasindamas smurtu užgrobė orlaivį, laivą arba stacionarią platformą kontinentiniame šelfe, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki aštuonerių metų.
3. Tas, kas panaudodamas šaunamąjį ginklą, sprogmenį ar kitą orlaivio arba laivo įgulos ar keleivių arba stacionarioje platformoje kontinentiniame šelfe esančių asmenų gyvybei ar sveikatai pavojingą priemonę užgrobė orlaivį, laivą arba stacionarią platformą kontinentiniame šelfe, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki dešimties metų.
4. Tas, kas užgrobė orlaivį, laivą arba stacionarią platformą kontinentiniame šelfe, jeigu dėl to įvyko incidentas, avarija ar atsirado kitų labai sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

252 straipsnis. Žmogaus pagrobimas įkaitu

1. Tas, kas pagrobė ar laikė pagrobtą žmogų ir už paleidimą reikalavo iš tarptautinės viešosios organizacijos, valstybės ar jos institucijos atlikti bet kokią veiksmą ar susilaikyti nuo veiksmų, taip pat tas, kas grasino tuoj pat nužudysiąs pagrobtą žmogų, reikalaujamas sudaryti sąlygas išvengti sulaikymo,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu pagrobė ar laikė pagrobtus du ar daugiau žmonių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

XXXVI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI, SUSIJĘ SU DISPONAVIMU GINKLAIS, ŠAUDMENIMIS, SPROGMENIMIS, SPROGSTAMOSIOMIS AR RADIOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ARBA KARINE ĮRANGA

Skyriaus pavadinimas keistas:

Nr. [IX-2512](#), 2004-10-28, *Žin.*, 2004, Nr. 166-6061 (2004-11-16)

253 straipsnis. Neteisėtas disponavimas šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis ar sprogstamosiomis medžiagomis

1. Tas, kas neturėdamas leidimo gamino, įgijo, laikė, nešiojo, gabeno ar realizavo šaunamąjį ginklą, šaudmenis, sprogmenis ar sprogstamąsias medžiagas,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Tas, kas neturėdamas leidimo pagamino, įgijo, laikė, nešiojo, gabeno ar realizavo ne mažiau kaip tris šaunamuosius ginklus, didelės sprogstamosios galios arba didelį kiekį šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki aštuonerių metų.

253⁽¹⁾ straipsnis. Neteisėtas tarpininkavimas dėl karinės įrangos perdavimo

1. Tas, kas neturėdamas leidimo tarpininkavo dėl karinės įrangos perdavimo į kitą, ne Europos Sąjungos, valstybę,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2512](#), 2004-10-28, *Žin.*, 2004, Nr. 166-6061 (2004-11-16)

254 straipsnis. Šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų pagrobimas

1. Tas, kas pagrobė šaunamąjį ginklą, šaudmenis, sprogmenis ar sprogstamąsias medžiagas,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.

2. Tas, kas panaudojęs fizinį ar psichinį smurtą pagrobė šaunamąjį ginklą, šaudmenis, sprogmenis ar sprogstamąsias medžiagas arba bet koku būdu pagrobė daugiau kaip du šaunamuosius ginklus, didelės sprogstamosios galios arba didelį kiekį šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo šešerių iki dešimties metų.

255 straipsnis. Šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų laikymo taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė teisėtai turimo šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų laikymo taisykles ir dėl to sudarė sąlygas kitam asmeniui neteisėtai jais pasinaudoti, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas bauda arba areštu, arba teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimu.

2. Asmuo pagal šį straipsnį atsako tik tais atvejais, kai numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

[Pakeistas straipsnio pavadinimas nuo 2005-06-30]

256 straipsnis. Neteisėtas disponavimas radioaktyviosiomis medžiagomis

1. Tas, kas pagrobė ar kitaip neteisėtai įgijo, gamino, gabenio, laikė, panaudojo ar suardė bet kokio pavidalo ir bet kokios fizinės būsenos jonizuojančios spinduliuotės šaltinius, radioaktyviasias ar branduolines medžiagas,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytas veikas, jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

257 straipsnis. Teisėto disponavimo radioaktyviosiomis medžiagomis taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė bet kokio pavidalo ir bet kokios fizinės būsenos jonizuojančios spinduliuotės šaltinių, radioaktyviųjų ar branduolinių medžiagų laikymo, naudojimo, gabenimo taisykles, jeigu dėl to galėjo atsirasti sunkių padarinių,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

3. Šiame straipsnyje numatyta veika pripažįstama nusikalstama ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

258 straipsnis. Neteisėtas disponavimas nešaunamuoju ginklu

1. Tas, kas neteisėtai gamino turėdamas tikslą realizuoti arba realizavo nešaunamąjį ginklą ar kitokį žmonėms žaloti pritaikytą įtaisą,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas neteisėtai įgijo ar nešiojo nešaunamąjį ginklą ar kitokį žmonėms žaloti pritaikytą daiktą, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas bauda arba areštu.

XXXVII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI, SUSIJĘ SU DISPONAVIMU NARKOTINĖMIS AR PSICHOTROPINĖMIS, NUODINGOSIOMIS AR STIPRIAI VEIKIANČIOMIS MEDŽIAGOMIS

259 straipsnis. Neteisėtas disponavimas narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis be tikslo jas platinti

1. Tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabenė ar siuntė narkotines ar psichotropines medžiagas neturėdamas tikslo jas parduoti ar kitaip platinti, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabenė ar siuntė nedidelį kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų neturėdamas tikslo jų parduoti ar kitaip platinti, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba bauda, arba areštu.
3. Asmuo, kuris savo noru kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigą dėl medicinos pagalbos ar kreipėsi į valstybės instituciją norėdamas atiduoti neteisėtai pasigamintas, įgytas, laikytas be tikslo platinti narkotines ar psichotropines medžiagas, atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės už vartotų ar atiduotų narkotinių ar psichotropinių medžiagų gaminimą, įgijimą ir laikymą.

260 straipsnis. Neteisėtas disponavimas narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis turint tikslą jas platinti arba neteisėtas disponavimas labai dideliu narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekiu

1. Tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabenė ar siuntė narkotines ar psichotropines medžiagas turėdamas tikslą jas parduoti ar kitaip platinti arba pardavė ar kitaip platino narkotines ar psichotropines medžiagas, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.
2. Tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabenė ar siuntė didelį kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų turėdamas tikslą jas parduoti ar kitaip platinti arba pardavė ar kitaip platino didelį kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų, baudžiamas laisvės atėmimu nuo aštuonerių iki dešimties metų.
3. Tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabenė, siuntė, pardavė ar kitaip platino labai didelį kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki penkiolikos metų.
4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, Žin., 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

261 straipsnis. Narkotinių ar psichotropinių medžiagų platinimas nepilnamečiams

Tas, kas platino narkotines ar psichotropines medžiagas nepilnamečiams, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.

262 straipsnis. Įrenginių narkotinėms ar psichotropinėms medžiagoms gaminti gaminimas arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų gamybos technologijų ar instrukcijų rengimas

Tas, kas neteisėtai gamino, laikė, gabenė ar realizavo aparatus ar kitus įrenginius narkotinėms ar psichotropinėms medžiagoms gaminti arba neteisėtai rengė ar platino narkotinių ar psichotropinių medžiagų gamybos technologijas ar instrukcijas, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

263 straipsnis. Narkotinių ar psichotropinių medžiagų vagystė, prievartavimas arba kitoks neteisėtas užvaldymas

1. Tas, kas pavogė, užvaldė apgaule (sukčiavimas) arba pasisavino jam patikėtas ar jo žinioje buvusias narkotines ar psichotropines medžiagas, baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
2. Tas, kas prievartavo arba pagrobė narkotines ar psichotropines medžiagas panaudodamas fizinį ar psichinį smurtą, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

3. Tas, kas šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytais veiksmais užvaldė didelį kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų arba narkotines ar psichotropines medžiagas užvaldė dalyvaudamas organizuotoje grupėje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

264 straipsnis. Lenkimas vartoti narkotines ar psichotropines medžiagas

1. Tas, kas padėjo asmeniui įsigyti, vertė, lenkė ar kitaip jį pratino ne gydymo tikslais vartoti narkotines ar psichotropines medžiagas,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Tas, kas padėjo nepilnamečiui įsigyti, vertė, lenkė ar kitaip jį pratino ne gydymo tikslais vartoti narkotines ar psichotropines medžiagas,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

265 straipsnis. Neteisėtas aguonų ar kanapių auginimas

1. Tas, kas pažeisdamas nustatytą tvarką augino didelį kiekį aguonų, kanapių ar kitų į narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašą įtrauktų augalų,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

266 straipsnis. Neteisėtas disponavimas pirmos kategorijos narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais)

1. Tas, kas neteisėtai gamino, įgijo, laikė, gabeno, siuntė arba pardavė ar kitaip realizavo pirmos kategorijos narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakus (prekursorius),

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

267 straipsnis. Neteisėtas disponavimas stipriai veikiančiomis ar nuodingosiomis medžiagomis

1. Tas, kas neteisėtai gamino, įgijo, laikė, gabeno, realizavo stipriai veikiančias ar nuodingąsias medžiagas,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas neteisėtai gamino, įgijo, laikė, gabeno ar realizavo nuodingąsias chemines medžiagas, kurios naudojamos kaip cheminis ginklas, chemines medžiagas ar jų pirmtakus cheminio ginklo gamybai ar kitiems Cheminio ginklo uždraudimo įstatymo draudžiamais tikslams,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

267⁽¹⁾ straipsnis. Biologinio ginklo kūrimas ar neteisėtas disponavimas juo

1. Tas, kas neteisėtai kūrė, gamino, įgijo, laikė, gabeno, pardavė ar kitaip perleido biologinį ginklą arba jo gamybai naudojamus mikroorganizmus ar kitas biologines medžiagas, ar toksinus,

baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

268 straipsnis. Teisėto disponavimo narkotinėmis, psichotropinėmis, stipriai veikiančiomis ar nuodingosiomis medžiagomis taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė narkotinių, psichotropinių, stipriai veikiančių ar nuodingųjų medžiagų gaminimo, laikymo, apskaitos, išdavimo, gabenimo ar siuntimo taisykles, jeigu dėl to tos medžiagos buvo pagrobtos arba kitaip tapo nelegalios apyvartos dalyku,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

3. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

269 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Šiame skyriuje nurodytos narkotinės ir psichotropinės medžiagos yra medžiagos, įtrauktos į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus.

2. Kokį narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekį laikyti nedideliu, kokį dideliu ir labai dideliu, nustatoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintomis rekomendacijomis.

**XXXVIII SKYRIUS
NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI APLINKAI
IR ŽMONIŲ SVEIKATAI**

270 straipsnis. Aplinkos apsaugos arba gamtos išteklių naudojimo taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė teisės aktų nustatytas aplinkos apsaugos arba gamtos išteklių naudojimo taisykles, jeigu tai sukėlė pavojų daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai arba dėl to galėjo būti padaryta didelės žalos gyvūnijai, augmenijai ar atsirasti kitų sunkių padarinių aplinkai,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje nurodytą veiką, jeigu dėl to buvo padaryta didelės žalos gyvūnijai, augmenijai ar atsirado kitų sunkių padarinių aplinkai,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

3. Tas, kas pažeidė teisės aktų nustatytas aplinkos apsaugos arba gamtos išteklių naudojimo taisykles, jeigu dėl to buvo padaryta nedidelės žalos gyvūnijai, augmenijai ar atsirado kitų nesunkių padarinių aplinkai, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

5. Šiame straipsnyje numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

270⁽¹⁾ straipsnis. Neteisėta prekyba ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis

1. Tas, kas neteisėtai pardavė ar kitaip realizavo ozono sluoksnį ardančias medžiagas, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

271 straipsnis. Saugomų teritorijų ar saugomų gamtos objektų sunaikinimas ar suniokojimas

1. Tas, kas sunaikino ar suniokojo valstybinį parką, rezervatą, draustinį, kraštovaizdžio ar kitą valstybės saugomą gamtinę teritoriją ar gamtos objektą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

272 straipsnis. Neteisėtas medžiojimas ar žvejojimas arba kitoks laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas

1. Tas, kas medžiojo ar žvejojo uždraustu laiku, uždraustose vietose ar draudžiamais būdais, įrankiais, priemonėmis arba kitaip neteisėtai naudojo ar naikino laukinės gyvūnijos išteklius ir padarė didelės žalos gyvūnijai,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas neteisėtai naikino, žalojo, gaudė ar kitaip įgijo, laikė, gabeno ar realizavo į ypač saugomų rūšių sąrašą įrašytus laukinius gyvūnus,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Tas, kas neteisėtai naikino, žalojo, gaudė ar kitaip įgijo, laikė, gabeno ar realizavo į Lietuvos raudonąją knygą įrašytus ar pagal tarptautinius susitarimus saugomus laukinius gyvūnus ir padarė didelės žalos gyvūnijai,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

4. Tas, kas neteisėtai gamino, įsigijo, laikė, gabeno ar realizavo elektros ar ultragarso žvejybos prietaisus, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

6. Šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.“

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

273 straipsnis. Neteisėtas miško kirtimas ar pelkių naikinimas

1. Tas, kas neturėdamas leidimo iškirto ar kitaip išnaikino didesnę negu vieno hektaro savo miško plotą arba nusiausino pelkę,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

274 straipsnis. Neteisėtas saugomų laukinių augalų, grybų ar jų dalių rinkimas, naikinimas, realizavimas ar kitoks disponavimas jais

1. Tas, kas neteisėtai paėmė iš natūralios aplinkos ar kitaip rinko arba įgijo, naikino, žalojo, laikė, perdirbo, gabeno ar realizavo į Lietuvos raudonąją knygą įrašytus ar pagal tarptautinius susitarimus saugomus laukinius augalus, grybus ar jų dalis ir padarė didelės žalos jų populiacijai,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas neteisėtai paėmė iš natūralios aplinkos ar kitaip rinko arba įgijo, naikino, žalojo, laikė, perdirbo, gabeno ar realizavo į ypač saugomų rūšių sąrašą įrašytus laukinius augalus, grybus ar jų dalis, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

4. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta veika yra nusikalstama ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

275 straipsnis. Neteisėta farmacinė veikla

1. Tas, kas neturėdamas leidimo pagamino vaistų ar vaistinių medžiagų ketindamas juos realizuoti, jeigu jų vartojimas galėjo sukelti pavojų žmogaus sveikatai ar gyvybei, taip pat tas, kas šiuos farmacijos produktus realizavo,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas neturėdamas leidimo pagamino vaistų ar vaistinių medžiagų ketindamas juos realizuoti, taip pat tas, kas šiuos farmacijos produktus realizavo, jeigu dėl jų vartojimo mirė žmogus arba buvo sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Šio straipsnio 1 dalyje numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

4. Asmuo atsako pagal šio straipsnio 2 dalį tik tais atvejais, kai joje numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

276 straipsnis. Kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei produktų gamyba arba prekyba jais

1. Tas, kas turėdamas tikslą realizuoti pagamino maisto produktų iš akivaizdžiai netinkamos, kenksmingos žmogaus sveikatai ar gyvybei medžiagos arba su kenksmingais priedais, taip pat tas, kas tokius produktus pardavė ar kitaip realizavo,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas turėdamas tikslą realizuoti pagamino maisto produktų iš akivaizdžiai netinkamos, kenksmingos žmogaus sveikatai ar gyvybei medžiagos arba su kenksmingais priedais, taip pat tas, kas tokius produktus pardavė ar kitaip realizavo, jeigu dėl jų vartojimo mirė žmogus arba buvo sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta veika yra nusikalstama ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

4. Asmuo atsako pagal šio straipsnio 2 dalį tik tais atvejais, kai joje numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

277 straipsnis. Kovos su epidemijomis ar užkrečiamosiomis ligomis taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas pažeidė teisės aktų dėl sveikatos apsaugos reikalavimus ar užkrečiamųjų ligų profilaktikos kontrolės taisykles, jeigu dėl to išplito susirgimas ar kilo epidemija,

baudžiamas bauda arba areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas būdamas medicinos įstaigos informuotas apie savo ligą ir įspėtas dėl apsaugos priemonių, kurių jis privalo laikytis bendraudamas su žmonėmis, sukėlė pavojų kitam asmeniui užsikrėsti pavojinga infekcine liga, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

3. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos yra padarytos dėl neatsargumo.

4. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

XXXIX SKYRIUS NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI TRANSPORTO EISMO SAUGUMUI

278 straipsnis. Transporto priemonių ar kelių, juose esančių įrenginių netinkama priežiūra ar remontas

1. Tas, kas netinkamai atliko geležinkelio, vandens arba oro transporto priemonių ar kelių, keliuose esančių signalizacijos ar ryšių įrenginių, dujotiekio, naftotiekio, elektros ar ryšių linijų priežiūrą ar remontą, jeigu dėl to buvo sunkiai sužalotas žmogus arba padaryta didelės turtinės žalos,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to žuvo žmogus arba buvo sunkiai sužaloti žmonės, arba padaryta labai didelės turtinės žalos,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki aštuonerių metų.

3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to sunkių padarinių nebuvo, bet jos realiai grėsė, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu.

4. Asmuo atsako pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis tik tais atvejais, kai jose numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

5. Šio straipsnio 3 dalyje numatyta veika yra nusikalstama ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

279 straipsnis. Tarptautinių skrydžių taisyklių pažeidimas

Orlaivio ar kito skraidymo įrenginio ekipažo narys, pažeidęs tarptautinių skrydžių taisykles įskrisdamas į Lietuvos Respubliką arba išskrisdamas iš Lietuvos Respublikos,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

280 straipsnis. Transporto priemonių ar kelių, juose esančių įrenginių sugadinimas

1. Tas, kas išardė ar sugadino transporto priemonę ar kelią, dujotiekį, naftotiekį, elektros ar ryšių liniją, juose esantį įrenginį, ryšių ar signalizacijos priemonę, jeigu tai grėsė sunkiais padariniais,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, jeigu dėl to žuvo ar buvo sunkiai sužalotas žmogus arba padaryta didelės turtinės žalos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki dešimties metų.

3. Šiame straipsnyje numatytos veikos yra nusikalstamos ir tais atvejais, kai jos padarytos dėl neatsargumo.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

281 straipsnis. Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas vairavo kelių transporto priemonę būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų ir pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata arba nukentėjusiam asmeniui padaryta didelės turtinės žalos,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio buvo sunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

4. Tas, kas padarė šio straipsnio 3 dalyje numatytą veiką būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešių metų.

5. Tas, kas vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė kelių eismo saugumo ar transporto priemonės eksploatavimo taisykles, jeigu dėl to įvyko eismo įvykis, dėl kurio žuvo žmogus,

baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

6. Tas, kas padarė šio straipsnio 5 dalyje numatytą veiką būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dešimties metų.

7. Asmuo atsako pagal šio straipsnio 1–6 dalis tik tais atvejais, kai jose numatytos veikos yra padarytos dėl neatsargumo.

8. Laikoma, kad asmuo yra apsvaigęs nuo alkoholio, kai jo kraujyje yra 0,4 promilės ir daugiau alkoholio.

9. Šiame straipsnyje nurodytos kelių transporto priemonės yra visų rūšių automobiliai, traktoriai, kitos savaeigės mašinos, troleibusai, motociklai ir kitos mechaninės transporto priemonės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

282 straipsnis. Transporto eismo tvarkos ar saugumo taisyklių pažeidimas

1. Tas, kas nevairuodamas transporto priemonės pažeidė transporto eismo tvarkos ar saugumo taisykles, jeigu dėl to žuvo žmogus arba buvo sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

XL SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI VIEŠAJAI TVARKAI

283 straipsnis. Riaušės

1. Tas, kas organizavo ar išprovokavo žmonių sambūrį viešai smurtauti, niokoti turtą ar kitaip šiurkščiai pažeisti viešąją tvarką, taip pat tas, kas riaušių metu smurtavo, niokojo turtą ar kitaip šiurkščiai pažeidė viešąją tvarką,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Tas, kas atlikdamas šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus panaudojo šaunamąjį ginklą ar sprogmenis arba pasipriešino policininkui ar kitam viešojo administravimo funkcijas atliekančiam asmeniui,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

284 straipsnis. Viešosios tvarkos pažeidimas

1. Tas, kas viešoje vietoje įžūliais veiksmais, grasinimais, patyčiomis arba vandališkais veiksmais demonstravo nepagarbą aplinkiniams ar aplinkai ir sutrikdė visuomenės rimtį ar tvarką, baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas viešoje vietoje necenzūriniais žodžiais ar nepadoriu elgesiu trikdė visuomenės rimtį ar tvarką, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

285 straipsnis. Melagingas pranešimas apie visuomenei gresiantį pavojų ar ištikusią nelaimę

1. Tas, kas melagingai pranešė ar paskleidė žinią apie visuomenei gresiantį pavojų arba didelę nelaimę, jeigu dėl to kilo žmonių sumaištis ar buvo padaryta didelės turtinės žalos, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to buvo iškviestos specialios tarnybos, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu.

XLI SKYRIUS
NUSIKALTIMAI VALSTYBĖS TARNAUTOJO AR VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO
FUNKCIJAS ATLIEKANČIO ASMENS VEIKLAI

286 straipsnis. Pasipriešinimas valstybės tarnautojui ar viešojo administravimo funkcijas atliekančiam asmeniui

Tas, kas panaudodamas ar grasindamas tuoj pat panaudoti fizinį smurtą pasipriešino valstybės tarnautojui ar kitam viešojo administravimo funkcijas atliekančiam asmeniui, baudžiamas viešaisiais darbais arba bausė, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

287 straipsnis. Grasinimas valstybės tarnautojui ar viešojo administravimo funkcijas atliekančiam asmeniui

1. Tas, kas panaudodamas psichinę prievartą reikalavo iš valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens atlikti veiksmus ar nuo jų susilaikyti kaltininko ar kitų asmenų naudai,

baudžiamas bausė arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką panaudodamas fizinį smurtą, baudžiamas bausė arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, *Žin.*, 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

288 straipsnis. Kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą

Valstybės tarnautojas, visuomenės veikėjas, politinės ar visuomeninės organizacijos atstovas, kuris naudodamasis savo įtaka kišosi į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą siekdamas priversti atsisakyti teisėtų veiksmų ar atlikti neteisėtus veiksmus savo ar kitų asmenų naudai,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bausė, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

289 straipsnis. Valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens vardo pasisavinimas

Tas, kas pasisavinęs valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens vardą padarė neteisėtus veiksmus,

baudžiamas bausė arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

290 straipsnis. Valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens įžeidimas

Tas, kas įžeidė savo pareigas einantį valstybės tarnautoją ar viešojo administravimo funkcijas atliekantį asmenį,

baudžiamas bausė arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

XLII SKYRIUS
NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI VALDYMO TVARKAI

291 straipsnis. Neteisėtas valstybės sienos perėjimas

1. Tas, kas neteisėtai perėjo Lietuvos Respublikos valstybės sieną, baudžiamas bausė arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį atleidžiamas užsienietis, kuris neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką turėdamas tikslą pasinaudoti prieglobsčio teise.

3. Užsienietis, kuris padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką turėdamas tikslą iš Lietuvos Respublikos teritorijos neteisėtai pereiti į trečiąją valstybę, atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio straipsnio 1 dalį, jeigu jis nustatyta tvarka išsiunčiamas į valstybę, iš kurios teritorijos neteisėtai perėjo Lietuvos Respublikos valstybės sieną, arba į valstybę, kurios pilietis jis yra.

Straipsnio pakeitimai:

292 straipsnis. Neteisėtas žmonių gabenimas per valstybės sieną

1. Tas, kas neteisėtai per Lietuvos Respublikos valstybės sieną gabeno nuolatinės gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje neturintį užsienietį arba neteisėtai valstybės sieną perėjusį tokį užsienietį gabeno ar slėpė Lietuvos Respublikos teritorijoje,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.
2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytas veikas dėl savanaudiškų paskatų, arba jeigu tai sukėlė pavojų asmens gyvybei,
baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.
3. Tas, kas organizavo šio straipsnio 1 dalyje numatytas veikas,
baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki dešimties metų.
4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-61](#), 2004-12-22, Žin., 2004, Nr. 188-6995 (2004-12-31)

293 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečių kelionių į užsienį nelegaliai ten jiems pasilikti arba palikti be pagalbos organizavimas

1. Tas, kas organizavo Lietuvos Respublikos piliečius ar nuolatinius gyventojus keliauti į užsienį prašytis prieglobsčio ar ten nelegaliai dirbti, ar dėl kitų priežasčių nelegaliai pasilikti užsienyje arba apgaulingai žadėdamas legalų statusą užsienyje,
baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.
2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

294 straipsnis. Savavaldžiavimas

1. Tas, kas nesilaikydamas įstatymų nustatytos tvarkos savavališkai vykdė ginčijamą arba pripažįstamą, bet nerealizuotą savo ar kito asmens tikrą ar tariamą teisę ir padarė didelės žalos asmens teisėms ar teisėtiems interesams,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.
2. Tas, kas savavaldžiavo panaudodamas psichinę ar fizinę prievartą nukentėjusiam ar jo artimam asmeniui,
baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.
3. Už šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas, ar prokuroro reikalavimas.

295 straipsnis. Neteisėtas specialios technikos įrengimas ar panaudojimas informacijai rinkti

Tas, kas neteisėtai įrengė ar panaudojo specialią techniką žmogui sekti, informacijai apie valstybės, savivaldybės instituciją, įstaigą ar jų tarnautoją, politinę partiją, visuomeninę organizaciją ar jų narį, kitą juridinį ar fizinį asmenį rinkti,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

296 straipsnis. Tarnybos paslapties pagrobimas ar kitoks neteisėtas įgijimas

Tas, kas pagrobė, pirkė ar kitaip neteisėtai įgijo materialų objektą, kurio turinys ar informacija apie jį yra tarnybos paslaptis, ar perdavė taip įgytą objektą ar informaciją trečiajam asmeniui, jeigu nebuvo šnipinėjimo ar padėjimo užsienio valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką požymių,
baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

297 straipsnis. Tarnybos paslapties atskleidimas

1. Tas, kas atskleidė informaciją, sudarančią tarnybos paslaptį, kuri jam buvo patikėta ar kurią jis sužinojo dėl savo tarnybos ar darbo, jeigu nebuvo šnipinėjimo ar padėjimo užsienio valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką požymių, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir
baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės apribojimu.

2. Šiame straipsnyje numatyta veika yra nusikalstama ir tais atvejais, kai ji padaryta dėl neatsargumo.

298 straipsnis. Neteisėtas žemėnaudos riboženklis pakeitimas

Tas, kas neteisėtai pašalina, nukėlė, perdarė ar pastatė žemėnaudos riboženklį, geodezinį, geologinį ar geofizinį ženklą, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bausia, arba areštu.

299 straipsnis. Pagalbos nesuteikimas susidūrus laivams

Laivo kapitonas, nesuteikęs pagalbos susidūrus laivams, jeigu pagalbą galėjo suteikti be rimto pavojaus savo laivui, jo įgulai ir keleiviams, baudžiamas bausia arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

XLIII SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI VALDYMO TVARKAI, SUSIJĘ SU DOKUMENTŲ AR MATAVIMO PRIEMONIŲ KLASTOJIMU

300 straipsnis. Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu

1. Tas, kas pagamino netikrą dokumentą, suklastojo tikrą dokumentą arba žinomai netikrą ar žinomai suklastotą tikrą dokumentą laikė, gabenė, siuntė, panaudojo ar realizavo, baudžiamas bausia arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas pagamino netikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą arba suklastojo tikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą, arba žinomai netikrą ar žinomai suklastotą tikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą laikė, gabenė, siuntė, panaudojo ar realizavo, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

3. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 ar 2 dalyje numatytas veikas, jeigu dėl to buvo padaryta didelės žalos, arba pagamino didelį kiekį netikrų asmens tapatybės kortelių, pasų, vairuotojo pažymėjimų ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimų, arba suklastojo didelį kiekį tikrų asmens tapatybės kortelių, pasų, vairuotojo pažymėjimų ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimų, arba žinomai netikrų ar žinomai suklastotų tikrų didelį kiekį asmens tapatybės kortelių, pasų, vairuotojo pažymėjimų ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimų laikė, gabenė, siuntė, panaudojo ar realizavo, baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-511](#), 2006-01-20, *Žin.*, 2006, Nr. 17-605 (2006-02-11)

301 straipsnis. Antspaudo, spaudo ar blanko suklastojimas

1. Tas, kas suklastojo tikrą ar pagamino netikrą fizinio ar juridinio asmens antspaudą, spaudą ar griežtos atskaitomybės blanką arba pasinaudojo žinomai suklastotu antspaudu, spaudu ar blanku, arba jį realizavo,

baudžiamas bausia arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus darė versliškai arba jeigu dėl šių veiksmų buvo sutrikdyta fizinio ar juridinio asmens veikla, arba padaryta didelės žalos valstybei arba fiziniam ar juridiniam asmeniui, arba suklastojo ar laikė didelį kiekį netikrų ar suklastotų antspaudų, spaudų ar griežtos atskaitomybės blankų,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

302 straipsnis. Antspaudo, spaudo ar dokumento pagrobimas arba pagrobtojo panaudojimas

1. Tas, kas pagrobė ar neturėdamas teisėto pagrindo įgijo, laikė, gabenė, siuntė, panaudojo ar realizavo fizinio ar juridinio asmens antspaudą, spaudą, dokumentą ar griežtos atskaitomybės blanką,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytas veikas darė versliškai arba pagrobė ar neturėdamas teisėto pagrindo įgijo, laikė, gabenio, siuntė, panaudojo ar realizavo didelį kiekį fizinio ar juridinio asmens antspaudų, spaudų, dokumentų ar griežtos atskaitomybės blankų, arba jeigu buvo padaryta didelės žalos valstybei arba fiziniam ar juridiniam asmeniui,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-511](#), 2006-01-20, *Žin.*, 2006, Nr. 17-605 (2006-02-11)

302⁽¹⁾ straipsnis. Įrangos antspaudams, spaudams, dokumentams ar griežtos atskaitomybės blankams klostoti gaminimas, laikymas, gabenimas, siuntimas ar realizavimas

1. Tas, kas gamino, laikė, gabenio, siuntė ar realizavo įrangą, programinę įrangą ar kitokias priemones, tiesiogiai skirtas ar pritaikytas netikriems antspaudams, spaudams, dokumentams ar griežtos atskaitomybės blankams gaminti arba tikriems antspaudams, spaudams, dokumentams ar griežtos atskaitomybės blankams klostoti,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytas veikas darė versliškai arba jeigu buvo padaryta didelės žalos valstybei arba fiziniam ar juridiniam asmeniui,

baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-511](#), 2006-01-20, *Žin.*, 2006, Nr. 17-605 (2006-02-11)

303 straipsnis. Antspaudų, spaudų ar dokumento sunaikinimas arba paslėpimas

1. Tas, kas sunaikino ar paslėpė fizinio ar juridinio asmens antspaudą, spaudą, dokumentą ar griežtos atskaitomybės blanką, jeigu dėl to buvo padaryta didelės žalos,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

304 straipsnis. Melagingos informacijos pateikimas siekiant įgyti dokumentą

1. Tas, kas siekdamas gauti dokumentą ar suklustoto dokumento tikrumo patvirtinimą pateikė įstaigai ar tarnautojui melagingą informaciją, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

305 straipsnis. Matavimo priemonių išleidimas į apyvartą, jų naudojimas be valstybinės metrologinės kontrolės ar jų parametrų pakeitimas

1. Tas, kas išleido į apyvartą arba naudojo matavimo priemonę, kuriai taikoma valstybinė metrologinė kontrolė, be patikros, kalibravimo įspaudo ar kitokio kontrolės rezultatų įforminimo arba pakeitęs matavimo priemonės parametrus po valstybinės metrologinės kontrolės,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

306 straipsnis. Valstybinio kontrolinio prabavimo ženklo arba Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje numatyto ar užsienio valstybės kontrolinio prabavimo ženklo įspaudų pagrobimas, suklustojimas, realizavimas ar netikro įspaudų panaudojimas

1. Tas, kas pagrobė, neteisėtai perdirbo, pagamino, panaudojo arba realizavo valstybinio kontrolinio prabavimo ženklo arba Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje numatyto ar užsienio valstybės kontrolinio prabavimo ženklo įspaudą,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

306⁽¹⁾ straipsnis. Transporto priemonės identifikavimo numerių suklastojimas, neteisėtas sunaikinimas ar pakeitimas

1. Tas, kas suklastojo, neteisėtai sunaikino ar pakeitė transporto priemonės identifikavimo numerius,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)

**XLIV SKYRIUS
NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI DOROVEI**

307 straipsnis. Pelnymasis iš kito asmens prostitucijos

1. Tas, kas turėjo pajamų iš kito asmens prostitucijos arba sąvadavo prostitucijai, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Tas, kas organizavo ar vadovavo prostitucijai arba gabeno asmenį šio sutikimu prostitucijai į Lietuvos Respubliką ar iš Lietuvos Respublikos, baudžiamas laisvės atėmimu iki šešerių metų.

3. Tas, kas pelnėsi iš nepilnamečio asmens prostitucijos arba organizavo ar vadovavo nepilnamečio asmens prostitucijai, arba gabeno nepilnametį asmenį jo sutikimu prostitucijai į Lietuvos Respubliką ar iš Lietuvos Respublikos,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.

4. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, Žin., 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

308 straipsnis. Įtraukimas į prostituciją

1. Tas, kas įtraukė asmenį į prostituciją, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas įtraukė į prostituciją materialiai, dėl tarnybos ar kitaip priklausomą asmenį arba įtraukė į prostituciją asmenį panaudodamas fizinę ar psichinę prievartą ar apgaulę, arba bet koku būdu įtraukė į prostituciją nepilnametį,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki septynerių metų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, Žin., 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

308⁽¹⁾ straipsnis. Draudžiami biomedicininiai tyrimai su žmogumi ar žmogaus embrionu

1. Tas, kas atliko draudžiamus biomedicininis tyrimus su žmogumi ar žmogaus embrionu,

baudžiamas teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimu arba bauda, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, Žin., 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

309 straipsnis. Disponavimas pornografinio turinio dalykais

1. Tas, kas turėdamas tikslą platinti pagamino ar įsigijo arba platino pornografinio turinio dalykus,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

2. Tas, kas pagamino, įsigijo, laikė, demonstravo, reklamavo arba platino pornografinio turinio dalykus, kuriuose vaizduojamas vaikas arba asmuo pateikiamas kaip vaikas, baudžiamas bausme arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
3. Tas, kas turėdamas tikslą platinti pagamino ar įsigijo arba platino didelį kiekį pornografinio turinio dalykų, kuriuose vaizduojamas mažametis vaikas, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.
4. Tas, kas demonstravo ar reklamavo pornografinio turinio dalykus, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bausme, arba laisvės apribojimu, arba areštu.
5. Už šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, *Žin.*, 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

310 straipsnis. Žiaurus elgesys su gyvūnais

Tas, kas žiauriai elgėsi su gyvūnu, jeigu dėl to gyvūnas žuvo arba buvo suluošintas, arba kankino gyvūną, baudžiamas viešaisiais darbais arba bausme, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.

XLV SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI MIRUSIOJO ATMINIMUI

311 straipsnis. Mirusiojo palaikų išniekinimas

1. Tas, kas neteisėtai paėmė mirusiojo palaikus ar jų dalį arba tyčiojosi iš mirusiojo palaikų, arba juos išniekino, baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.
2. Tas, kas neteisėtai atkasė kapą ir išniekino mirusiojo palaikus ar iš jų tyčiojosi arba paėmė ten buvusius daiktus, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

312 straipsnis. Kapo išniekinimas

1. Tas, kas suardė ar kitaip išniekino kapą arba suniokojo paminklą, baudžiamas viešaisiais darbais arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki vienerių metų.
2. Tas, kas atliko vandališkus veiksmus kapinėse arba dėl rasinių, nacionalinių ar religinių motyvų išniekino kapus, baudžiamas viešaisiais darbais arba bausme, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

313 straipsnis. Mirusiojo atminimo paniekimas

1. Tas, kas siekdamas paniekinėti mirusįjį ar jo artimuosius sutrikdė laidotuvių rimtį, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bausme, arba laisvės apribojimu, arba areštu.
2. Tas, kas viešai paskleidė apie mirusįjį melagingus prasimanymus, galinčius nulemti žmonių panieką ar pakirsti pagarbą jo atminimui, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bausme, arba laisvės apribojimu, arba areštu.
3. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas asmuo atsako tik tuo atveju, kai yra nukentėjusio asmens skundas ar jo teisėto atstovo pareiškimas ar prokuroro reikalavimas.

XLVI SKYRIUS

NUSIKALTIMAI IR BAUDŽIAMIEJI NUSIŽENGIMAI KRAŠTO APSAUGOS TARNYBAI

314 straipsnis. Šaukimo į privalomąją karo tarnybą vengimas

1. Šauktinis, vengęs eilinio šaukimo į privalomąją karo tarnybą sutrikdydamas savo sveikatą, simuliuodamas ligą, suklustodamas dokumentus ar kitokia apgaule,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Šauktinis, vengęs šaukimo į privalomąją karo tarnybą, jeigu nebuvo požymių, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas bausia arba areštu.

315 straipsnis. Šaukimo į karo tarnybą karo padėties metu vengimas

Šauktinis ar aktyviojo rezervu karys, vengęs šaukimo į karo tarnybą karo padėties metu, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

316 straipsnis. Vengimas atlikti karo tarnybą

1. Karys, vengęs atlikti tikrąją karo tarnybą sutrikdydamas savo sveikatą arba simuliuodamas ligą, suklastodamas dokumentus ar kitokia apgaule, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Karys, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį, arba jeigu dėl tos veikos atsirado sunkių padarinių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki aštuonerių metų.

317 straipsnis. Įsakymo nevykdymas

1. Karys, neįvykdęs vado įsakymo ar atsisakęs jį vykdyti arba kitaip nepaklusęs vado įsakymui,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Karys, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį, arba jeigu dėl tos veikos atsirado sunkių padarinių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki šešerių metų.

3. Karys, neįvykdęs aiškiai neteisėto vado įsakymo, baudžiamąja tvarka neatsako.

318 straipsnis. Grasinimas vadui ar smurtas prieš jį

1. Karys, grasinęs smurtu vadui dėl šio karo tarnybos pareigų, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Karys, panaudojęs fizinį smurtą prieš vadą dėl šio karo tarnybos pareigų, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų.

3. Karys, padaręs šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytą veiką karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį, arba jeigu dėl tos veikos atsirado sunkių padarinių, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki aštuonerių metų.

319 straipsnis. Smurto veiksmai prieš pavaldinį

1. Vadas, eidamas karo tarnybos pareigas panaudojęs fizinį smurtą prieš pavaldų karį, baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Vadas, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki aštuonerių metų.

320 straipsnis. Kario terorizavimas

1. Karys, neteisėtai reikalavęs, kad kitas karys elgtųsi pagal jo nurodymą, arba panaudodamas psichinę prievartą žeminęs kitą karį,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Karys, žeminęs ar terorizavęs kitą karį panaudodamas fizinį smurtą ar ginklą, baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

3. Karys, padaręs šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą veiką, jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki aštuonerių metų.

321 straipsnis. Neteisėtas įsakymas ir jo vykdymas

Karys, davęs aiškiai neteisėtą įsakymą arba vertęs kitą karį vykdyti tokį įsakymą, taip pat karys, įvykdęs aiškiai neteisėtą įsakymą, jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.

322 straipsnis. Savavališkas pasišalinimas

1. Karys, savavališkai pasišalinęs iš dalinio ar tarnybos vietos arba be pateisinamų priežasčių nustatytu laiku neatvykęs į dalinį ar tarnybos vietą, jeigu pasišalinimas truko ilgiau kaip tris paras, bet ne ilgiau kaip dešimt parų,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Karys, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.

323 straipsnis. Dezertyravimas

1. Karys, pasišalinęs iš dalinio ar tarnybos vietos ilgesniam negu dešimt dienų laikui arba tiek laiko neatvykęs į dalinį ar tarnybos vietą arba nepaisant pasišalinimo trukmės tai padaręs turėdamas tikslą išvengti karo tarnybos,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Karys, padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki aštuonerių metų.

324 straipsnis. Krašto apsaugos turto praradimas

Karys, dėl aplaidumo praradęs jam tarnybos reikalams patikėtą ginklą, šaudmenis, sprogmenis, sprogstamąsias medžiagas, transporto priemonę ar kitą karo techniką,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

325 straipsnis. Sargybų tarnybos taisyklių pažeidimas

Karys, pažeidęs sargybų tarnybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus karo padėties metu ar atlikdamas kovos užduotį, arba jeigu dėl tos veikos atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

326 straipsnis. Valstybės sienos apsaugos tarnybos taisyklių pažeidimas

1. Karys, karo padėties metu atlikdamas Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybą pažeidęs šios tarnybos taisykles, jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

2. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

327 straipsnis. Budėjimo tarnybos taisyklių pažeidimas

1. Karys, pažeidęs budėjimo tarnybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus atlikdamas budėjimo tarnybą dalinyje (išskyrus sargybą), jeigu dėl to atsirado sunkių padarinių,

baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Asmuo atsako pagal šį straipsnį tik tais atvejais, kai jame numatytos veikos padarytos dėl neatsargumo.

328 straipsnis. Žūvančio karo laivo palikimas

Karo laivo vadas, kuris paliko žūvantį karo laivą neįvykdęs visų savo pareigų,

baudžiamas laisvės atėmimu iki penkerių metų.

329 straipsnis. Karo dalinio vėliavos praradimas ar išniekinimas

Karys, praradęs dalinio vėliavą ar ją išniekinęs,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

330 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Karys yra Lietuvos Respublikos pilietis, atliekantis privalomąją (pradinę ar aktyviajame rezerve), profesinę ar savanorių karo tarnybą.

2. Šauktinis yra karo prievolinkas, Karo prievolės įstatymo nustatyta tvarka ir būdais iki nustatyto amžiaus neatlikęs privalomosios pradinės ar alternatyviosios tarnybos ir nuo jos neatleistas.

Lietuvos Respublikos
baudžiamojo kodekso
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2000/383/TVR dėl apsaugos nuo padirbinėjimo griežtinimo baudžiamosiomis ir kitokiomis sankcijomis ryšium su euro įvedimu.

2. 2001 m. gruodžio 6 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2001/888/TVR, iš dalies keičiantis Tarybos pagrindų sprendimą 2000/383/TVR dėl apsaugos nuo padirbinėjimo griežtinimo baudžiamosiomis ir kitokiomis sankcijomis ryšium su euro įvedimu.

3. 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2001/413/TVR dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu.

4. 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo.

5. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu.

6. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir valstybių narių tarpusavio perdavimo procedūrų.

7. 2002 m. liepos 19 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/629/TVR dėl kovos su prekyba žmonėmis.

8. 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2002/90/EB, apibrėžianti padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi.

9. 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi.

10. 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje.

11. 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2004/68/TVR dėl kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija.

12. 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje.

Kodeksas papildytas priedu:

Nr. [IX-2169](#), 2004-04-27, *Žin.*, 2004, Nr. 72-2492 (2004-04-30)

Priedo pakeitimai:

Nr. [X-61](#), 2004-12-22, *Žin.*, 2004, Nr. 188-6995 (2004-12-31)

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, *Žin.*, 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1168](#), 2002-10-31, *Žin.*, 2002, Nr. 112-4973 (2002-11-22)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO PATVIRTINIMO IR ĮSIGALIOJIMO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1495](#), 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1733 (2003-04-24)
BAUDŽIAMOJO KODEKSO, PATVIRTINTO 2000 M. RUGSĖJO 26 D. ĮSTATYMU NR. VIII-1968, 4, 7, 9, 23, 25, 37, 39, 44, 46, 47, 48, 51, 61, 62, 65, 67, 74, 75, 90, 92, 95, 97, 102, 105, 118, 119, 143, 175, 178, 186, 187, 188, 189, 199, 202, 212, 213, 215, 227, 249, 250, 251, 257, 260, 263, 272, 281, 291 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 39(1) IR 306(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. gegužės 1 d.

Šio Įstatymo atitaisymas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 39 (2003-04-25)

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1706](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 74-3423 (2003-07-25)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 139, 140, 176, 180, 181, 190, 201, 212, 249, 281 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo atitaisymas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 76 (2003-08-01)

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1992](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-760 (2004-02-14)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 13, 162, 191, 196, 197, 203, 206, 216, 219, 221, 309 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 198(1) IR 198(2) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2093](#), 2004-03-30, Žin., 2004, Nr. 54-1835 (2004-04-15)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 233, 235 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2169](#), 2004-04-27, Žin., 2004, Nr. 72-2492 (2004-04-30)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 1 STRAIPSNIO PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 9(1), 123(1) STRAIPSNIAIS IR PRIEDU ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo Lietuvos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2314](#), 2004-07-05, Žin., 2004, Nr. 108-4030 (2004-07-13)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 20, 42, 63, 67, 68, 72, 75, 77, 82, 90, 91, 92, 95, 97, 128, 144, 148, 150, 178, 182, 194, 195, 201, 204, 205, 210, 211, 212, 220, 221, 222, 223, 230, 236, 246, 248, 260, 263, 287, 306 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 228(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Asmenims, kuriems baudos ar arešto bausmės vykdymas atidėtas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 75 ar 92 straipsnius, nustatyti įpareigojimai vykdomi ir po šio įstatymo įsigaliojimo iki bausmės vykdymo atidėjimo termino pabaigos. Galutinį sprendimą pasibaigus bausmės vykdymo atidėjimo terminui teismas priima vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 3, 75 ir 92 straipsniais.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2512](#), 2004-10-28, Žin., 2004, Nr. 166-6061 (2004-11-16)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO XXXVI SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 253(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2570](#), 2004-11-11, Žin., 2004, Nr. 171-6318 (2004-11-26)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO PAPILDYMO 250(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-61](#), 2004-12-22, Žin., 2004, Nr. 188-6995 (2004-12-31)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 292 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-272](#), 2005-06-23, Žin., 2005, Nr. 81-2945 (2005-06-30)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272, 274, 280 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO BEI PAPILDYMO IR KODEKSO PAPILDYMO 147(1), 199(1), 199(2), 267(1), 270(1), 308(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1 ir 2 straipsniai įsigalioja nuo 2005 m. liepos 1 d.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-511](#), 2006-01-20, Žin., 2006, Nr. 17-605 (2006-02-11)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 300, 302 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 302(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-711](#), 2006-06-22, Žin., 2006, Nr. 77-2961 (2006-07-14)

BAUDŽIAMOJO KODEKSO 149, 150, 151, 162, 260, 265, 266, 307, 308, 309 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO BEI PAPILDYMO IR KODEKSO PAPILDYMO 151(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2006-07-19)

autrap@lrs.lt